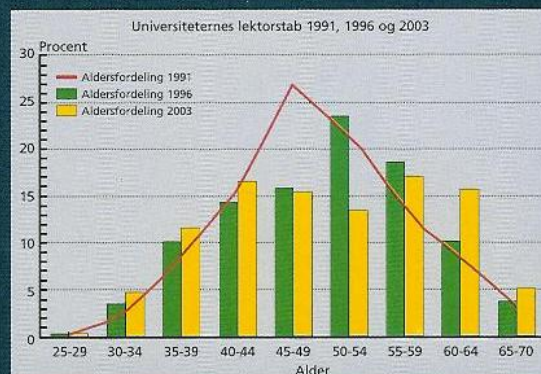
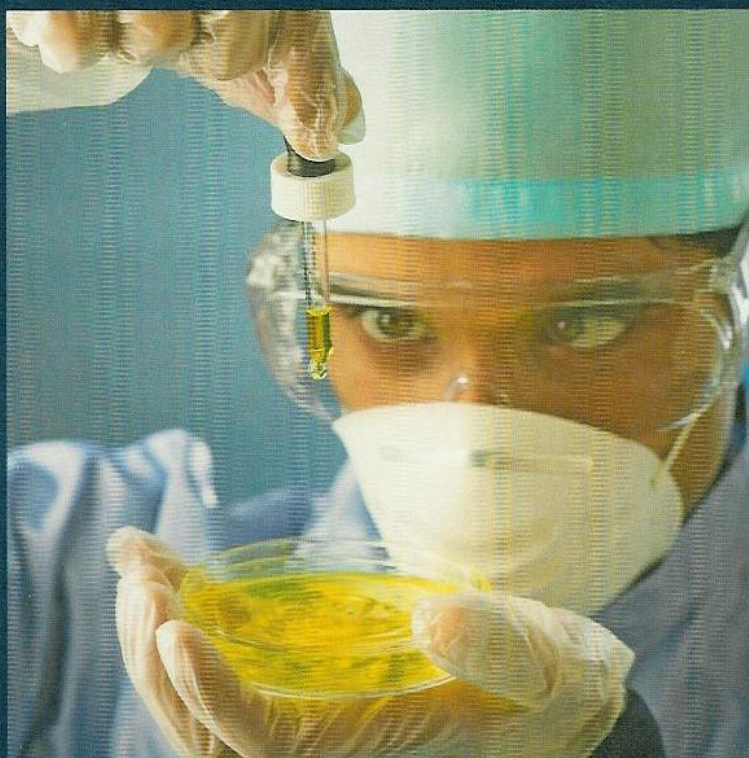

Bertel Ståhle

En forskerstab i forandring

Forskerpersonale og forskerrekruttering
på danske universiteter 2001-2003

Bertel Ståhle

En forskerstab i forandring

Forskerpersonale og forskerrekruttering
på danske universiteter 2001-2003

UNI•C
2005

En forskerstab i forandring

Forskerpersonale og forskerrekruttering
på danske universiteter 2001-2003

Forfatter: Bertel Ståhle

© UNI•C

ISBN 87-7252-260-7

Publikationen er udgivet af:

UNI•C Statistik & Analyse

Vermundsgade 5

2100 København Ø

Tlf. 35 87 88 89

www.uni-c.dk

Trykt på miljøvenligt papir, som opfylder kravene
i den nordiske miljøsvanemærkeordning

Tryk: A-Offset

Holstebro 2005

Indhold

Forord	7
1 Sammenfatning og udvalgte iagttagelser	9
1.1 Forskerstabens sammensætning.....	9
1.2 Stillingsbesættelser i 2001-2003.....	11
1.3 Konkurrencen om stillingerne	13
1.4 Nyansattes alder og baggrund.....	14
1.5 Bedømmelsesudvalgene og tidsforbruget i ansættelserne	15
2 Forskerstabens størrelse og sammensætning	17
2.1 Universiteternes videnskabelige personale i 2003.....	17
2.2 Forskerbestandens udvikling over tid	23
2.3 Kønsfordelingen i forskerstaben	26
2.4 Udviklingen i forskerstabens kønsfordeling	28
2.5 Forskerstabens alderssammensætning.....	33
2.6 Sammendrag om universitetspersonalets sammensætning	39
3 Ansættelser i universiteternes videnskabelige stillinger	41
3.1 Forskerrekrutteringens omfang 2001-2003.....	41
3.2 Kønsfordelingen i stillingsbesættelserne	45
3.3 Stillinger med ansøgere af kun det ene køn	50
3.4 Stillinger med ansøgere af begge køn	55
3.5 Det mandlige og kvindelige ansøgningstryk	59
3.6 Sammendrag om kønsfordelingen i forskerrekrutteringen	62
4 Ansøgningsmønstret og konkurrencen om stillingerne	64
4.1 Ansøgerfeltets størrelse og sammensætning	64
4.2 Konkurrencen om stillingerne	67
4.3 Udenlandske ansøgers betydning	72
4.4 Stillinger med internationalt opslag.....	74
4.5 Sammendrag om konkurrencen om stillingerne	76

5	Rekrutteringsalder og mobilitet blandt nyansatte universitetsforskere	79
5.1	Alder ved ansættelsen	79
5.2	De ansattes mobilitet og baggrund	83
5.3	Sammendrag om de nyansattes alder og baggrund	86
6	Bedømmelsesudvalgene og tidsforbruget i ansættelserne	88
6.1	Bedømmelsesudvalgets sammensætning	88
6.2	Tidsforbruget i ansættelserne	96
6.3	Sammendrag om forhold i ansættelsesprocessen	99
	Datagrundlaget og forkortelser	102

Forord

UNI•C har siden begyndelsen af 1990'erne efter opdrag fra først Undervisningsministeriet og senere Forskningsministeriet og Videnskabsministeriet indsamlet data om besættelsen af videnskabelige stillinger og udviklingen i forskerstabens sammensætning på universiteterne i Danmark.

Med foreliggende rapport offentliggør UNI•C statistik og analyser om forskeran-sættelserne på de danske universiteter i 2001-2003 og om udviklingen i universi-teternes forskerstab frem til udgangen af år 2003. Fokus i rapporten ligger på for-skerstabens sammensætning, konkurrencen om stillingerne og kønsfordelingen i forskerrekrutteringen i den seneste treårsperiode. Men rapporten præsenterer også oversigtligt udviklingen over tid. Forandringer og tendenser i stillingsbesættelser-ne og forskerstaben belyses ved sammenligninger med data for 1998-2000.

Nærværende rapport efterfølger rapporten *Forskere søges – ansøgere mangler. Forskerpersonale og forskerrekruttering på de danske universiteter 1998-2000*, der blev udsendt af UNI•C i foråret 2003. Der skal bemærkes, at dataene i de to publikationer, som følge af forandringer i stillingsstrukturen i efteråret 2000, ikke er helt sammenlignelige. For alligevel at muliggøre sammenligninger, er data for 1998-2000 i en række tilfælde genberegnet efter den stillingsstruktur, som har været gældende i perioden 2001-2003.

Ved fremlæggelsen af rapporten vil UNI•C benytte lejligheden til, at takke institu-tionerne for det gode samarbejde ved dataindsamlingen, som har gjort det muligt at tilvejebringe en statistik, som afdækker en række interessante forhold omkring rekrutteringen til universitetsforskningen og udviklingen i universiteternes for-skerstab.

København i december 2004

UNI•C Statistik & Analyse

1 Sammenfatning og udvalgte iagttagelser

1.1 Forskerstabens sammensætning

Forandringer i forskerbestanden 2000-2003

Den samlede forskerstab på universiteterne i Danmark udgjorde ved udgangen af år 2003 næsten 6 200 personer fordelt på cirka 1 200 professorer, godt 3 600 lektorer og næsten 1 400 adjunkter.

Forskerstaben er i treårsperioden fra 2000 til 2003 vokset med 3,7 %. Både professor- og lektorbestanden er vokset med omkring 170 personer, svarende til en forøgelse på 17 % i professorbestanden og 14 % i adjunktbestanden. Antallet af lektorer er samtidigt faldet med cirka 120, svarende til en nedgang på godt 3 %.

Nedgangen i lektorbestanden har været størst inden for naturvidenskab og jordbrugs- og veterinærvidenskab, hvor personalereduktionen har været på henholdsvis 50 og 35 personer, svarende til et fald på henholdsvis 6 % og 13 %.

Forøgelsen i professorbestanden er hovedsagelig sket inden for teknik og samfundsvidenskab, hvor væksten har været henholdsvis 34 % og 24 %. I adjunkt kategorien har væksten været koncentreret til teknik, naturvidenskab og samfundsvidenskab. Inden for teknik er adjunktstaben vokset med 90 personer (32 %), inden for naturvidenskab med 44 personer (17 %) og inden for samfundsvidenskab med 34 personer (20 %).

I tiårsperioden fra 1993 til 2003 er den samlede professor-, lektor- og adjunktbestand vokset med 1 700 personer, svarende til 39 %. Både professor- og lektorbestanden er forøget med hver cirka 470 personer og adjunktbestanden med cirka 780, svarende til en stigning med 66 % for professorerne, 15 % for lektorerne og godt 130 % for adjunkterne.

Færre lektorer per professor

Forandringerne i professor- og lektorbestanden har bevirket, at lektor/professorratioen er faldet mærkbart i treårsperioden, og ved udgangen af 2003 var der på universiteterne i gennemsnit tre lektorer per professor. Den gennemsnitlige ratio dækker over betydelige variationer både mellem de videnskabelige hovedområder og mellem institutionerne. Mens der i gennemsnit var over fem lektorer per professor inden for humaniora, fire inden for naturvidenskab og tre inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab, var der cirka to inden for samfundsvidenskab og en og en halv inden for sundhedsvidenskab.

Kvinder i forskerstaben

Ved udgangen af 2003 var der nær ved 1 500 kvindelige forskere på universiteterne. Den kvindelige forskerstab omfattede 114 professorer, 854 lektorer og 490 adjunkter.

Den kvindelige forskerbestand er fra 2000 til 2003 vokset med 135 personer og den mandlige med 55. Kvinderne har dermed tegnet sig for 61 % og mændene for 39 % af væksten i treårsperioden.

Det er kun i lektorkategorien kvindernes andel af forøgelsen har været større end mændenes. Antallet af kvindelige lektorer er vokset med 37, mens antallet af mandlige er faldet med 156. Mens den kvindelige professorbestand i perioden er vokset med 40 personer, er den mandlige vokset med tre gange så mange personer. Og mens antallet af kvindelige adjunkter er vokset med 58, er antallet af mandlige vokset med næsten det dobbelte.

Kønsfordelingen i forskerstaben

Andelen af kvinder i universiteternes forskerstab er fra 2000 til 2003 steget fra godt 22 % til knap 24 %. Blandt professorerne er andelen steget fra 7 % til 10 % og blandt lektorerne fra knap 22 % til knap 24 %. Blandt adjunkterne er kvindeandelen forblevet stort set uforandret på 36 %.

Når det gælder udviklingen i kønsfordelingen blandt adjunkterne skal bemærkes, at selvom kvindeandelen af den samlede bestand i 2003 er forblevet uforandret i forhold til 2000, har der været en klar stigning i andelen inden for de fleste af hovedområderne. Og inden for humaniora, jordbrugs- og veterinærvidenskab samt sundhedsvidenskab har kvindeandelen tangeret 50 %. Kun inden for naturvidenskab og teknik var kønsfordelingen i adjunktstaben ved udgangen af 2003 markant skæv med en kvindeandel på mindre end en tredjedel. Stagnationen i kvindeandelen i den samlede adjunktbestand skyldes, at antallet af adjunkter er vokset mærkbart inden for områderne med en lav kvindeandel, mens der ikke har været nogen vækst inden for områderne med en mere ligelig kønsfordeling.

Forskerstabens alderssammensætning

Professorstabens aldersprofil er blevet klart ældre fra 1996-2003, selvom også de yngste alderskategoriers andel af professorstaben er vokset. Andelen af 55-64-årige samt 40-44-årige er vokset mærkbart samtidigt med at andelen af 45-54-årige er faldet.

I lektorstaben er udviklingen gået mod en alt jævner aldersfordeling. Andelen af lektorer både i de yngste og ældste alderskategorier er vokset, mens andelen i alderskategorierne 45-54 år er faldet. Den såkaldte alderspukkel i lektorstaben, som i 1996 lå i alderskategorien 50-54 år, er blevet successivt udjævnet og der fremtræder ikke længere nogen aldersgruppe, som er markant større end de andre.

Universiteternes samlede forskerstab i stillinger, der kræver mindst ph.d.-grad, var ved udgangen af 2003 stort set ligeligt fordelt på alle alderskategorier mellem 30 og 65 år.

1.2 Stillingsbesættelser i 2001-2003

Forskerrekrutteringens omfang

I treårsperioden 2001-2003 blev der på universiteterne i Danmark gennemført næsten 1 800 professor-, lektor og adjunktansættelser. I gennemsnit blev der årligt ansat 115 professorer, cirka 240 lektorer og 240 adjunkter. Det er i professor- og adjunktkategorien klart flere end i de nærmest forudgående år, mens gennemsnittet af nyansatte lektorer per år er ungefær det samme som i sidste halvdel af 1990'erne.

Omkring 40 % af professoransættelserne og 17 % af lektoransættelserne i 2001-2003 var tidsbegrænsede. Andelen af tidsbegrænsede ansættelser er over tid vokset successivt i professorkategorien, men forblevet stort set uforandret i lektorkategorien.

Hver tiende stilling besat uden opslag

Godt hver tiende stilling, der blev besat i 2001-2003, blev besat uden opslag. Blandt professoransættelserne var andelen 10 %, blandt lektoransættelserne 5 % og blandt adjunktansættelserne 16 %. I professorkategorien blev en fjerdedel af alle ansættelser inden for naturvidenskab gennemført uden opslag. Inden for sundhedsvidenskab, teknik og humaniora var andelen omkring en tiendedel.

I lektorkategorien blev godt en tiendedel af stillingerne inden for teknik, 8 % af stillingerne inden for sundhedsvidenskab og 7 % af stillingerne inden for naturvidenskab besat uden opslag. I adjunktkategorien blev hver tredje stilling inden for både naturvidenskab og teknik besat uden opslag. Inden for øvrige hovedområder var adjunktansættelser uden opslag sjældne.

Kønsfordelingen i forskerrekrutteringen

Af de næsten 1 600 professor-, lektor- og adjunktstillinger der i 2001-2003 blev besat efter opslag tilfaldt 29 % kvinder. Blandt de nyansatte professorer var kvindeandelen 15 %, blandt de nyansatte lektorer 29 % og blandt de nyansatte adjunkter 36 %.

Kvindeandelen blandt de nyansatte i 2001-2003 var i alle tre stillingskategorier højere end i den nærmest forudgående periode. Kvindeandelen var også højere end i bestanden ved udgangen af 2003, hvilket betyder, at kvindeandelen i det videnskabelige personale på universiteterne er stigende. Forskellen mellem kvindeandelen blandt de nyansatte og kvindeandelen i bestanden er imidlertid begræn-

set og stigningstakten i andelen af kvinder i det videnskabelige personale er derfor beskeden.

Hver anden stilling uden kvindelige ansøgere

Næsten halvdelen af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 blev gennemført uden kvindelige ansøgere og godt en tiendedel uden mandlige. Det betyder, at tre ud af fem stillinger (59 %) blev fordelt mellem kønnene alene som følge af ansøgningsmønsteret og uden mulighed for hverken bedømmelsesudvalg eller ansættende organer at påvirke fordelingen mellem kønnene.

Tre ud af fire stillinger har kun kvalificerede ansøgere af det ene køn

Når der kun tages i betragtning ansøgere, der blev fundet kvalificerede, viser det sig, at 57 % af stillingerne ikke havde kvalificerede kvindelige ansøgere, mens 16 % manglede kvalificerede mandlige ansøgere.

Syv ud af ti professorstillinger, næsten seks ud af ti lektorstillinger og hver anden adjunktstilling gik direkte til mandlige ansøgere, fordi der ikke var nogen kvalificeret kvindelig ansøger til stillingerne. Tilsvarende gik nær ved én ud af ti professorater og to ud af ti lektorater og adjunkturer direkte til kvindelige ansøgere, fordi der ikke var nogen kvalificeret mandlig ansøger.

Det betyder, at næsten tre fjerdedele af de stillinger, der blev besat i 2001-2003, blev fordelt mellem kønnene som følge af, at der til stillingerne kun var kvalificerede ansøgere af det ene køn.

Konkurrencen mellem kvalificerede kvinder og mænd

Lidt over en fjerdedel (27 %) af de stillinger, der blev besat i 2001-2003, havde kvalificerede ansøgere af begge køn. Kun ved disse stillingsbesættelser var det ved beslutningen om ansættelse mulighed for at vælge mellem mindst en kvindelig og mindst en mandlig ansøger.

I de 430 professor-, lektor- og adjunktansættelser, hvor der i 2001-2003 var konkurrence mellem kvalificerede ansøgere af begge køn, fik kvinderne 45 % af stillingerne. Af professoraterne fik kvinderne 31 %, af lektoraterne 45 % og af adjunkturerne 51 %.

Sammenfattende viser undersøgelsens data om professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003, at kvinderne udgjorde en fjerdedel både af ansøgerne og af de ansøgere, der blev fundet kvalificerede. I alle tre stillingskategorier var kvindeandelen højere blandt dem, der fik stillingerne, end blandt de kvalificerede ansøgere. Mens kvinderne udgjorde 25 % af de kvalificerede ansøgere, var kvindeandelen 29 % blandt dem, der fik stillingerne. I adjunkt- og lektorkategorien var kvindeandelen blandt de ansatte 4-5 procentpoint højere og i professorkategorien ét procentpoint højere end blandt de kvalificerede ansøgere.

1.3 Konkurrencen om stillingerne

Ansøgere og kvalificerede

Der var i alt omkring 6 300 ansøgere til de cirka 1 600 professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003. To tredjedele af ansøgerne blev fundet kvalificerede. Andelen var klart større end i den forudgående treårsperiode. Stigningen gælder i alle tre stillingskategorier og for både kvindelige og mandlige ansøgere. I professorkategorien steg andelen af kvalificerede ansøgere fra 59 % til 64 %, i lektorkategorien fra 61 % til 63 % og i adjunktkategorien fra 61 % til 69 %.

Faldende konkurrence om stillingerne

I godt en tredjedel (34 %) af professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 var der kun én ansøger per stilling. I professorkategorien havde 22 % af stillingerne kun én ansøger. I lektorkategorien var andelen 37 % og i adjunktkategorien 38 %.

Lidt over halvdelen (51 %) af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 blev gennemført med kun én kvalificeret ansøger per stilling. Inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab samt teknik tiltrak omkring 60 % af alle stillinger kun én kvalificeret ansøger. Inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab og sundhedsvidenskab var andelen omkring 50 % og inden for humaniora godt 40 %.

I professorkategorien havde 45 % af stillingerne kun én kvalificeret ansøger. I lektorkategorien var andelen 52 % og i adjunktkategorien 54 %. Andelen af professorater, som blev besat uden konkurrence, var fem procentpoint højere i 2001-2003 end i 1998-2000. Andelen af adjunkture, der blev besat uden konkurrence, var to procentpoint højere, mens andelen af lektorater besat uden konkurrence var stort set den samme i de to perioder.

Udenlandske ansøgers betydning

Næsten halvdelen af de professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, havde mindst én *udenlandsk ansøger*, og en tredjedel havde mindst én *kvalificeret udenlandsk ansøger*.

Der var udenlandske ansøgere til lidt over halvdelen af professorstillingerne og til over 40 % af både lektor- og adjunktstillingerne. Kvalificerede udenlandske ansøgere var der til 30 % af professoraterne og til omkring 35 % af lektor- og adjunktstillingerne.

Inden for humaniora havde syv ud af ti professorater udenlandske ansøgere og næsten fem ud af ti kvalificerede udenlandske ansøgere. Andelen af professorater med kvalificerede udenlandske ansøgere var mindst inden for samfundsvidenskab, hvor knap to ud af ti stillinger havde kvalificerede udenlandske ansøgere.

Mere end en tiendedel af professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 blev gennemført uden kvalificerede danske ansøgere. Inden for naturvidenskab og teknik havde hver femte stilling ingen kvalificeret dansk ansøger. Stillingerne blev besat takket være, at der var kvalificerede udenlandske ansøgere.

Internationalt stillingsopslag

Ved lidt over en fjerdedel af professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 blev stillingsopslagene offentliggjort internationalt. Internationalt opslag blev brugt ved næsten 60 % af professoransættelserne, cirka 20 % af lektoransættelserne og 16 % af adjunktansættelserne.

Andelen af stillinger med internationalt opslag var størst inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab, hvor nær ved halvdelen af stillingerne blev slået op internationalt, og mindst inden for humaniora og naturvidenskab, hvor kun lidt over en femtedel blev slået op internationalt.

På institutionsniveau blev internationalt opslag brugt hyppigst på Københavns Universitet, hvor godt halvdelen af stillingerne blev slået op internationalt. Ved majoriteten af institutionerne blev internationalt stillingsopslag brugt ved højst en femtedel af ansættelserne.

Andelen af professorater med internationalt opslag er vokset markant fra 1998-2000 til 2001-2003. Andelen er steget inden for alle videnskabelige hovedområder, med undtagelse af det naturvidenskabelige, hvor andelen er faldet mærkbart.

1.4 Nyansattes alder og baggrund

Alder ved ansættelsen

Den gennemsnitlige alder for forskere, der blev ansat i 2001-2003, var 48 år for professorer, 40 år for lektorer og 35 år for adjunkter. Fire ud af ti professorer var ved ansættelsen 50 år eller ældre, mens to ud af ti var yngre end 40. Af lektorerne var fire ud af ti ved ansættelsen 40 år eller ældre, mens to ud af ti var yngre end 35. Af adjunkterne var godt halvdelen ved ansættelsen 30-34 år, mens knap to ud af ti var 40 år eller ældre og en ud af ti yngre end 30.

I alle tre stillingskategorier varierer den gennemsnitlige rekrutteringsalder mellem de videnskabelige hovedområder. Mens gennemsnitsalderen for de nyansatte inden for humaniora var 50 år for professorer, 42 år for lektorer og 39 år for adjunkter, var den inden for naturvidenskab henholdsvis 46, 38 og 32 år.

Den gennemsnitlige rekrutteringsalder for universitetsforskerne er steget successivt gennem de seneste to decennier, men i treårsperioden 2001-2003 var gennemsnitsalderen ved ansættelsen i alle tre stillingskategorier lidt lavere end i 1998-2000. I professorkategorien var de nyansatte i gennemsnit 0,7 år yngre, i lektorkategorien 0,4 år yngre og i adjunktkategorien 0,2 år yngre end i 1998-2000.

Intern og ekstern rekruttering

Næsten tre fjerdedele af de professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 2001-2003, blev rekrutterede internt, dvs. de var i forvejen ansat ved den samme institution. Blandt professorerne og adjunkterne var andelen 72 % og blandt lektorerne 74 %.

Omfanget af internrekrutteringen er steget mærkbart fra 1998-2000 til 2001-2003. Størst har stigningen været i professorkategorien, hvor internrekrutteringsandelen i den seneste treårsperiode var ni procentpoint højere end i 1998-2000.

Andelen af internt rekrutterede varierer betydeligt mellem de videnskabelige hovedområder. Mens omkring otte ud af ti nyansatte professorer inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab og teknik blev internt rekrutterede, gjaldt det samme kun for fem ud af ti inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab samt for seks ud af ti inden for humaniora og sundhedsvidenskab.

Knap én ud af ti professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat på universiteterne i 2001-2003, kom fra et andet dansk universitet. Ligeså kom én ud af ti fra en ansættelse ved et universitet eller forskningsinstitut i udlandet.

1.5 Bedømmelsesudvalgene og tidsforbruget i ansættelserne

Bedømmelsesudvalgene

Ved professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 blev der nedsat 1 640 bedømmelsesudvalg med i alt godt 5 000 medlemmer. Af medlemmerne var 83 % mænd og 17 % kvinder. Cirka 18 % af medlemmerne var udlændinge. Andelen af kvindelige udvalgsmedlemmer var et par procentpoint højere i 2001-2003 end i 1998-2000.

Af bedømmelsesudvalgene med tre medlemmer havde 56 % mindst to medlemmer, som ikke var ansat ved den pågældende institution, og af udvalgene med fem medlemmer havde ni ud af ti mindst tre institutionseksterne medlemmer. I lidt mere end tre procent af alle bedømmelsesudvalg i 2001-2003 var der kun institutionsinterne medlemmer.

Der var udenlandske medlemmer i 40 % af alle bedømmelsesudvalg. Ved professoransættelserne var andelen 82 %, ved lektoransættelserne 33 % og ved adjunktansættelserne 24 %.

Seks ud af ti bedømmelsesudvalg har kun mandlige medlemmer

Fire ud af ti bedømmelsesudvalg havde både mandlige og kvindelige medlemmer, næsten seks ud af ti havde kun mandlige og en knap procent kun kvindelige. Fordelingen var stort set den samme i 2001-2003 som i 1998-2000.

Ved stillingsbesættelser, hvor der i 2001-2003 var kvindelige ansøgere, havde 58 % af bedømmelsesudvalgene kvindelige medlemmer. Det er et fald på fem procentpoint i forhold til 1998-2000.

Ved stillingsbesættelser, hvor der udelukkende var kvindelige ansøgere, havde 42 % af bedømmelsesudvalgene kun mandlige medlemmer. Andelen er siden 1998-2000 steget markant i professor- og adjunktkategorien, men faldet i lektor-kategorien.

Tidsforbruget i ansættelsesprocessen

Den gennemsnitlige tid fra ansøgningsfristens udløb til den endelige beslutning om ansættelse var i 2001-2003 knap ni måneder for professorer, godt fire måneder for lektorer og cirka tre og en halv måned for adjunkter. Det er i alle tre stillingskategorier et fald i forhold til det gennemsnitlige tidsforbrug i 1998-2000.

En tredjedel af professoransættelserne blev gennemført inden for højst seks måneder, mens den mest tidskrævende femtedel strakte sig over mindst tolv måneder. Af lektorerne blev over halvdelen og af adjunkterne to tredjedele ansat inden for fire måneder efter ansøgningsfristens udløb. Kun to ud af ti lektoransættelser og én ud af ti adjunktansættelser krævede mere end et halvt år.

Variationerne i tidsforbruget i ansættelserne er betydelige mellem de videnskabelige hovedområder. Tidsforbruget i ansættelserne var i 2001-2003 i både professor- og lektoransættelserne klart større inden for sundhedsvidenskab end inden for øvrige hovedområder. Også mellem institutionerne var der store forskelle i tidsforbruget. Og ved institutionen med de længste ansættelsesprocesser krævede ansættelserne i alle tre stillingskategorier i gennemsnit mindst dobbelt så lang tid som ved institutionerne med de hurtigst gennemførte ansættelser.

2 Forskerstabens størrelse og sammensætning

2.1 Universiteternes videnskabelige personale i 2003

Forskerstabens omfang

Ved udgangen af år 2003 var der på universiteterne i Danmark næsten 6 200 forskere i forskellige typer af professor-, lektor- og adjunktstillinger. Forskerstabens omfattede cirka 1 200 professorer, godt 3 600 lektorer og nær ved 1 400 adjunkter (se tabel 2.1 og figur 2.1). Tallene inkluderer udover de ordinære professorer, lektorer og adjunkter også professorer med særlige opgaver og lektorer og adjunkter som primært er ansat for forsknings- og udviklingsopgaver, herunder også forskere med de gamle stillingsbetegnelser forskningsprofessor, forskningslektor og forskningsadjunkt.¹ Tallene omfatter både fast og tidsbegrænset ansatte forskere i fuldtidsstillinger, uanset finansieringskilde. På det sundhedsvidenskabelige område inkluderer tallene også kliniske professorer. Personale i rene undervisningsstillinger, dvs. lektorer og adjunkter uden forskningsforpligtelse, er ikke inkluderet i tallene.

Tabel 2.1 Professorer, lektorer og adjunkter ved de 12 universitetsinstitutioner 31.12.2003. Antal personer fordelt på videnskabelige hovedområder

	HUM	SAM	NAT	JORD	SUND	TEK	I alt
Professorer	164	274	186	77	271	215	1187
Heraf professorer mso ¹	15	47	27	9	8	32	138
Lektorer	897	596	774	230	408	720	3625
Heraf lektorer mso ²	13	10	28	10	28	16	105
Adjunkter	217	206	301	101	172	370	1367
Heraf adjunkter mso ³	47	36	244	3	83	16	429
I alt	1278	1076	1261	408	851	1305	6179

¹ Forskningsprofessorer og professorer med særlige opgaver

² Forskningslektorer og lektorer med primært forskning og udvikling

³ Forskningsadjunkter og adjunkter med primært forskning og udvikling

¹ Fra 1993 til 2000 var universiteternes videnskabelige stillinger opdelt i dels en stillingsstruktur med ordinære professorater, lektorater og adjunkturer, dels en supplerende stillingsstruktur med forskningsprofessorater, forskningslektorater og forskningsadjunkturer. I september 2000 trådte en ny stillingsstruktur i kraft, hvorefter der kun findes en fælles stillingsstruktur med professor-, lektor- og adjunktstillinger. Nye forskningsprofessor-, forskningslektor- og forskningsadjunktansættelser er ikke længere muligt. I stedet er professor-, lektor- og adjunktstillingerne gjort mere fleksible med mulighed for tidsbegrænsede ansættelser og med arbejdsopgaver koncentreret til en eller kun få opgaver, fx til særlige forsknings- og udviklingsopgaver.

Af professorerne, lektorerne og adjunkterne er i alt nær ved 1 100 eller 17 % aflønnet med eksterne midler (se tabel 2.2). Andelen af eksternt finansierede er størst inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab (29 %) og mindst inden for humaniora og samfundsvidenskab (7-8 %). Inden for de øvrige videnskabelige hovedområder varierer andelen mellem 20 og 25 %. Af både professorerne og lektorerne er 7-8 % eksternt aflønnet. Af adjunkterne er næsten halvdelen (49 %) eksternt aflønnede. Andelen varierer i adjunktkategorien fra cirka en fjerdedel inden for humaniora og samfundsvidenskab til tre fjerdedele inden for naturvidenskab.

Tabel 2.2 Professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne aflønnet med eksterne midler 31.12.2003. Antal og andel opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM	SAM	NAT	JORD	SUND	TEK	I alt
Professorer	5	17	7	4	39	11	83
Andel af alle professorer	3 %	6 %	4 %	5 %	14 %	5 %	7 %
Lektorer	26	19	81	54	54	71	305
Andel af alle lektorer	3 %	3 %	10 %	23 %	13 %	10 %	8 %
Adjunkter	55	47	223	61	104	177	667
Andel af alle adjunkter	25 %	23 %	74 %	60 %	60 %	48 %	49 %
I alt	86	83	311	119	197	259	1055
Andel af alle stillinger	7 %	8 %	25 %	29 %	23 %	20 %	17 %

Der skal bemærkes at institutionernes oplysninger om hvor mange af professorerne, lektorerne og adjunkterne, som er ansat i stillinger med særlige opgaver, er usikre. Det gælder især lektorer og adjunkter ansat primært for forsknings- og udviklingsopgaver. Oplysningerne i tabel 2.1 om antallet af disse er derfor betydeligt lavere end det virkelige bestandstal. Årsagen til dette er, at institutionerne i deres databaser ikke systematisk har registreret professorerne, lektorerne og adjunkterne efter stillingernes opgavetyper.

Da størstedelen af de tidsbegrænset ansatte lektorer og adjunkter med primært forsknings- og udviklingsopgaver er ansat i forbindelse med eksternt finansierede forskningsprojekter kan størrelsesorden af antallet af forskere i disse stillingstyper imidlertid også belyses af antallet af ansatte aflønnet med eksterne midler.² På baggrund af oplysningerne i tabel 2.2 kan antallet af lektorer og adjunkter med primært forsknings- og udviklingsopgaver ultimo 2003 således skønnes være i størrelsesorden 300 i lektorkategorien og 600-700 i adjunktkategorien.

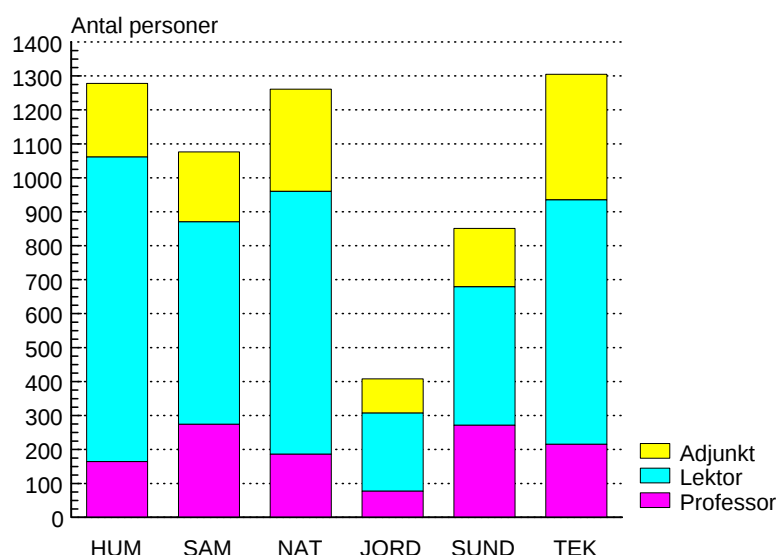
² Ved udgangen af år 2000 var cirka 85 % af de eksternt aflønnede lektorer og adjunkter ansat som henholdsvis forskningslektorer og forskningsadjunkter, og af samtlige forskningslektorer og forskningsadjunkter var cirka 80 % aflønnet med eksterne midler.

I det følgende vil bestandstallene om henholdsvis professorer, lektorer og adjunkter – hvis ikke andet nævnes – omfatte samtlige professorer, lektorer og adjunkter uanset stillingstype og finansieringskilde, dvs. uanset om der er tale om ordinære stillinger med forskning og undervisning eller tidsbegrænsede stillinger med særlige opgaver, fx primært forskning og udvikling.

Personalestrukturen

Humaniora, naturvidenskab og teknik er personalemæssigt ungefær lige store. Hvert af de tre hovedområder har en forskerstab på cirka 1 300 personer eller cirka 20 % af universitetsinstitutionernes samlede professor-, lektor- og adjunktstab. Cirka 17 % af forskerstabten findes inden for samfundsvidenskab, cirka 14 % inden for sundhedsvidenskab og 7 % inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab.

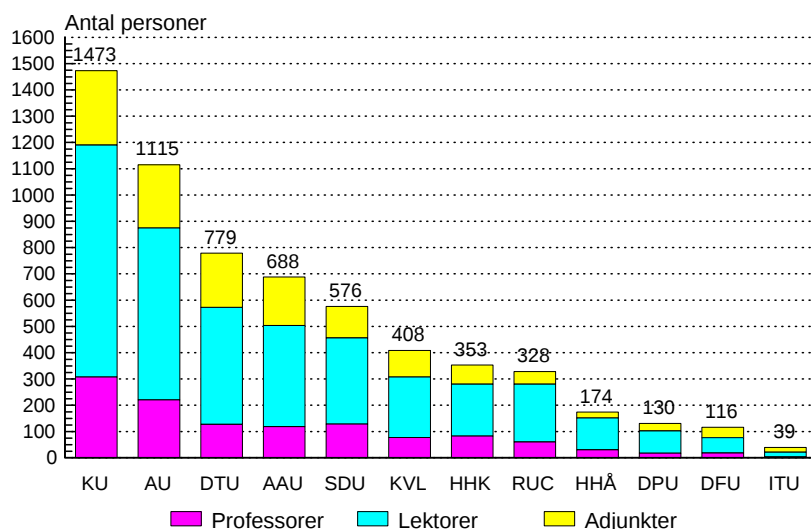
Figur 2.1 Professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne 31.12.2003, opgjort efter videnskabeligt hovedområde og stillingskategori

Forskerstabens fordeling på de tre stillingskategorier varierer betydeligt mellem hovedområderne. Der er f.eks. betydeligt flere professorer inden for både det sundhedsvidenskabelige (271) og det samfundsvidenskabelige (274) område end inden for humaniora (164), naturvidenskab (186) og teknik (215) til trods for at den samlede forskerstab inden for sundhedsvidenskab og samfundsvidenskab er markant mindre end på de tre sidstnævnte områder (se tabel 2.1 og figur 2.1).

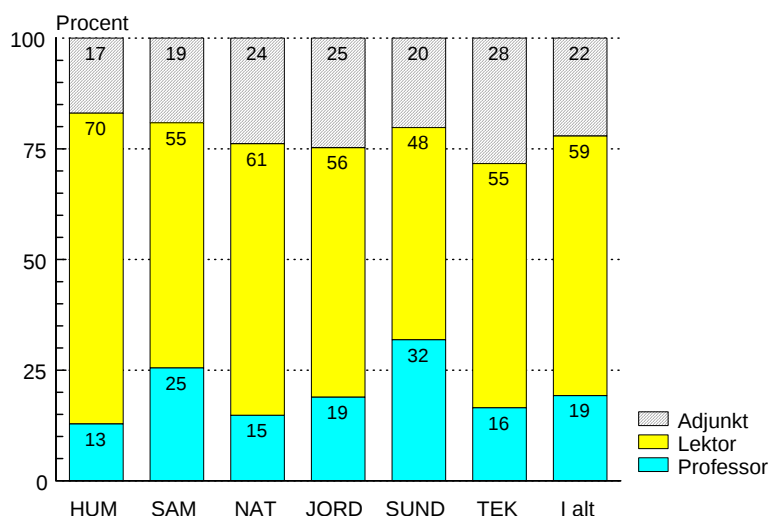
Også mellem de enkelte institutioner er der store forskelle i forskerstabens fordeling på stillingskategorier (se figur 2.2). Forskellene mellem institutionerne er delvist afhængige af fakultets- og hovedområdesammensætningen på institutionerne, men også inden for det samme fakultets- eller hovedområde er der mærkbare forskelle mellem institutionerne i personalestrukturen.

Figur 2.2 Professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne 31.12.2003, opgjort efter institution og stillingskategori

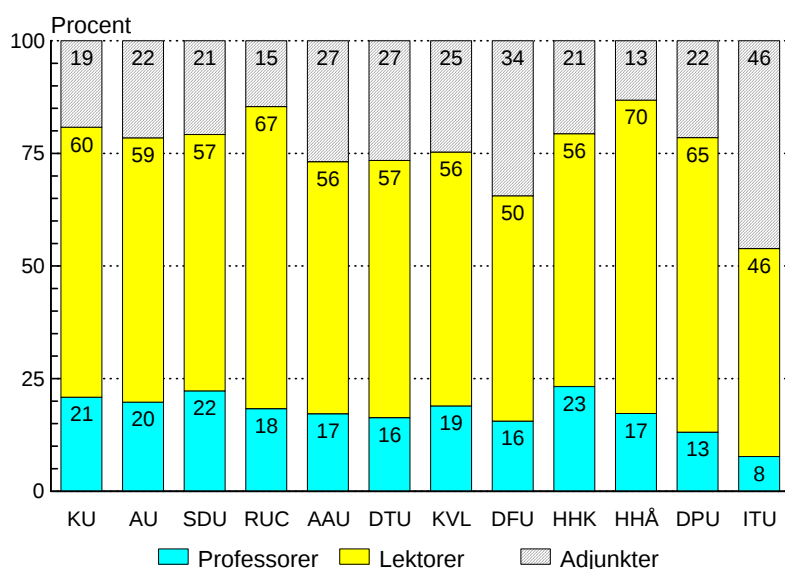

Forskellene i personalestrukturen både mellem hovedområderne og mellem institutionerne fremgår tydeligt af personalets relative fordeling på de tre stillingskategorier. Af figur 2.3 fremgår at forskerne i professorkategorien står for 19 %, forskerne i lektorkategorien for 59 % og forskerne i adjunktkategorien for 22 % af universitetsinstitutionernes samlede forskerstab. Mens professorerne inden for sundhedsvidenskab udgør næsten en tredjedel (32 %) af områdets samlede videnskabelige personale, står professorerne inden for humaniora kun for 13 %, inden for naturvidenskab for 15 % og inden for teknik for 16 % af det pågældende hovedområdes forskerstab. Ser vi på lektorkategorien, fremgår der at mindre end halvdelen (48 %) af forskerstaben inden for sundhedsvidenskab består af lektorer, mens andelen inden for humaniora er 70 %.

Det betyder, at der inden for sundhedsvidenskab i gennemsnit er 2,1 lektorer og adjunkter for hver professor, mens der inden for humaniora er 6,8. Inden for samfundsvidenskab er der 2,9 lektorer og adjunkter for hver professor, mens antallet inden for naturvidenskab er 5,8, inden for teknik 5,1 og inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab 4,3. Mulighederne for en forsker under karriereforløbet at opnå en professoransættelse er således statistisk set klart større inden for sundhedsvidenskab og samfundsvidenskab end inden for øvrige videnskabelige hovedområder.

Figur 2.3 Professorer, lektorer og adjunkter 31.12.2003, opgjort på videnskabelige hovedområder. Relativ fordeling på stillingskategorier

Mellem institutionerne varierer professorernes andel af forskerstabens fra 13 % ved Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) til 23 % ved Handelshøjskolen i København (HHK). Lektorstaben varierer fra 50 % ved Danmarks Farmaceutiske Universitet (DFU) til 70 % ved Handelshøjskolen i Århus (HHÅ) og adjunktstaben fra 13-15 % ved HHÅ og Roskilde Universitetscenter (RUC) til over 25 % ved KVL, DTU, Aalborg Universitet (AAU) og DFU (se figur 2.4).

Figur 2.4 Professorer, lektorer og adjunkter 31.12.2003, opgjort på institutioner. Relativ fordeling på stillingskategorier

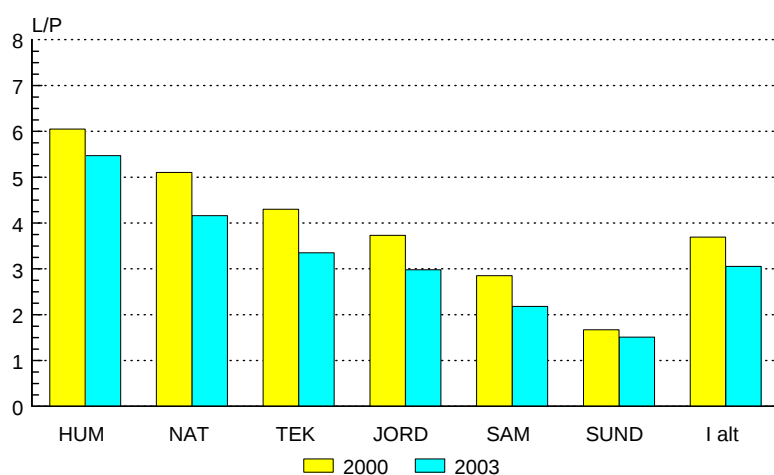
Det skal bemærkes, at personalestrukturen ved IT-Universitetet (ITU) afviger mærkbart fra strukturen ved øvrige institutioner. Som følge af, at ITU er nyopret-

tet og under opbygning kan personalesammensætningen ved institutionen imidlertid ikke umiddelbart sammenlignes med strukturen ved øvrige institutioner.

Lektor/professorratioen

Af figur 2.5 fremgår, at den gennemsnitlige lektor/professorratio på de danske universiteter ved udgangen af 2003 var tre lektorer per professor. Den gennemsnitlige ratio dækker imidlertid over store variationer, ikke kun mellem de videnskabelige hovedområder og mellem institutionerne, men også mellem fakulteterne inden for det samme hovedområde. Mens der i gennemsnit var cirka 5,5 lektorer per professor inden for humaniora, fire inden for naturvidenskaberne og tre inden for jordbrugs- og veterinærvidenskaberne, var antallet inden for samfundsvidenskaberne cirka to og inden for sundhedsvidenskaberne 1,5.

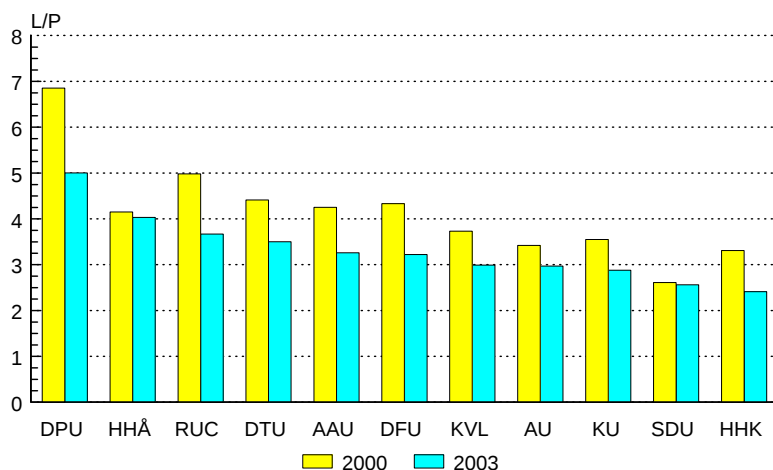
Figur 2.5 Gennemsnitligt antal lektorer per professor (L/P) ved universitetsinstitutionerne ultimo 2000 og 2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

Opgjort på institutionsniveau er lektor/professorratioen lavest på Handelshøjskolen i København og Syddansk Universitet, hvor det gennemsnitlige antal lektorer per professor er cirka 2,5 (se figur 2.6). Også på Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Landbohøjskolen (KVL) er lektor/professorratioen lidt lavere end gennemsnittet for hele forskerstaben. På RUC, HHÅ og DPU ligger lektor/professorratioen derimod klart over den gennemsnitlige ratio. Den lavere lektor/professorratio på SDU, KU og AU skal ses på baggrund af at institutionerne har store sundhedsvidenskabelige og samfundsvidenskabelige fakulteter og at både det sundheds- og det samfundsvidenskabelige område generelt kendetegnes af en betydeligt lavere lektor/professorratio end gennemsnittet for hele forskerstaben.

Af figurerne 2.5 og 2.6 fremgår yderligere, at lektor/professorratioen er faldet klart fra udgangen af 2000 til udgangen af 2003. Faldet kan ses såvel på samtlige institutioner som inden for hvert hovedområde.

Figur 2.6 Gennemsnitligt antal lektorer per professor (L/P) ved universitetsinstitutionerne ultimo 2000 og 2003, opgjort på institutioner

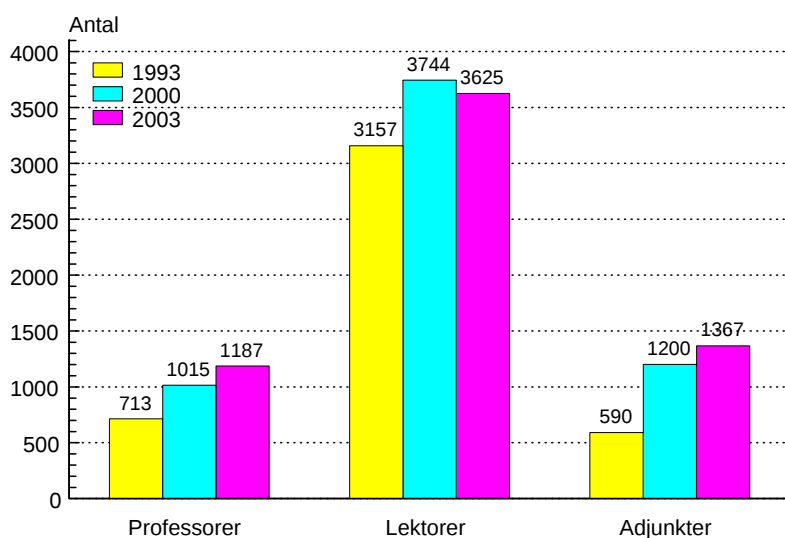

2.2 Forskerbestandens udvikling over tid

Forskerstaben 1993-2003

Fra 2000 til 2003 er den samlede professor-, lektor- og adjunktstab på universitetsinstitutionerne vokset med 220 personer eller med 3,7 %. Antallet af professorer er forøget med 172 (17 %) og antallet af adjunkter med 167 (14 %). Derimod er lektorbestanden, som i 2000 nåede sit hidtil højeste niveau, i den seneste treårsperiode faldet med 119 personer (3,2 %). Bortset fra dette har der siden begyndelsen af 1990'erne også i lektorkategorien været en betydelig vækst (se figur 2.7).

Figur 2.7 Professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne ultimo 1993, 2000 og 2003. Antal personer

Faldet i lektorbestanden i den seneste treårsperiode skal ses i sammenhæng med de seneste års forskningspolitiske diskussioner om den høje lektor/professorratio i Danmark og om behovet at gøre universiteterne mere attraktive ved at forbedre forskernes karriereudsigter, blandt andet ved prioritering af en vækst i antallet professorstillinger.

Det samlede antal professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne er i tiårsperioden fra 1993 til 2003 vokset med 39 % fra nær ved 4 500 til næsten 6 200 personer. Både antallet af professorer og antallet af lektorer er forøget med cirka 470, mens antallet af adjunkter er forøget med cirka 780 (se figur 2.7). Professorbestanden er vokset med to tredjedele (66 %) og lektorbestanden med 15 %, mens adjunktbestanden er mere end fordoblet med en vækst på 132 %.

Det skal bemærkes, at den første tid i tiårsperioden sammenfalder med tidspunktet for oprettelsen af den såkaldte supplerende stillingsstruktur og at en stor del af tilvæksten i professor-, lektor- og adjunktkategorierne i 1990'erne består af forskere i forskningsprofessor-, forskningslektor- og forskningsadjunktstillinger med primært forsknings- og udviklingsopgaver. I adjunktkategorien gjaldt væksten fra 1993 til 2000 stort set udelukkende forskere i forskningsadjunktstillinger. Der skete dog samtidigt betydende forskydninger i de ordinære adjunkters fordeling mellem hovedområderne, først og fremmest med en kraftig stigning inden for humaniora og et tilsvarende fald inden for naturvidenskab.

I professorkategorien er den største vækst i den seneste treårsperiode sket inden for samfundsvidenskaberne og de tekniske videnskaber, hvor antallet af professorer er vokset med henholdsvis 24 % og 34 %. Inden for naturvidenskaberne har forøgelsen været 15 % og inden for øvrige områder 8-9 % (se tabel 2.3). Også set over hele tiårsperioden fra 1993 til 2003 har væksten i professorkategorien været klart større inden for samfundsvidenskaber og teknik end inden for øvrige hovedområder. Inden for samfundsvidenskab er professorbestanden fra 1993 til 2003 mere end fordoblet og inden for teknik er den vokset med godt 80 %, mens den inden for humaniora, som har haft den laveste vækstrate, er vokset med 23 %.

Tabel 2.3 Professorbestanden ved universitetsinstitutionerne ultimo 1993-2003, opgjort på videnskabelige hovedområder. Antal personer

	1993	1997	1999	2000	2001	2002	2003	Forandring 2000-2003
HUM	133	144	151	151	156	163	164	+ 9 %
SAM	132	185	210	221	235	251	274	+ 24 %
NAT	112	136	157	162	178	187	186	+ 15 %
JORD	52	72	72	71	75	83	77	+ 8 %
SUND	165	198	228	249	258	266	271	+ 9 %
TEK	119	124	153	161	209	211	215	+ 34 %
I alt	713	859	971	1015	1111	1161	1187	+ 17 %

Færre lektorer 2000-2003

I lektorkategorien er antallet af forskere fra 2000 til 2003 faldet inden for alle hovedområder, undtaget teknikområdet. Antalsmæssigt har nedgangen været størst inden for naturvidenskaberne, hvor lektorbestanden er faldet med godt 50 personer, svarende til en nedgang på 6 %. Den største relative nedgang er sket inden for det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige område, hvor lektorbestanden er faldet med 35 personer, svarende til 13 % (se tabel 2.4). Set over tiårsperioden fra 1993 til 2003 har der med undtagelse for det naturvidenskabelige område dog været en klar forøgelse af lektorbestanden inden for alle videnskabelige hovedområder.

Tabel 2.4 Lektorbestanden ved universitetsinstitutionerne ultimo 1993-2003, opgjort på videnskabelige hovedområder. Antal personer

	1993	1997	1999	2000	2001	2002	2003	Forandring 2000-2003
HUM	807	848	896	914	879	886	897	– 2 %
SAM	486	538	562	629	596	603	596	– 5 %
NAT	771	777	811	826	752	744	774	– 6 %
JORD	162	216	254	265	256	249	230	– 13 %
SUND	324	355	384	417	421	425	408	– 2 %
TEK	607	655	681	693	753	749	720	+ 4 %
I alt	3157	3389	3588	3744	3657	3656	3625	– 3 %

I adjunktkategorien er antallet af forskere i treårsperioden fra udgangen af 2000 til udgangen af 2003 vokset mærkbart inden for det tekniskvidenskabelige, samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige område, mens forandringerne har været små inden for de øvrige hovedområder (se tabel 2.5). Inden for teknik har væksten været næsten 90 personer (32 %), inden for naturvidenskab 44 personer (17 %) og inden for samfundsvidenskab 34 personer (20 %).

Tabel 2.5 Adjunktbestanden ved universitetsinstitutionerne ultimo 1993-2003, opgjort på videnskabelige hovedområder. Antal personer

	1993	1997	1999	2000	2001	2002	2003	Forandring 2000-2003
HUM	121	197	222	218	194	209	217	0 %
SAM	94	145	159	172	137	168	206	+ 20 %
NAT	107	264	247	257	276	303	301	+ 17 %
JORD	54	112	111	105	105	94	101	– 4 %
SUND	68	130	129	167	145	156	172	+ 3 %
TEK	146	233	282	281	273	326	370	+ 32 %
I alt	590	1081	1150	1200	1130	1256	1367	+ 14 %

Set over hele tiårsperioden fra udgangen af 1993 til udgangen af 2003 er adjunktbestanden inden for teknik vokset med over 220 personer og inden for naturvidenskab med næsten 200. Inden for humaniora, samfundsvidenskab og sundhedsvidenskab er adjunktbestanden på hvert af områderne vokset med ungefær 100 personer.

Af den samlede vækst i adjunktkategorien fra 1993 til 2003 på cirka 780 personer er en tredjedel sket blandt adjunkter aflønnet med institutionernes basismidler og to tredjedele blandt adjunkter aflønnet med eksterne midler. I den seneste treårsperiode, fra udgangen af 2000 til udgangen af 2003, er størstedelen af forøgelsen i adjunktkategorien imidlertid sket blandt adjunkter aflønnet med institutionernes basismidler. Antallet af internt aflønnede adjunkter er i treårsperioden vokset med 112, mens antallet af eksternt aflønnede er vokset med 55 (se tabel 2.6).

Tabel 2.6 Adjunkter på universitetsinstitutionerne ultimo 1993-2003, fordelt efter finansieringskilde

	1993		1997		2000		2003	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Basismidler	453	77 %	576	53 %	588	49 %	700	51 %
Eksterne midler	137	23 %	505	47 %	612	51 %	667	49 %
I alt	590	100 %	1081	100 %	1200	100 %	1367	100 %

2.3 Kønsfordelingen i forskerstabten

Kvinder i forskerstabten

Ved udgangen af 2003 var der nær ved 1 500 kvindelige forskere i universitetsinstitutionernes samlede professor-, lektor- og adjunktstab på knap 6 200 personer. Der var 114 kvindelige professorer, 854 kvindelige lektorer og 490 kvindelige adjunkter (se tabel 2.7).

Tabel 2.7 Kvindelige professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne 31.12.2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM	SAM	NAT	JORD	SUND	TEK	I alt
Professorer	25	29	17	9	27	7	114
Lektorer	331	129	102	74	130	88	854
Adjunkter	110	77	86	51	76	90	490
I alt	466	235	205	134	233	185	1458

Næsten en tredjedel (32 %) af de kvindelige forskere findes inden for humaniora. Det samfundsvidenskabelige og det sundhedsvidenskabelige område står for 16 % hver, det naturvidenskabelige for 14 %, teknik for 13 % og det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige for 9 % af de kvindelige forskere. Humanioras dominerende rolle blandt de kvindelige forskere er aftaget successivt i den seneste tiårsperiode samtidig med at andelen af den kvindelige forskerstab, der er ansat inden for samfundsvidenskab, jordbrugs- og veterinærvidenskab og teknik er vokset.

Blandt de mandlige forskere er teknik og naturvidenskab dominerende med henholdsvis 24 % og 22 % af mændene, mens humaniora står for 17 %. Også blandt de mandlige forskere er humanioras andel faldet noget siden begyndelsen af 1990'erne, mens andelen inden for samfundsvidenskab og teknik er vokset (se tabel 2.8).

Tabel 2.8 Den mandlige og den kvindelige forskerstab på universiteterne ultimo 1993 og 2003 fordelt på videnskabelige hovedområder. Procent

	Mænd		Kvinder	
	1993	2003	1993	2003
Humaniora	20 %	17 %	41 %	32 %
Samfundsvidenskab	16 %	18 %	12 %	16 %
Naturvidenskab	24 %	22 %	15 %	14 %
Jordbrugs- & vet.videnskab	6 %	6 %	7 %	9 %
Sundhedsvidenskab	12 %	13 %	16 %	16 %
Teknik	22 %	24 %	8 %	13 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Forskellen mellem den mandlige og den kvindelige forskerstabs fordeling mellem de videnskabelige hovedområder understreges af, at mens 42 % af universiteternes forskerstillinger i slutningen af 2003 fandtes inden for det teknisk-naturvidenskabelige område, fandtes kun 27 % af den kvindelige forskerstab, men 46 % af den mandlige, inden for dette område.

Forandringer i bestanden af kvinder og mænd i forskerstaben

Den kvindelige forskerbestand på universiteterne er fra udgangen af 2000 til udgangen af 2003 vokset med 135 personer og den mandlige med 85. Kvinderne har dermed tegnet sig for 61 % og mændene for 39 % af treårsperiodens samlede forøgelse af forskerbestanden (se tabel 2.9). I den forudgående treårsperiode, 1997-2000, var kvindernes andel af forøgelsen 40 % og mændenes 60 %. Af tabel 2.9 fremgår, at det kun er i lektorkategorien at kvindernes andel af væksten i forskerbestanden har været større end mændenes. Mens antallet af kvindelige adjunkter fra 2000 til 2003 er vokset med 58, er antallet af mandlige vokset med 109, og

mens den kvindelige professorbestand er vokset med 40, er den mandlige vokset med mere end tre gange så mange personer.

Tabel 2.9 Professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne ultimo 1997, 2000 og 2003. Antal personer opgjort på stillingskategorier og køn

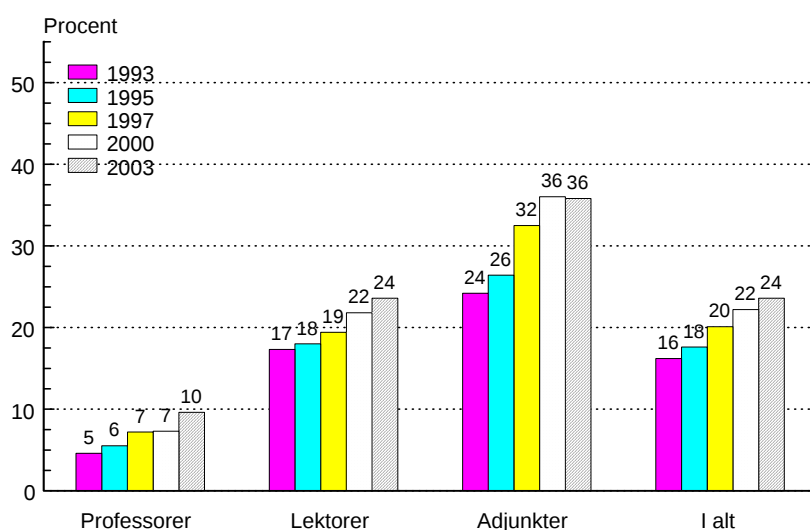
	31.12.1997		31.12.2000		31.12.2003		Forandring 2000-2003	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Professorer	797	62	941	74	1073	114	+ 132	+ 40
Lektorer	2731	658	2927	817	2771	854	- 156	+ 37
Adjunkter	730	351	768	432	877	490	+ 109	+ 58
I alt	4258	1071	4636	1323	4721	1458	+ 85	+ 135

2.4 Udviklingen i forskerstabens kønsfordeling

Andelen af kvinder i professor-, lektor- og adjunktstaben er fra 2000 til 2003 steget fra godt 22 % til knap 24 %. I professorkategorien er andelen steget fra godt 7 % til knap 10 % og i lektorkategorien fra knap 22 % til knap 24 %, mens den i adjunktkategorien er forblevet stort set uforandret på 36 % (se figur 2.8).

Over tiårsperioden 1993-2003 er kvindeandelen steget med fem procentpoint i professorkategorien, godt seks procentpoint i lektorkategorien og tolv procentpoint i adjunktkategorien.

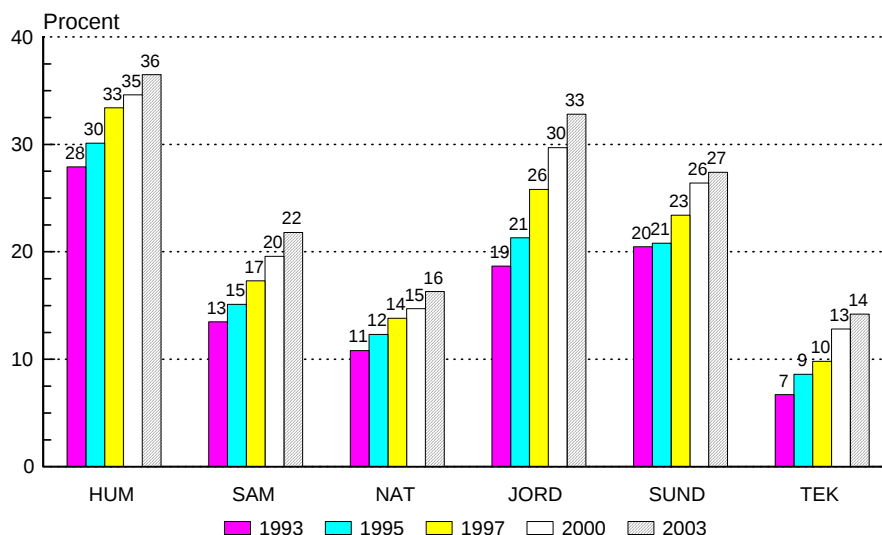
Figur 2.8 Andel af kvinder blandt professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne ultimo 1993-2003, opgjort på stillingskategorier

Kønsfordelingen på hovedområdeniveau

Kvindeandelen i den samlede bestand af professorer, lektorer og adjunkter er i tiårsperioden fra 1993 til 2003 steget successivt inden for alle hovedområder. Stigningen varierer fra knap seks procentpoint inden for naturvidenskab til fjorten procentpoint inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab. I den seneste treårsperiode, fra 2000 til 2003, er kvindeandelen steget med tre procentpoint inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab, med cirka to procentpoint inden for humaniora, samfundsvidenskab og naturvidenskab og cirka ét procentpoint inden for sundhedsvidenskab og teknik. Ved udgangen af 2003 varierede kvindeandelen mellem hovedområderne fra 14 % inden for teknik til 36 % inden for humaniora (se figur 2.9 og tabel 2.10).

Figur 2.9 Andel af kvinder blandt professorer, lektorer og adjunkter på universitetsinstitutionerne ultimo 1993-2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

Tabel 2.10 Kvinder i den samlede professor-, lektor- og adjunktstab ultimo 1993, 1997, 2000 og 2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	31.12.1993		31.12.1997		31.12.2000		31.12.2003	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
HUM	296	27,9	397	33,4	444	34,6	466	36,5
SAM	96	13,5	150	17,3	200	19,6	235	21,8
NAT	107	10,8	162	13,8	183	14,7	205	16,3
JORD	50	18,7	103	25,8	131	29,7	134	32,8
SUND	114	20,5	160	23,4	220	26,4	233	27,4
TEK	58	6,7	99	9,8	145	12,8	185	14,2
I alt	721	16,2	1071	20,1	1323	22,2	1458	23,6

Kvindelige professorer

I professorstaben har der fra 2000 til 2003 været en klar stigning i kvindeandelen inden for alle hovedområder undtagen det teknisk-videnskabelige. Størst har stigningen været inden for naturvidenskab, hvor kvindeandelen er mere end fordoblet, med en stigning fra 4 til 9 % (se tabel 2.11). Det skal dog bemærkes, at selvom der har været en stigning i kvindeandelen, er antallet af mandlige professorer på flere af hovedområderne vokset mere end antallet af kvindelige. Væksten i kvindeandelen inden for naturvidenskaberne fra 2000 til 2003 dækker således over, at antallet af mandlige professorer er vokset med 14, mens antallet af kvindelige er vokset med 10. Inden for samfundsvidenskaberne dækker en stigning i kvindeandelen med knap to procentpoint fra 2000 til 2003, over at antallet af mandlige professorer er steget med 44 og antallet af kvindelige med 9.

Ved udgangen af 2003 er kvindeandelen i professorstaben nået op på 15 % inden for humaniora, 12 % inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab og cirka 10 % inden for samfundsvidenskab og sundhedsvidenskab, men kun 3 % inden for teknikområdet.

Tabel 2.11 Kvinder i professorstaben ultimo 1993, 1997, 2000 og 2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	31.12.1993		31.12.1997		31.12.2000		31.12.2003	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
HUM	11	8,3 %	14	9,7 %	18	11,9 %	25	15,2 %
SAM	10	7,6 %	20	10,8 %	20	9,0 %	29	10,6 %
NAT	1	0,9 %	5	3,7 %	7	4,3 %	17	9,1 %
JORD	1	1,9 %	5	6,9 %	5	7,0 %	9	11,7 %
SUND	8	4,8 %	16	8,1 %	19	7,6 %	27	10,0 %
TEK	2	1,7 %	2	1,6 %	5	3,1 %	7	3,3 %
I alt	33	4,6 %	62	7,2 %	74	7,3 %	114	9,6 %

Kvindelige lektorer

I lektorstaben varierer stigningen i kvindeandelen fra 2000 til 2003 fra et halvt procentpoint inden for naturvidenskaberne til knap fire procentpoint inden for jordbrugs- og veterinærvidenskaberne (se tabel 2.12). Stigningen i kvindeandelen er først og fremmest en følge af en nedgang i antallet af mandlige lektorer samtidig med at antallet af kvindelige lektorer enten er vokset noget eller faldet mindre end de mandlige. Kun inden for teknikområdet er lektorbestanden fra 2000 til 2003 vokset. Antallet af kvindelige lektorer på området er vokset med 17 og antallet af mandlige med 10.

Tabel 2.12 Kvinder i lektorstaben ultimo 1993, 1997, 2000 og 2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	31.12.1993		31.12.1997		31.12.2000		31.12.2003	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
HUM	237	29,4 %	286	33,7 %	322	35,2 %	331	36,9 %
SAM	73	15,0 %	87	16,2 %	123	19,6 %	129	21,6 %
NAT	85	11,0 %	100	12,9 %	105	12,7 %	102	13,2 %
JORD	35	21,6 %	51	23,6 %	75	28,3 %	74	32,2 %
SUND	77	23,8 %	91	25,6 %	121	29,0 %	130	31,9 %
TEK	38	6,3 %	43	6,6 %	71	10,2 %	88	12,2 %
I alt	545	17,3 %	658	19,4 %	817	21,8 %	854	23,6 %

Kvindelige adjunkter

I adjunktkategorien har en hurtig personaleudskiftning som følge af ansættelsernes tidsbegrænsning og et stort antal forholdsvis korte ansættelser ført til at udviklingen i kvindeandelen på kort sigt har svinget mærkbart. Over tid er kvindeandelen i adjunktstaben dog steget markant og i 2003 nåede den inden for både humaniora og jordbrugs- og veterinærvidenskab op på godt 50 %. Også inden for sundhedsvidenskab har kvindeandelen i de seneste år ligget i nærheden af 50 %. I 2003 var andelen 44 % efter at den i 2000 havde været 48 % og i 2002 49 %. Inden for samfundsvidenskab nåede kvindeandelen blandt adjunkterne op på 42 % i 2001, men er derefter faldet noget tilbage til 37 % i 2003. Kun inden for naturvidenskab og teknik var kønsfordelingen i adjunktstaben i slutningen af 2003 markant skæv, med en kvindeandel på mindre end en tredjedel. Inden for naturvidenskab var kvindeandelen 29 % og inden for teknik 24 %. I 2002 lå kvindeandelen også inden for teknik på 29 %.

Tabel 2.13 Kvinder i adjunktstaben ultimo 1993, 1997, 2000 og 2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

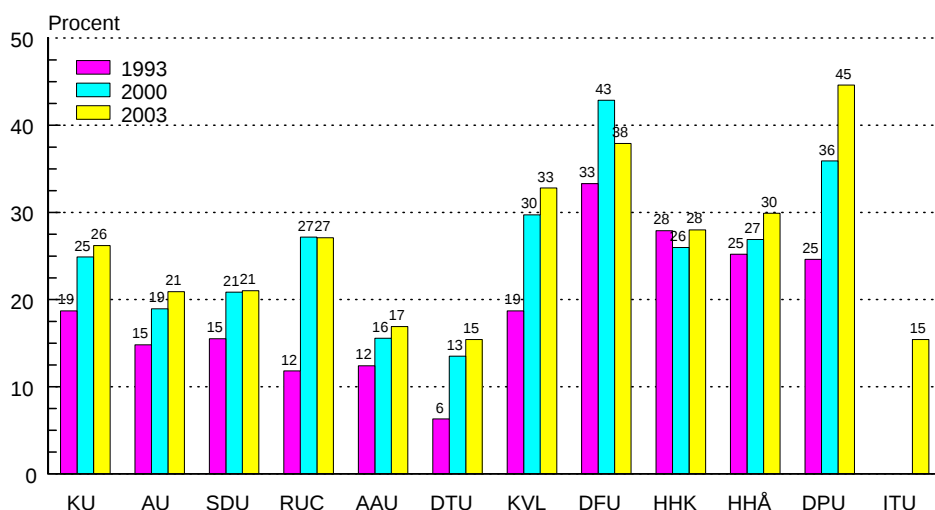
	31.12.1993		31.12.1997		31.12.2000		31.12.2003	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
HUM	48	39,7 %	97	49,2 %	104	47,7 %	110	50,7 %
SAM	13	13,8 %	43	29,7 %	57	33,1 %	77	37,4 %
NAT	21	19,6 %	57	21,6 %	71	27,6 %	86	28,6 %
JORD	14	25,9 %	47	42,0 %	51	48,6 %	51	50,5 %
SUND	29	42,6 %	53	40,8 %	80	47,9 %	76	44,2 %
TEK	18	12,3 %	54	23,2 %	69	24,6 %	90	24,3 %
I alt	143	24,2 %	351	32,5 %	432	36,0 %	490	35,8 %

Af tabel 2.13 fremgår, at kvindeandelen i den samlede adjunktbestand i 2003 er på samme niveau som i 2000 til trods for at der har været en klar stigning i kvindeandelen inden for majoriteten af hovedområderne. Dette skyldes at antallet af adjunkter er vokset betydeligt mere inden for områderne med en lav kvindeandel end inden for områderne med en mere ligelig kønsfordeling. Mens antallet af adjunkter i perioden er vokset med i alt 133 inden for naturvidenskab og teknik er antallet forblevet uforandret inden for humaniora, jordbrugs og veterinærvidenskab og sundhedsvidenskab. Inden for det samfundsvidenskabelige område er antallet af adjunkter steget med 34, men da kønsfordelingen inden for dette område ligger tæt ved gennemsnittet for hele adjunktstaben, har effekten på kønsfordelingen været begrænset.

Kønsfordelingen på institutionsniveau

Af figur 2.10 fremgår, at andelen af kvinder i det samlede videnskabelige personale fra 1993 til 2003 er steget klart ved alle institutioner med undtagelse af Handelshøjskolen i København (HHK). Stigningens størrelse varierer betydeligt mellem institutionerne. Størst har stigningen været ved RUC, KVL og DPU, hvor kvindeandelen i tiårsperioden er steget med henholdsvis 15, 14 og 20 procentpoint. Ved DTU har stigningen været 9 procentpoint og ved KU 7, mens den ved øvrige institutioner har været cirka 5 procentpoint. Også i den seneste treårsperiode, fra 2000 til 2003, er kvindeandelen steget ved majoriteten af institutionerne. Ved flere institutioner er andelen dog forblevet stort set uforandret, og ved DFU er andelen faldet med 5 procentpoint.

Figur 2.10 Andel af kvinder i den samlede professor-, lektor- og adjunktstab på universiteterne ultimo 1993, 2000 og 2003, opgjort på institutioner

2.5 Forskerstabens alderssammensætning

Aldersfordelingen i professorstaben

Størsteparten af universiteternes professorer hørte ved udgangen af 2003 til alderskategorierne over 50 år. Dette skal ses i sammenhæng med, at den gennemsnitlige alder ved ansættelsen som professor siden begyndelsen af 1980'erne har ligget i intervallet 47-49 år (jf. kapitel 5). Af tabel 2.14, som viser aldersfordelingen i den samlede professorstab, fremgår, at ved udgangen af 2003 var tre ud af ti professorer yngre end 50 år og tre ud af ti 60 år eller ældre, mens fire ud af ti var 50-59 år.

Når der fokuseres på de yngste og de ældste alderskategorier, fremgår det, at knap 5 % af universiteternes professorer er yngre end 40 år, mens over halvdelen (54 %) er mindst 55 år. Der er stort set ikke professorer, som er yngre end 35 år, mens hver tiende er 65 eller ældre.

Tabel 2.14 Professorstabens aldersfordeling 31.12.2003, opdelt på ordinære professorer og professorer med særlige opgaver

	Ordinære professorer ¹		Professorer mso ²		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
30-34 år	6	0,6 %	5	3,6 %	11	0,9 %
35-39 år	27	2,6 %	19	13,8 %	46	3,9 %
40-44 år	89	8,5 %	29	21,0 %	118	10,0 %
45-49 år	136	13,0 %	24	17,4 %	160	13,5 %
50-54 år	178	17,1 %	28	20,3 %	206	17,4 %
55-59 år	278	26,7 %	15	10,9 %	293	24,8 %
60-64 år	211	20,2 %	13	9,4 %	224	19,0 %
65-70 år	118	11,3 %	5	3,6 %	123	10,4 %
I alt	1043	100,0 %	138	100,0 %	1181	100,0 %

¹ Inklusive kliniske professorer

² Professorer med særlige opgaver og forskningsprofessorer

Det skal bemærkes, at professorstabens aldersstruktur varierer mærkbart mellem de videnskabelige hovedområder. Den klart ældste aldersprofil har professorstaben inden for humaniora og sundhedsvidenskab, hvor mere end hver tredje professor er 60 år eller ældre. Inden for samfundsvidenskab samt jordbrugs- og veterinærvidenskab udgør andelen af 60-årige og ældre kun omkring en femtedel.

Den mest ungdommelige aldersprofil har professorstaben inden for samfundsvidenskab, hvor mere end en femtedel af professorerne er yngre end 45 år. Inden for naturvidenskab og teknik er næsten 20 % af professorerne yngre end 45, men inden for humaniora hører kun 4 % til denne alderskategori. Humaniora udmærker sig yderligere ved at mindre end hver tiende professor er yngre end 50 år, hvilket

skal sammenlignes med at andelen er næsten 30 % for hele professorstaben (se tabel 2.15).

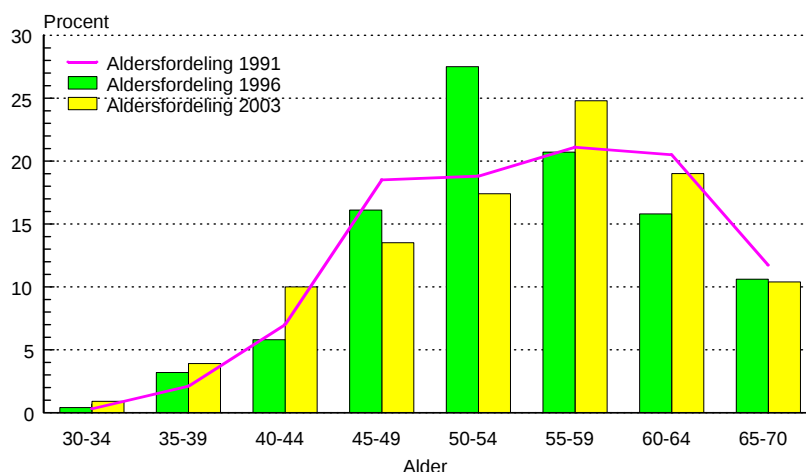
Tabel 2.15 Professorstabens aldersfordeling 31.12.2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM		SAM		NAT		JORD		SUND		TEK		I alt	
År	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
30-34	0	0	10	4	1	0	0	0	0	0	0	0	11	1
35-39	3	2	17	6	4	2	4	5	5	2	13	6	46	4
40-44	3	2	33	12	29	16	7	9	21	8	25	12	118	10
45-49	10	6	37	14	26	14	19	25	32	12	36	17	160	14
50-54	37	23	44	16	32	17	14	18	45	17	34	16	206	17
55-59	49	30	69	25	41	22	17	22	74	27	43	20	293	25
60-64	34	21	37	14	38	20	8	10	63	23	44	21	224	19
65-70	26	16	24	9	16	9	8	10	31	11	18	8	123	10
I alt	162	100	271	100	187	100	77	100	271	100	213	100	1181	100

Aldersudviklingen i professorstaben

Af figur 2.11 og tabel 2.16, der viser forandringerne i professorstabens alderssammensætning fra 1991 til 2003, fremgår, at professorstabens aldersprofil er blevet klart ældre fra 1996 til 2003. Andelen af 55-59-årige og 60-64-årige er vokset mærkbart samtidigt med at andelen af 50-54-årige, og i lidt mindre grad andelen af 45-49-årige, er faldet. Det skal imidlertid bemærkes, at også de yngste alderskategorier, især gruppen 40-44-årige, er vokset, både absolut og relativt. Derimod er der ikke over tid sket nogen vækst i andelen af professorer i alderskategorien 65 år og ældre, tværtimod er der sket et lille fald, hvilket bekræfter tidligere oplysninger om, at afgang fra professorstillingerne ofte sker forholdsvis tidligt.

Figur 2.11 Professorstabens aldersfordeling ultimo 1991, 1996, og 2003

Tabel 2.16 Professorstabens aldersfordeling ultimo 1991, 1996, 1999 og 2003

	31.12.1991	31.12.1996	31.12.1999	31.12.2003
År	Procent	Procent	Procent	Procent
30-34	0,3	0,4	0,6	0,9
35-39	2,1	3,2	2,7	3,9
40-44	7,0	5,8	7,9	10,0
45-49	18,5	16,1	12,7	13,5
50-54	18,8	27,5	22,3	17,4
55-59	21,1	20,7	26,1	24,8
60-64	20,5	15,8	19,0	19,0
65-70	11,7	10,6	8,8	10,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Forskydningen af den såkaldte alderspukkel mod alt højere alderskategorier er i 1996-2003 sket til trods for at der i den samme periode har været et betydeligt antal professoransættelser. Udviklingen skyldes til stor del en høj rekrutteringsalder blandt de nyansatte professorer. Cirka halvdelen af de professorer, der blev ansat i 1998-2000 og mere end 40 % af dem, der blev ansat i 2001-2003, var ved ansættelsen 50 år eller ældre. Næsten hver fjerde professor, der blev ansat i 1998-2003, var ved ansættelsen mindst 55 år.

Aldersfordelingen i lektorstabten

Ved udgangen af 2003 var lidt over halvdelen af universiteternes lektorer 50 år eller ældre. Tre ud af ti lektorer var 40-49 år, tre ud af ti 50-59 år, og to ud af ti 60 år eller ældre. Kun 5 % af lektorerne var yngre end 35 år (se tabel 2.17).

Tabel 2.17 Lektorstabens aldersfordeling 31.12.2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM		SAM		NAT		JORD		SUND		TEK		I alt	
År	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
20-24	1	0	0	--	0	--	0	--	0	0	0	--	1	0
25-29	2	0	4	1	1	0	0	--	0	0	1	0	8	0
30-34	22	2	60	10	26	3	4	2	9	2	49	7	170	5
35-39	61	7	66	11	94	12	32	14	50	12	119	17	422	12
40-44	128	14	93	16	106	14	65	28	80	20	125	17	597	17
45-49	141	16	98	17	117	15	47	20	56	14	103	14	562	16
50-54	151	17	87	15	100	13	28	12	45	11	76	11	487	13
55-59	202	23	107	18	128	17	24	10	78	19	77	11	616	17
60-64	140	16	47	8	153	20	20	9	63	16	143	20	566	16
65-70	48	5	29	5	47	6	10	4	25	6	27	4	186	5
I alt	896	100	591	100	772	100	230	100	406	100	720	100	3615	100

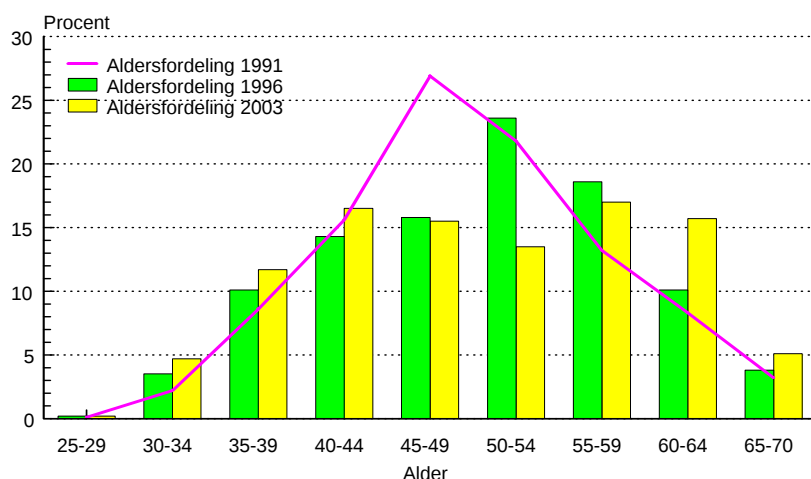
Ligesom for professorstabens vedkommende er der i lektorstabens alderssammensætning betydelige forskelle mellem de videnskabelige hovedområder. Den mest ungdommelige aldersprofil har lektorstaben inden for samfundsvidenskab og den ældste inden for humaniora. Mens mere end en tiendedel af lektorerne inden for samfundsvidenskab og 7 % inden for teknik ved udgangen af 2003 var yngre end 35 år, var andelen inden for øvrige områder kun 2-3 procent. Og mens andelen af 60-64-årige var 8 % inden for samfundsvidenskab, var andelen for hele professorstaben det dobbelte.

Tabellen viser også, at mens to ud af ti lektorer inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab og tre ud af ti inden for samfundsvidenskab ved udgangen af 2003 var 55 år eller ældre, hørte mere end fire ud af ti lektorer inden for humaniora, naturvidenskab og sundhedsvidenskab til denne alderskategori.

Aldersudviklingen i lektorstaben

Figur 2.12 og tabel 2.18 viser, at udviklingen i lektorstabens aldersprofil siden begyndelsen af 1990'erne er gået mod en alt jævnere aldersfordeling. Det betyder, at andelen af lektorer både i de yngste og i de ældste alderskategorier er vokset, mens andelen i alderskategorierne mellem 45 og 55 år er faldet. Fra 1996 til 2003 er den største forandring sket i aldersgruppen 50-54 år, der er faldet fra næsten en fjerdedel (24 %) til kun 13 %. Den alderspukkel, som i 1991 lå i alderskategorien 45-49 år og fem år senere i alderskategorien 50-54 år, er blevet reduceret succesivt i takt med at den er flyttet længere frem på aldersaksen. Og ved udgangen af 2003 var der ikke længere nogen klar alderspukkel i lektorstaben.

Figur 2.12 Lektorstabens aldersfordeling ultimo 1991, 1996, og 2003

Figuren viser også, at der ikke over tid er sket nogen markant stigning i andelen af lektorer i alderskategorien 65 år og ældre som svarer til omfanget af alderskohorterne 55-59-årige og 60-64-årige i henholdsvis 1991 og 1996, hvilket tyder på at lektorernes aldersafgang fordeler sig over et bredt aldersspektrum. Til dette bidra-

ger også, at overgangen fra lektor- til professorstilling ofte sker i en forholdsvis høj alder.

Tabel 2.18 Lektorstabens aldersfordeling ultimo 1991, 1996, 1999 og 2003

	31.12.1991	31.12.1996	31.12.1999	31.12.2003
År	Procent	Procent	Procent	Procent
25-29	0,1	0,2	0,1	0,2
30-34	2,2	3,5	3,6	4,7
35-39	8,6	10,1	12,3	11,7
40-44	15,6	14,3	15,4	16,5
45-49	26,9	15,8	13,9	15,5
50-54	21,8	23,6	17,4	13,5
55-59	13,2	18,6	20,4	17,0
60-64	8,3	10,1	13,0	15,7
65-70	3,2	3,8	3,8	5,1
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Aldersfordelingen i adjunktstaben

Af tabel 2.19 fremgår, at nær ved halvdelen af adjunkterne ved udgangen af 2003, hørte til alderskategorien 30-34 år, mens godt en fjerdedel hørte til alderskategorien 35-39 år. Lidt mindre end en tiendedel af adjunkterne var yngre end 30 år og 17 % ældre end 40 år.

Tabel 2.19 Adjunktstabens aldersfordeling 31.12.2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM		SAM		NAT		JORD		SUND		TEK		I alt	
År	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
20-24	2	1	13	6	0	0	0	0	1	1	0	0	16	1
25-29	2	1	8	4	40	13	4	4	6	3	49	13	109	8
30-34	47	22	82	40	168	56	48	48	90	52	207	56	642	47
35-39	78	36	67	33	63	21	33	33	48	28	74	20	363	27
40-44	45	21	24	12	22	7	13	13	15	9	20	5	139	10
45-49	24	11	6	3	6	2	1	1	5	3	13	4	55	4
50-54	9	4	2	1	0	0	2	2	6	3	6	2	25	2
55-59	6	3	2	1	1	0	0	0	1	1	2	1	12	1
60-64	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
I alt	214	100	204	100	300	100	101	100	172	100	371	100	1362	100

Der er betydelige forskelle i adjunktstabens aldersprofil mellem de videnskabelige hovedområder. Mens næsten 70 % af adjunkterne inden for naturvidenskab og

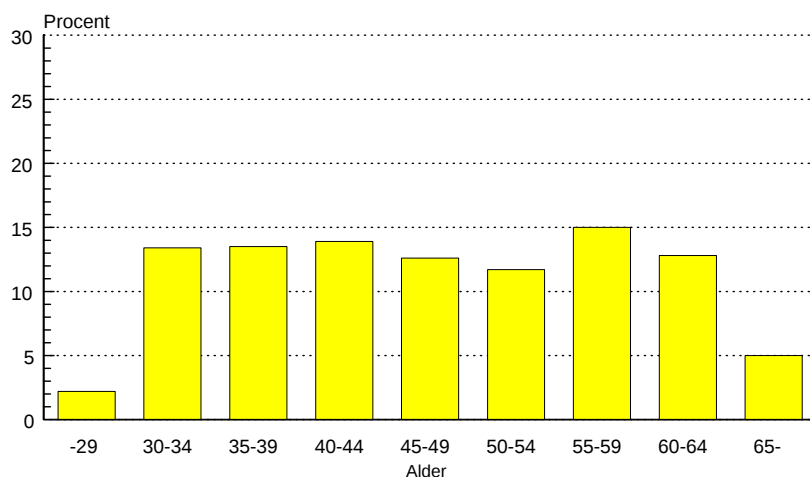
teknik og næsten 60 % inden for sundhedsvidenskab, var yngre end 35 år, var andelen kun 24 % inden for humaniora. Og mens kun 10 % af adjunkterne inden for naturvidenskab var 40 år eller ældre, var andelen 40 % inden for humaniora.

Som følge af, at adjunktansættelsen er tidsbegrænset, er der over tid kun sket mindre svingninger i adjunktstabens alderssammensætning. Disse skyldes først og fremmest forandringer i adjunktbestanden omfang inden for enkelte hovedområder. Det skal dog bemærkes, at der fra 1996 til 2003 er sket et fald på 2-3 procentpoint både i aldersgruppen yngre end 30 år og i aldersgruppen 40-44-år, samtidig med at aldersgruppen 30-34-årige er vokset med fem procentpoint.

Aldersstrukturen for den samlede forskerstab

Af figur 2.13, som viser aldersfordelingen for universiteternes samlede forskerstab i stillinger, der kræver mindst ph.d.-grad eller tilsvarende kvalifikationer, fremgår, at det videnskabelige personale ved udgangen af 2003 var stort set ligeligt fordelt på alle alderskategorier fra 30 til 65 år. Aldersgruppen 55-59-årige var marginalt større, og aldersgruppen 50-54-årige marginalt mindre, end øvrige aldersgrupper. Men der var ingen aldersgruppe, hvis størrelse afveg markant fra de øvrige aldersgrupper.

Figur 2.13 Aldersfordeling for det samlede videnskabelige personale i professorlektor- og adjunktstillinger 31.12.2003

Når aldersfordelingen bliver opgjort på videnskabelige hovedområder fremgår det, at aldersprofilen varierer betydeligt mellem hovedområderne (se tabel 2.20). Tekniskområdet har den største andel af unge forskere og humaniora den mindste. Mens næsten hver fjerde forsker inden for teknik er under 35 år er andelen inden for humaniora kun 6 %.

Også når det gælder andelen af ældre forskere er der mærkbare forskelle mellem hovedområderne. Mens godt 20 % af forskerne inden for sundhedsvidenskab og naturvidenskab er 60 år eller ældre, er tilsvarende andel inden for jordbrugs- og

veterinærvidenskab 11 % og inden for samfundsvidenskab 13 %. Iøjnefaldende er også, at mens 18 % af forskerstabens inden for teknik findes i alderskategorien 50-59 år, er andelen inden for humaniora dobbelt så stor.

Tabel 2.20 Aldersfordeling for universiteternes samlede forskerstab i professor-lektor- og adjunktstillinger 31.12.2003, opgjort på videnskabelige hovedområder. Procent

Alder	HUM	SAM	NAT	JORD	SUND	TEK	I alt
-29	0,6	2,3	3,3	1,0	0,8	3,8	2,2
30-34	5,4	14,3	15,5	12,7	11,7	19,6	13,4
35-39	11,2	14,1	12,8	16,9	12,1	15,8	13,5
40-44	13,8	14,1	12,5	20,8	13,7	13,0	13,9
45-49	13,8	13,2	11,8	16,4	11,0	11,7	12,6
50-54	15,5	12,5	10,5	10,8	11,3	8,9	11,7
55-59	20,2	16,7	13,5	10,0	18,0	9,4	15,0
60-64	13,8	7,9	15,2	6,9	14,8	14,3	12,8
65-70	5,8	5,0	5,0	4,4	6,6	3,5	5,0
I alt (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal (N)	1272	1066	1259	408	849	1304	6158

2.6 Sammendrag om universitetspersonalets sammensætning

Forskerbestanden

Ved udgangen af år 2003 var der på de danske universiteter cirka 1 200 professorer, godt 3 600 lektorer og næsten 1 400 adjunkter. Fra 2000 til 2003 er der sket en forøgelse i forskerstabens med 220 personer eller med 3,7 %. Antallet af professorer er vokset med 172 (17 %) og antallet af adjunkter med 167 (14 %), mens antallet af lektorer, som i år 2000 nåede sit hidtil højeste niveau, er faldet med 119 personer (3,2 %).

I professorkategorien er den største vækst sket inden for samfundsvidenskab og teknik, hvor væksten har været henholdsvis 24 % og 34 %. Inden for naturvidenskab har væksten været 15 % og inden for øvrige områder 8-9 %.

Nedgangen i antallet af lektorer har været størst inden for naturvidenskab og jordbrugs- og veterinærvidenskab, som i treårsperioden registrerede et fald på henholdsvis 50 og 35 personer, svarende til en nedgang på henholdsvis 6 % og 13 %.

For adjunkternes vedkommende har væksten været koncentreret til det tekniskvidenskabelige, det samfundsvidenskabelige og det naturvidenskabelige hovedom-

råde. Inden for teknik er adjunktbestanden vokset med 90 personer (32 %), inden for naturvidenskab med 44 personer (17 %) og inden for samfundsvidenskab med 34 personer (20 %).

Lektor/professorratioen

Forandringerne i professor- og lektorbestanden har bevirket, at lektor/professorratioen er faldet mærkbart i treårsperioden. Ved udgangen af 2003 var der på universiteterne i gennemsnit tre lektorer per professor. Den gennemsnitlige ratio dækker imidlertid over betydelige variationer både mellem de videnskabelige hovedområder og mellem institutionerne. Mens der i gennemsnit var over fem lektorer per professor inden for humaniora, fire inden for naturvidenskab og tre inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab, var der cirka to inden for samfundsvidenskab og en og en halv inden for sundhedsvidenskab.

Kønsfordelingen

Den kvindelige forskerbestand på universiteterne er fra 2000 til 2003 vokset med 135 personer og den mandlige med 85. Kvinderne har dermed tegnet sig for 61 % og mændene for 39 % af treårsperiodens samlede personalevækst. Kun i lektorkategorien har kvindernes andel af væksten været større end mændenes. Antallet af kvindelige lektorer er vokset med 37, mens antallet af mandlige er faldet med 156. Men mens den kvindelige professorbestand er vokset med 40, er den mandlige vokset med tre gange så mange personer. Og mens antallet af kvindelige adjunkter er vokset med 58, er antallet af mandlige vokset med næsten det dobbelte.

Andelen af kvinder i universiteternes forskerstab er fra 2000 til 2003 steget fra godt 22 % til knap 24 %. Blandt professorerne er andelen steget fra godt 7 % til knap 10 % og blandt lektorerne fra knap 22 % til knap 24 %. Blandt adjunkterne er kvindeandelen forblevet stort set uforandret på 36 %.

Når det gælder udviklingen i kønsfordelingen blandt adjunkterne skal bemærkes, at selvom kvindeandelen i den samlede bestand i 2003 er forblevet uforandret i forhold til 2000, har der været en klar stigning i andelen inden for de fleste af hovedområderne. Den uforandrede kvindeandel i den samlede adjunktbestand skyldes, at antallet af adjunkter er vokset betydeligt mere inden for områderne med en lav kvindeandel end inden for områderne med en mere ligelig kønsfordeling.

Aldersfordelingen

Professorstabens aldersprofil er blevet klart ældre fra 1996-2003. Andelen af 55-64-årige er vokset mærkbart samtidigt med at andelen af 45-54-årige er faldet. I lektorstabens udviklingen gået mod en alt jævnere aldersfordeling. Andelen af lektorer er vokset både i de yngste og i de ældste alderskategorier, mens andelen i alderskategorierne 45-54 år er faldet. Universiteternes samlede forskerstab i stillinger, der kræver mindst ph.d.-grad, var ved udgangen af 2003 stort set ligeligt fordelt på alle alderskategorier mellem 30 og 65 år.

3 Ansættelser i universiteternes videnskabelige stillinger

3.1 Forskerrekrutteringens omfang 2001-2003

Antal professor-, lektor- og adjunktansættelser

I treårsperioden 2001-2003 er der på de danske universiteter blevet besat i alt cirka 600 professor-, lektor- og adjunktstillinger per år. Antallet inkluderer både faste og tidsbegrænsede ansættelser og både internt og eksternt finansierede stillinger. Når det gælder de tidsbegrænsede ansættelser er der i opgørelsen kun inkluderet ansættelser af mindst 12 måneders varighed.

I gennemsnit er der i treårsperioden blevet ansat 115 professorer, cirka 240 lektorer og 240 adjunkter per år. Det er klart flere professorer og adjunkter end gennemsnittet i den nærmest forudgående femårsperiode. I lektorkategorien har den gennemsnitlige årlige rekruttering i 2001-2003 derimod været på stort set samme niveau som i femårsperioden 1996-2000.

Tabel 3.1 Antal ansættelser i professor-, lektor- og adjunktstillinger 1995-2003, opgjort på stillingskategorier og ansættelsesår

	Professorer	Lektorer	Adjunkter	I alt
1995	65	189	208	462
1996	92	213	213	518
1997	93	229	207	529
1998	92	229	200	521
1999	91	253	213	547
2000	93	260	193	546
2001	142	236	240	618
2002	115	255	223	593
2003	88	222	248	558
I alt 2001-2003	345	713	711	1769

I alle tre stillingskategorier har der både inden for enkelte hovedområder og institutioner været store svingninger fra år til år i antallet af ansættelser. For eksempel blev der inden for jordbrugs- og veterinærvidenskaberne ansat 6 professorer i 2001 og næsten det dobbelte (11) i 2002, men ingen i 2003. I adjunktkategorien var der inden for jordbrugs- og veterinærvidenskaberne 30 ansættelser i 2001, men 15 i 2002 og kun 5 i 2003. Inden for teknikområdet var der 33 professoransættelser i 2001, men kun 17 i 2003. Mens der på Aalborg Universitet i 2001 blev

ansat 29 professorer, var antallet i 2002 kun 6, og mens der på DTU i 2001 blev ansat 36 lektorer, var antallet i 2003 mindre end halvdelen så stort (se tabel 3.2 og 3.3).

Antallet af professoransættelser har i treårsperioden været iøjnefaldende stort inden for samfundsvidenskaberne, hvor der i perioden er blevet ansat over 90 professorer, hvilket kan sammenlignes med at der på de personalemæssigt største områder, humaniora og naturvidenskab, kun blev ansat cirka 50 professorer hver.

Tabel 3.2 Antal professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort efter videnskabeligt hovedområde og ansættelsesår

	Professorer				Lektorer				Adjunkter			
	2001	2002	2003	<i>I alt</i>	2001	2002	2003	<i>I alt</i>	2001	2002	2003	<i>I alt</i>
HUM	23	11	15	49	50	66	61	177	50	45	46	141
SAM	37	32	24	93	48	51	46	145	38	52	60	150
NAT	20	16	14	50	45	48	41	134	49	57	60	166
JORD	6	11	0	17	12	10	10	32	30	15	5	50
SUND	23	22	18	63	26	32	20	78	22	13	23	58
TEK	33	23	17	73	55	48	44	147	51	41	54	146
<i>I alt</i>	142	115	88	345	236	255	222	713	240	223	248	711

Tabel 3.3 Antal professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort efter institution og ansættelsesår

	Professorer				Lektorer				Adjunkter			
	2001	2002	2003	<i>I alt</i>	2001	2002	2003	<i>I alt</i>	2001	2002	2003	<i>I alt</i>
KU	32	24	22	78	44	60	44	148	36	20	32	88
AU	17	13	14	44	38	42	30	110	25	35	35	95
SDU	17	15	6	38	37	29	26	92	42	41	53	136
RUC	7	7	7	21	8	17	13	38	9	9	14	32
AAU	29	6	16	51	29	40	45	114	47	45	46	138
DTU	12	15	10	37	36	20	16	72	23	17	12	52
KVL	6	11	0	17	12	10	10	32	30	15	5	50
DFU	2	2	1	5	5	4	5	14	5	3	12	20
HHK	16	10	12	38	13	10	13	36	12	14	13	39
HHÅ	4	2	0	6	6	5	8	19	4	7	8	19
DPU	0	8	0	8	1	15	8	24	2	13	8	23
ITU	0	2	0	2	7	3	4	14	5	4	10	19
<i>I alt</i>	142	115	88	345	236	255	222	713	240	223	248	711

Tidsbegrænsede professoransættelser

Af professoransættelserne i 2001-2003 var 40 % tidsbegrænsede. I lektorkategorien var andelen tidsbegrænsede ansættelser 17 %. Andelen af tidsbegrænsede professoransættelser var markant større i 2001-2003 end i den forudgående treårsperiode. Af tabel 3.4 fremgår, at andelen af tidsbegrænsede ansættelser over tid har været voksende i professorkategorien, men konstant i lektorkategorien.

Tabel 3.4 Professor- og lektoransættelser i 1998-2003, opgjort på varige og tidsbegrænsede ansættelser

	Professorer			Lektorer		
	Varige	Tidsbegrænsede		Varige	Tidsbegrænsede	
	Antal	Antal	Andel	Antal	Antal	Andel
1998	74	18	19,6 %	189	40	17,5 %
1999	57	24	29,6 %	212	41	16,2 %
2000	63	30	32,3 %	216	44	16,9 %
<i>I alt 1998-2000</i>	<i>194</i>	<i>72</i>	<i>27,1 %</i>	<i>617</i>	<i>125</i>	<i>16,8 %</i>
2001	92	50	35,2 %	196	40	16,9 %
2002	70	45	39,1 %	210	45	17,6 %
2003	46	42	47,7 %	183	39	17,6 %
<i>I alt 2001-2003</i>	<i>208</i>	<i>137</i>	<i>39,7 %</i>	<i>589</i>	<i>124</i>	<i>17,4 %</i>

Størst har antallet af tidsbegrænsede professoransættelser i 2001-2003 været inden for samfundsvidenskaberne, hvor 40 af i alt 93 ansættelser, svarende til 43 % af stillingsbesættelserne, var tidsbegrænsede (se tabel 3.5). Relativt set har de tidsbegrænsede professoransættelser dog været mest frekvente inden for naturvidenskaberne, hvor over halvdelen (58 %) af ansættelserne var tidsbegrænsede.

Tabel 3.5 Professor- og lektoransættelser i 2001-2003, opgjort på varige og tidsbegrænsede ansættelser efter videnskabeligt hovedområde

	Professorer			Lektorer		
	Varige	Tidsbegrænsede		Varige	Tidsbegrænsede	
	Antal	Antal	Andel	Antal	Antal	Andel
HUM	34	15	31 %	163	14	8 %
SAM	53	40	43 %	127	18	12 %
NAT	21	29	58 %	109	25	19 %
JORD	12	5	29 %	16	16	50 %
SUND	41	22	35 %	67	11	14 %
TEK	47	26	36 %	107	40	27 %
<i>I alt</i>	<i>208</i>	<i>137</i>	<i>40 %</i>	<i>589</i>	<i>124</i>	<i>17 %</i>

I lektorkategorien har tidsbegrænsede ansættelser været hyppigst forekommende inden for jordbrugs- og veterinærvidenskaberne samt inden for de tekniske videnskaber, hvor henholdsvis 50 % og 27 % af ansættelserne i 2001-2003 var tidsbegrænsede.

Intern og ekstern finansiering

Cirka 10 % af både professoraterne og lektoraterne, der blev besat i 2001-2003, blev finansieret med eksterne midler. I adjunkt-kategorien var andelen eksternt aflønnede 28 % (se tabel 3.6). Det er først og fremmest de tidsbegrænsede stillinger, der er eksternt finansieret. Det skal imidlertid bemærkes, at af de 137 tidsbegrænset ansatte professorer er majoriteten (74 %), og af de 124 tidsbegrænset ansatte lektorer halvdelen, aflønnet med institutionernes basisbevillinger.

Tabel 3.6 Professorer, lektorer og adjunkter ansat i 2001-2003, opgjort efter stillingernes finansiering

	Professorer			Lektorer			Adjunkter		
	Intern		Andel	Intern		Andel	Intern		Andel
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
2001	129	13	9 %	211	25	11 %	184	56	23 %
2002	103	12	10 %	225	30	12 %	151	72	32 %
2003	76	12	14 %	206	16	7 %	175	73	29 %
I alt	308	37	11 %	642	71	10 %	510	201	28 %

Ansættelser med og uden opslag

Af de 1769 professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, blev godt 10 % besat uden opslag, for eksempel som følge af, at en forsker blev kaldet til en stilling eller at en ekstern bevillingsgiver stillede midler til rådighed for ansættelse af en person, som bevillingsgiveren havde udpeget. Af professoraterne blev 10 %, af lektoraterne 5 % og af adjunkturene 16 % besat uden eksternt opslag. Majoriteten af stillingerne, der blev besat uden opslag, var tidsbegrænsede. Dog blev femten faste professoransættelser og seks faste lektoransættelser gennemført uden opslag.

I professorkategorien blev en fjerdedel af alle stillingsbesættelser inden for naturvidenskab gennemført uden opslag. Inden for sundhedsvidenskab, teknik og humaniora var andelen omkring en tiendedel. I lektorkategorien blev godt en tiendedel af stillingerne inden for teknik, 8 % af stillingerne inden for sundhedsvidenskab og 7 % af stillingerne inden for naturvidenskab besat uden opslag. I adjunkt-kategorien blev hver tredje stilling inden for både naturvidenskab og teknik besat uden opslag. Inden for øvrige hovedområder var adjunktansættelser uden opslag sjældne (se tabel 3.7).

Tabel 3.7 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, der blev gennemført henholdsvis med og uden eksternt opslag, opgjort på videnskabelige hovedområder

	Professoransættelser			Lektoransættelser			Adjunktansættelser		
	Med opslag		Andel	Med opslag		Andel	Med opslag		Andel
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
HUM	45	4	8 %	177	0	0 %	137	4	3 %
SAM	91	2	2 %	143	2	1 %	146	4	3 %
NAT	37	13	26 %	125	9	7 %	113	53	32 %
JORD	17	0	0 %	32	0	0 %	50	0	0 %
SUND	57	6	10 %	72	6	8 %	51	7	12 %
TEK	65	8	11 %	131	16	11 %	100	46	32 %
I alt	312	33	10 %	680	33	5 %	597	114	16 %

3.2 Kønsfordelingen i stillingsbesættelserne

Kvinder og mænd i professor-, lektor- og adjunktansættelserne

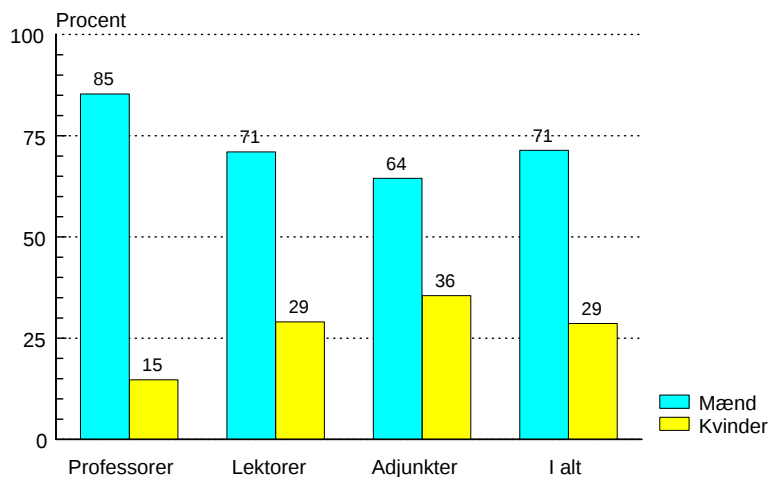
I treårsperioden 2001-2003 blev der på universitetsinstitutionerne i Danmark besat i alt 1 589 professor-, lektor- og adjunktstillinger efter opslag.¹ Af disse blev 455 besat med kvinder og 1 334 med mænd. Det betyder, at kvindeandelen i universiteternes samlede forskerrekruttering var 29 %. Det er knap tre procentpoint mere end blandt de nyansatte i treårsperioden 1998-2000.

Blandt de 312 nyansatte professorer var der 46 kvinder. Det er en kvindeandel på 15 %. Blandt de 680 nyansatte lektorer var der næsten 200 kvinder, hvilket er en kvindeandel på 29 %. Og blandt de cirka 600 nyansatte adjunkter var der 212 kvinder, hvilket er en kvindeandel på 36 % (se figur 3.1).

Kønsfordelingen blandt de nyansatte varierer mærkbart både mellem hovedområderne og mellem institutionerne. I professorkategorien varierer kvindeandelen blandt de nyansatte fra 5 % på teknikområdet til omkring 20 % inden for naturvidenskab og samfundsvidenskab samt 27 % inden for humaniora (se tabel 3.8 og 3.9).

På institutionsniveau var kvindeandelen blandt de nyansatte professorer omkring 20 % eller mere på fem institutioner (KU, RUC, DFU, HHK og DPU) og mindre end 10 % på fire (AU, AAU, DTU og ITU). Kun på IT-Universitetet var der ingen kvinder blandt de nyansatte professorer. I den forudgående treårsperiode var der fire institutioner uden kvinder blandt de nyansatte professorer.

¹ For at belyse ansøgningsmønsteret og konkurrencen om forskerstillingerne omfatter analyserne af stillingsbesættelserne i det følgende kun stillinger, der er blevet besat efter opslag.

Figur 3.1 Kønfordeling blandt professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 2001-2003

Blandt de nyansatte i lektorkategorien varierer kvindeandelen mellem hovedområderne fra knap 20 % inden for teknik og naturvidenskab til cirka 40 % inden for humaniora og sundhedsvidenskab. Mellem institutionerne varierer andelen fra omkring 20 % ved Syddansk Universitet og Handelshøjskolen i København til omkring 50 % ved Handelshøjskolen i Århus og Danmarks Farmaceutiske Universitet. Ved IT-Universitetet var kvindeandelen blandt de nyansatte lektorer kun 7 %, hvilket dækker over én kvinde og tretten mænd.

Tabel 3.8 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort efter videnskabeligt hovedområde, stillingskategori og køn

	Professorer			Lektorer			Adjunkter		
	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
HUM	33	12	27 %	107	70	40 %	72	65	47 %
SAM	75	16	18 %	103	40	28 %	89	57	39 %
NAT	29	8	22 %	101	24	19 %	87	26	23 %
JORD	15	2	12 %	21	11	34 %	27	23	46 %
SUND	52	5	9 %	44	28	39 %	32	19	37 %
TEK	62	3	5 %	107	24	18 %	78	22	22 %
I alt	266	46	15 %	483	197	29 %	385	212	36 %

I rekrutteringen til adjunktstillingerne varierer kvindeandelen fra 22-23 % inden for naturvidenskab og teknik til 46-47 % inden for humaniora og jordbrugs- og veterinærvidenskab. På institutionsniveau var kvindeandelen blandt de nyansatte

adjunkter lavest på Danmarks Tekniske Universitet og Aalborg Universitet, hvor henholdsvis 17 og 23 % af adjunktstillingerne blev besat med kvinder, og højest på Danmarks Pædagogiske Universitet, hvor 70 % af de nyansatte adjunkter var kvinder. Den lave kvindeandel i adjunktrekrutteringen på Aalborg Universitet skal ses på baggrund af, at størstedelen af adjunktansættelserne ved institutionen skete inden for teknik og naturvidenskab, hvor kvindeandelen er markant lavere end inden for øvrige hovedområder.

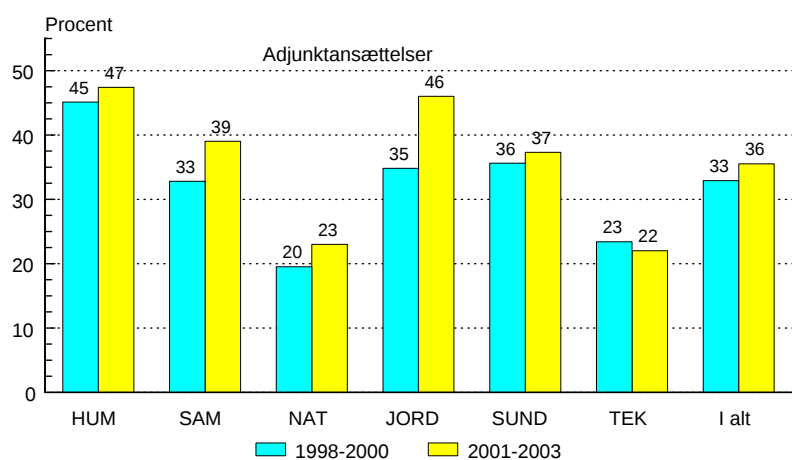
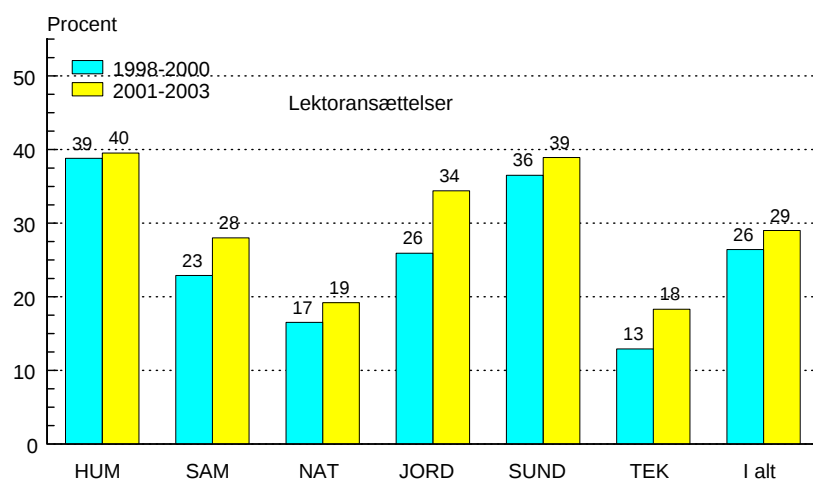
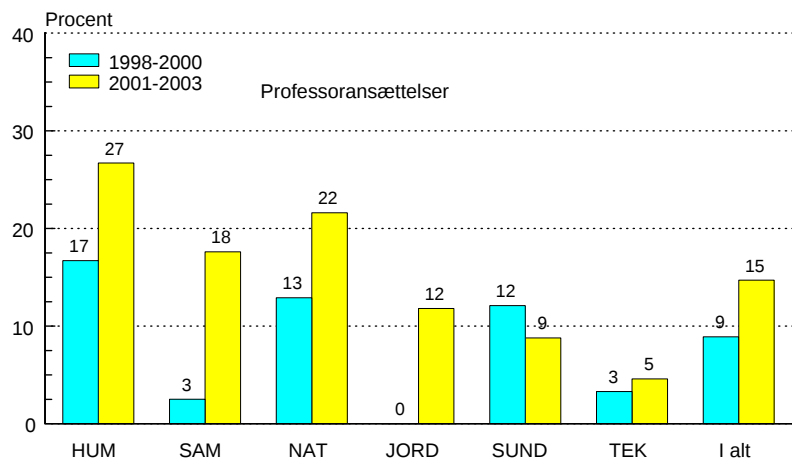
Tabel 3.9 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort efter institution, stillingskategori og køn

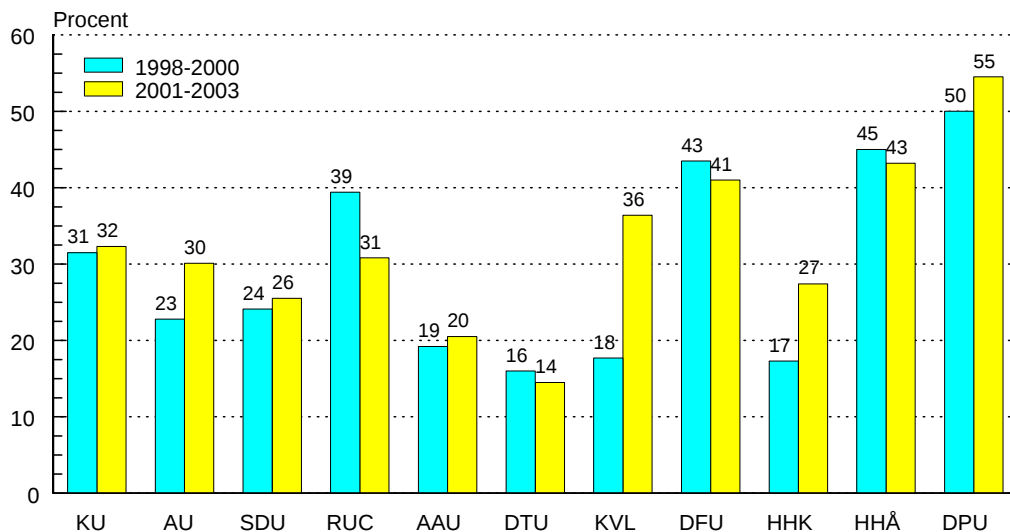
	Professorer			Lektorer			Adjunkter		
	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
KU	51	12	19 %	97	49	34 %	53	35	40 %
AU	33	3	8 %	72	36	33 %	62	33	35 %
SDU	31	5	14 %	65	17	21 %	53	29	35 %
RUC	16	5	24 %	24	14	37 %	23	9	28 %
AAU	40	4	9 %	73	22	23 %	81	24	23 %
DTU	34	2	6 %	59	13	18 %	25	5	17 %
KVL	15	2	12 %	21	11	34 %	27	23	46 %
DFU	4	1	20 %	7	7	50 %	12	8	40 %
HHK	30	8	21 %	29	7	19 %	23	16	41 %
HHÅ	5	1	17 %	10	9	47 %	10	9	47 %
DPU	5	3	38 %	13	11	46 %	7	16	70 %
ITU	2	0	0 %	13	1	7 %	9	5	36 %
I alt	266	46	15 %	483	197	29 %	385	212	36 %

Stigende kvindeandel blandt nyansatte

En sammenligning af kønsfordelingen i rekrutteringen i de to seneste treårsperioder viser, at kvindeandelen blandt de nyansatte i alle tre stillingskategorier har været højere i 2001-2003 end i 1998-2000. Størst har forøgelsen i kvindeandelen blandt de nyansatte været i professorkategorien, hvor andelen er steget fra 9 % i 1998-2000 til 15 % i 2001-2003. Forøgelsen fremtræder klart også inden for de enkelte hovedområder (se figur 3.2). Kun blandt professorerne inden for sundhedsvidenskab og blandt adjunkterne inden for teknik har kvindeandelen blandt de nyansatte været lavere i 2001-2003 end i 1998-2000. På institutionsniveau er billedet af udviklingen i kønsfordelingen i rekrutteringen lidt mere varieret men også inden for de fleste institutioner er kvindeandelen blandt de nyansatte steget (se figur 3.3).

Figur 3.2 Andel af kvinder blandt professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i henholdsvis 1998-2000 og 2001-2003

Figur 3.3 Andel af kvinder blandt professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 1998-2000 og 2001-2003, opgjort på institutioner

Kun ved RUC har kvindeandelen i rekrutteringen i alle tre stillingskategorier i den seneste treårsperiode været lavere end i 1998-2000 (se tabel 3.10). Også på DTU, DFU og HHÅ har der været små fald i kvindeandelen i den samlede rekruttering, men på disse tre institutioner var det kun i rekrutteringen inden for én af stillingskategorierne at kvindeandelen i 2001-2003 var lavere end i 1998-2000.

Tabel 3.10 Kvindeandel blandt professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 1998-2000 og 2001-2003, opgjort på institution. Procent

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
KU	13,2	19,0	30,3	33,6	44,5	39,8	31,5	32,3
AU	2,6	8,3	23,5	33,3	28,2	34,7	22,8	30,1
SDU	14,8	13,9	26,1	20,7	25,8	35,4	24,1	25,5
RUC	25,0	23,8	41,8	36,8	38,9	28,1	39,4	30,8
AAU	0,0	9,1	19,2	23,2	23,5	22,9	19,2	20,5
DTU	4,5	5,6	13,0	18,1	39,4	16,7	16,0	14,5
KVL	0,0	11,8	25,9	34,4	34,8	46,0	27,7	36,4
DFU	0,0	20,0	61,5	50,0	25,0	40,0	43,5	41,0
HHK	7,7	21,1	17,6	19,4	20,6	41,0	17,3	27,4
HHÅ	14,3	16,7	47,4	47,4	57,1	47,4	45,0	43,2
DPU	33,3	37,5	42,9	45,8	56,3	69,6	50,0	54,5
ITU	--	0,0	--	7,1	--	35,7	--	20,0
I alt	8,9	14,7	26,4	29,0	32,9	35,5	26,1	28,6

En sammenligning af kønsfordelingen i rekrutteringen i 2001-2003 med kønsfordelingen i bestanden i år 2000 viser, at kvindeandelen blandt de nyansatte professorer og lektorer inden for alle videnskabelige hovedområder er klart højere end i bestanden (jf. tabel 3.9 med tabellerne 2.11-2.13). Det samme gælder inden for de fleste hovedområder selv da kønsfordelingen i rekrutteringen i 2001-2003 sammenlignes med kønsfordelingen i bestanden ved udgangen af 2003. Dette bekræfter, at kvindeandelen i det videnskabelige personale på universiteterne er stigende.

Men som følge af, at forskellen mellem kvindeandelen blandt de nyansatte og kvindeandelen i bestanden er forholdsvis lille, samtidigt med at der sammenlignet med bestanden er forholdsvis få nyansatte, er stigningstakten i andelen af kvinder i det videnskabelige personale langsom.²

Kvindeandelen på 29 % blandt samtlige professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 2001-2003, har derfor kun medført en begrænset stigning i kvindeandelen i det samlede videnskabelige personale, fra 22 % ved udgangen af år 2000 til knap 24 % i slutningen af 2003. Og kvindeandelen på 15 % blandt de nyansatte professorer i 2001-2003 har medført en stigning i kvindeandelen i professorbestanden fra 7 % i 2000 til 10 % i 2003. I lektorkategorien har kvindeandelen på 29 % blandt de nyansatte medført en stigning på knap to procentpoint fra 22 % i 2000 til 24 % i 2003.

3.3 Stillinger med ansøgere af kun det ene køn

Stillinger uden kvindelige ansøgere

Det skal bemærkes, at oplysningerne ovenfor om kønsfordelingen blandt de nyansatte ikke i sig selv siger noget om kønnenes konkurrence om stillingerne eller om hvordan det respektive køn klarer sig i selve ansættelsesprocessen. En stor del af stillingerne har manglet ansøgere af det ene køn og er som følge heraf automatisk tilfaldet det andet køn, uden at der i selve ansættelsesbeslutningen har været muligt at vælge mellem kønnene. Kønsfordelingen i rekrutteringen afspejler derfor først og fremmest kønnenes ansøgningsmønster.

Af tabellerne 3.11 og 3.12 fremgår, at af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser, der blev gennemført efter opslag i 2001-2003, blev 47 % gennemført uden kvindelige ansøgere og 11 % uden mandlige. Blandt de næsten 1 600 stillinger, der blev besat efter opslag i treårsperioden, var der 750, der ikke havde kvindelige ansøgere, og 180, der ikke havde mandlige. Det betyder, at næsten halvdelen af alle stillinger, der blev besat i 2001-2003, tilfaldt mandlige ansøgere uden konkurrence fra kvindelige, og godt en tiendedel tilfaldt kvindelige ansøgere uden kon-

² Til den langsomme stigning i kvindeandelen i bestanden medvirker desuden, at bestanden også omfatter personale, der er blevet ansat uden at stillingerne har været slået op. Kvindeandelen i disse stillinger er markant lavere end blandt ansatte i stillinger, der er blevet besat efter opslag. Mens kvindeandelen var 29 % blandt ansatte i professor-, lektor- og adjunktstillinger, der i 2001-2003 blev besat efter opslag, var andelen kun 17 % blandt ansatte i stillinger besat uden opslag.

kurrence fra mandlige. I alt blev over 900 stillinger, det er 59 % af de stillinger, der blev besat i treårsperioden, fordelt uden nogen konkurrence mellem kønnene.

Af professorstillingerne gik 61 %, af lektorstillingerne 41 % og af adjunktstillingerne 47 % direkte til mandlige ansøgere, fordi der ikke var nogen kvindelige ansøgere. Tilsvarende gik 4 % af professoraterne, 12 % af lektoraterne og 14 % af adjunkturene direkte til kvindelige ansøgere, fordi ingen mænd havde søgt stillingerne.

Tabel 3.11 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der ikke var kvindelige ansøgere til stillingerne

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
HUM	20	44 %	52	29 %	24	18 %	96	27 %
SAM	53	58 %	68	48 %	47	32 %	168	44 %
NAT	21	57 %	69	55 %	70	62 %	160	58 %
JORD	7	41 %	13	41 %	17	34 %	37	37 %
SUND	35	61 %	31	43 %	23	45 %	89	49 %
TEK	53	82 %	86	66 %	61	61 %	200	68 %
I alt	189	61 %	319	47 %	242	41 %	750	47 %

Tabel 3.12 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der ikke var mandlige ansøgere til stillingerne

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
HUM	1	2 %	22	12 %	14	10 %	37	10 %
SAM	4	4 %	16	11 %	21	14 %	41	11 %
NAT	3	8 %	11	9 %	18	16 %	32	12 %
JORD	0	0 %	5	16 %	11	22 %	16	16 %
SUND	1	2 %	15	21 %	13	26 %	29	16 %
TEK	2	3 %	14	11 %	9	9 %	25	8 %
I alt	11	4 %	83	12 %	86	14 %	180	11 %

Andelen af stillinger uden kvindelige ansøgere var i 2001-2003 i alle tre stillingskategorier lidt mindre end i den forudgående treårsperiode. I professorkategorien faldt andelen af stillinger uden kvindelige ansøgere med ni procentpoint fra 70 % til 61 %. I adjunktkategorien var faldet fire procentpoint og i lektorkategorien to procentpoint. Det skal bemærkes, at afvigende fra det generelle billede var der i professorkategorien inden for humaniora en klar stigning i andelen af stillinger uden kvindelige ansøgere, fra 31 % i 1998-2000 til 44 % i 2001-2003.

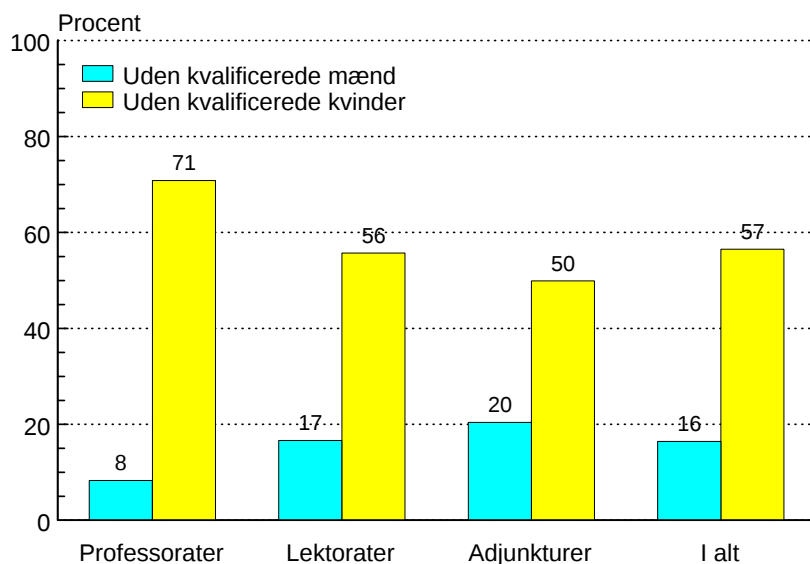
Når det gælder det mandlige ansøgermønster var der ingen forandringer fra 1998-2000 til 2001-2003 i andelen af lektor- og adjunktstillinger uden mandlige ansøgere. Men i professorkategorien var andelen af stillinger uden mandlige ansøgere lidt højere i 2001-2003 end i 1998-2000. Mens der i 1998-2000 var 3 ud af 235 professorstillinger, der ikke tiltrak mandlige ansøgere, var antallet i 2001-2003 11 ud af 312, hvilket betyder, at andelen af professorater uden mandlige ansøgere steg fra 1,3 % til 3,5 %.

Stillinger uden kvalificerede kvindelige ansøgere

Afgørende for kønsfordelingen i forskerrekrutteringen og for forandringerne i forskerbestandens kønsfordeling er ikke kun i hvilket omfang stillingerne, der bliver slået op, tiltrækker kvindelige og mandlige ansøgere, men også i hvilket omfang, der – efter bedømmelsesudvalgets vurdering af ansøgerne – er kvalificerede ansøgere af respektive køn.

Af de professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, havde 57 % kun mænd blandt de ansøgere, der blev fundet kvalificerede, mens 16 % kun havde kvalificerede kvindelige ansøgere (se figur 3.4).

Figur 3.4 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der ikke var kvalificerede kvindelige henholdsvis kvalificerede mandlige ansøgere til stillingerne

Kun 29 % af professorstillingerne, 44 % af lektorstillingerne og 50 % af adjunktstillingerne havde kvalificerede kvindelige ansøgere. Samtidig var der kvalificerede mandlige ansøgere til over 90 % af professoraterne, 83 % af lektoraterne og 80 % af adjunkturerne. Det betyder, at i den endelige beslutning om ansættelse gik 71 % af professorstillingerne, 56 % af lektorstillingerne og halvdelen af adjunkt-

stillingerne til mandlige ansøgere, fordi der ikke var kvalificerede kvindelige ansøgere. Som følge af, at der ikke var kvalificerede mandlige ansøgere gik samtidigt 8 % af professoraterne, 17 % af lektoraterne og 20 % af adjunkturene til kvindelige ansøgere.

Tabel 3.13 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der ikke var kvalificerede kvindelige ansøgere til stillingerne

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
HUM	23	51 %	77	44 %	47	34 %	147	41 %
SAM	68	75 %	82	57 %	66	45 %	216	57 %
NAT	23	62 %	80	64 %	72	64 %	175	64 %
JORD	11	65 %	17	53 %	20	40 %	48	48 %
SUND	39	68 %	32	44 %	26	51 %	97	54 %
TEK	57	88 %	91	69 %	67	67 %	215	73 %
I alt	221	71 %	379	56 %	298	50 %	898	57 %

Tabel 3.14 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der ikke var kvalificerede mandlige ansøgere til stillingerne

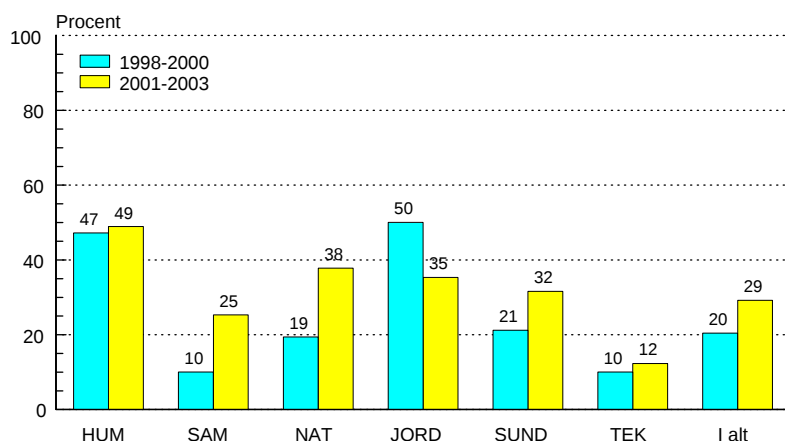
	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
HUM	5	11 %	41	23 %	32	23 %	78	22 %
SAM	11	12 %	18	13 %	31	21 %	60	16 %
NAT	3	8 %	13	10 %	18	16 %	34	12 %
JORD	1	6 %	7	22 %	18	36 %	26	26 %
SUND	4	7 %	19	26 %	13	25 %	36	20 %
TEK	2	3 %	15	11 %	10	10 %	27	9 %
I alt	26	8 %	113	17 %	122	20 %	261	16 %

Når det gælder forekomsten af kvalificerede ansøgere inden for de enkelte hovedområder fremgår det af tabel 3.13 og 3.14, at mindre end halvdelen af professoraterne inden for hvert hovedområde havde kvalificerede kvindelige ansøgere. Inden for samfundsvidenskab og teknik, som er de hovedområder som i 2001-2003 havde det største antal professoransættelser, havde kun henholdsvis 25 % og 12 % af professoraterne kvalificerede kvindelige ansøgere, mens henholdsvis 88 % og 97 % havde kvalificerede mandlige. For kvindernes vedkommende dækker tallene over, at kun 8 ud af 65 professorater inden for teknik og 23 ud af 91 inden for samfundsvidenskab havde kvalificerede kvindelige ansøgere.

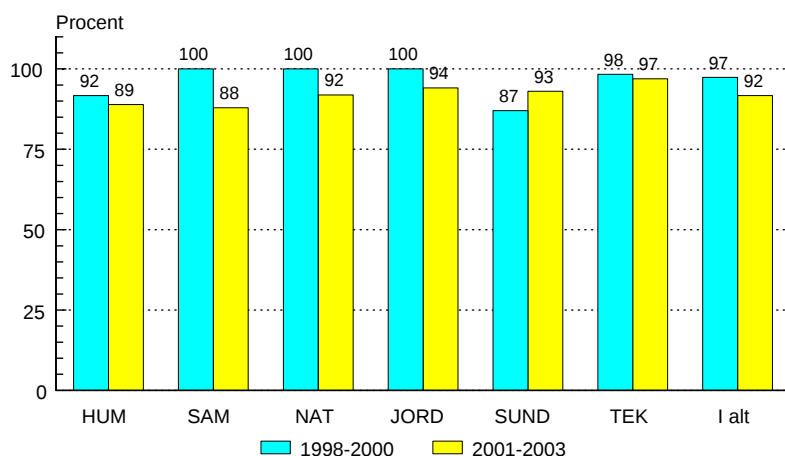
Også i de to andre stillingskategorier var andelen af stillinger uden kvalificerede kvindelige ansøgere inden for flere af hovedområderne høj. Både i lektorkategorien og i adjunkt-kategorien var omkring to tredjedele af stillingerne inden for naturvidenskab og teknik uden kvalificerede kvindelige ansøgere. Kun inden for humaniora og sundhedsvidenskab havde mere end halvdelen (56 %) af lektorstillingerne kvalificerede kvindelige ansøgere (se tabel 3.13).

Andelen af stillinger med kvalificerede kvindelige ansøgere er i de seneste år vokset i alle tre stillingskategorier inden for stort set samtlige hovedområder. Mest markant har forandringen været i professorkategorien, hvor andelen af stillinger med kvalificerede kvindelige ansøgere er vokset fra 20 % i 1998-2000 til 29 % i 2001-2003. Andelen af professorater med kvalificerede mandlige ansøgere er samtidigt faldet fra 97 % til 92 % (se figur 3.5 og 3.6).

Figur 3.5 Andel af professoransættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor der var kvalificerede kvindelige ansøgere til stillingerne

Figur 3.6 Andel af professoransættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor der var kvalificerede mandlige ansøgere til stillingerne

3.4 Stillinger med ansøgere af begge køn

Kønnenes konkurrence om stillingerne

Som ovenfor er fremgået har kønsfordelingen i universiteternes forskerrekuttering i de seneste år overvejende været bestemt af andelen af stillinger uden kvindelige henholdsvis mandlige ansøgere. Majoriteten af stillingerne er således blevet besat uden konkurrence mellem kønnene. I 2001-2003 blev 59 % af professor-, lektor- og adjunktstillingerne fordelt mellem kønnene som følge af, at der kun var ansøgere af det ene køn. (Det er tre procentpoint mindre end i treårsperioden 1998-2000.) Konkurrencen mellem kvinder og mænd gjaldt kun de resterende 41 % af stillingerne, der havde ansøgere af begge køn (se tabel 3.15). I realiteten var andelen af stillinger, hvor der var konkurrence mellem kønnene, endnu mindre, da en del af ansøgerne blev sorteret fra af bedømmelsesudvalgene som ikke-kvalificerede.

Tabel 3.15 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort efter ansøgernes køn

	Stillinger med både mandlige og kvindelige ansøgere		Stillinger med kun mandlige ansøgere		Stillinger med kun kvindelige ansøgere		Stillingsbesættelser i alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Professor	112	36 %	189	61 %	11	4 %	312	100 %
Lektor	278	41 %	319	47 %	83	12 %	680	100 %
Adjunkt	269	45 %	242	41 %	86	14 %	597	100 %
I alt	659	41 %	750	47 %	180	11 %	1 589	100 %

Konkurrencen mellem kvalificerede kvinder og mænd

I praksis gælder konkurrencen om stillingerne kun mellem de ansøgere, der af bedømmelsesudvalget bliver fundet kvalificerede til de stillinger de har søgt. Det betyder, at "kønskonkurrencen" kun omfatter de stillinger, hvor der samtidigt er *kvalificerede* ansøgere af begge køn, og hvor det ansættende organ derfor i den endelige beslutning om ansættelse har mulighed for at vælge at ansætte enten en mandlig eller en kvindelig ansøger.

Af tabel 3.16 fremgår, at kun 430 af de i alt 1 589 professor-, lektor- og adjunktstillinger, der i 2001-2003 blev besat efter opslag, havde kvalificerede ansøgere af begge køn. Kun til disse stillinger var der for hver stilling mindst én kvalificeret kvindelig og én kvalificeret mandlig ansøger. Det var således kun ved 65 ud af i alt 312 professoransættelser, ved 188 ud af i alt 680 lektoransættelser og ved 177 ud af i alt 597 adjunktansættelser, at stillingerne i selve ansættelsesbeslutningen kunne tilfalde enten en kvinde eller en mand.

Tabellen viser, at næsten tre fjerdedele (73 %) af de professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, blev fordelt mellem kønnene som en følge af, at der blandt ansøgerne manglede enten kvalificerede kvinder (57 %) eller kvalificerede mænd (16 %). Disse stillinger blev fordelt mellem kønnene uden valgmuligheder for det ansættende organ. Den egentlige "kønskonkurrence" gjaldt kun de resterende 27 % af stillingerne. I professorkategorien var andelen af stillinger, der blev fordelt på basis af en reel konkurrence mellem kønnene 21 %, i lektorkategorien var andelen 28 % og i adjunktkategorien 30 %.

Tabel 3.16 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort efter de kvalificerede ansøgers køn

	Stillinger med både mandlige og kvindelige kvalificerede		Stillinger med kun mandlige kvalificerede		Stillinger med kun kvindelige kvalificerede		Stillingsbesættelser i alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Professor	65	21 %	221	71 %	26	8 %	312	100 %
Lektor	188	28 %	379	56 %	113	17 %	680	100 %
Adjunkt	177	30 %	298	50 %	122	20 %	597	100 %
I alt	430	27 %	898	57 %	261	16 %	1 589	100 %

Kønsfordelingen i stillingsbesættelserne, når både mænd og kvinder har søgt stillingerne

Af de professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003 og hvor der var ansøgere af begge køn, blev 41 % besat med kvinder (se tabel 3.17).

Tabel 3.17 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der var både mandlige og kvindelige ansøgere. Opgjort på videnskabelige hovedområder og fordelt efter den ansattes køn

	Professorer			Lektorer			Adjunkter		
	Mænd		Andel	Mænd		Andel	Mænd		Andel
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
HUM	13	11	46 %	55	48	47 %	48	51	52 %
SAM	22	12	35 %	35	24	41 %	42	36	46 %
NAT	8	5	38 %	32	13	29 %	17	8	32 %
JORD	8	2	20 %	8	6	43 %	10	12	55 %
SUND	17	4	19 %	13	13	50 %	9	6	40 %
TEK	9	1	10 %	21	10	32 %	17	13	43 %
I alt	77	35	31 %	164	114	41 %	143	126	47 %

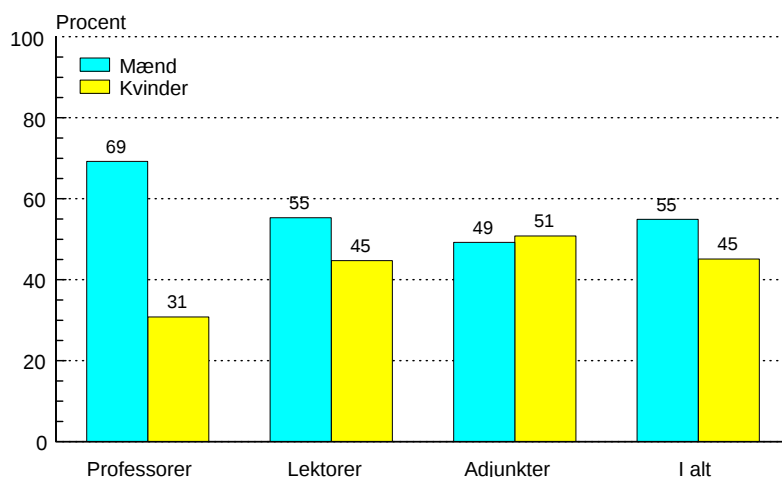
Der blev i 2001-2003 besat 112 professorater, som havde både mandlige og kvindelige ansøgere. Af stillingerne gik 31 % til de kvindelige ansøgere. Af de 278 lektorater, som havde ansøgere af begge køn, gik 41 % til de kvindelige ansøgere, og af de 269 adjunkturer, som havde ansøgere af begge køn, gik 47 % til kvinderne.

Der skal bemærkes at tallene omfatter alle stillinger, som havde både mandlige og kvindelige ansøgere, uden hensyntagen til om ansøgerne blev fundet kvalificerede til stillingerne eller ej. I tallene indgår derfor også et antal stillinger, der gik direkte til det ene køn, uden nogen kønskonkurrence, fordi der ikke var kvalificerede ansøgere af det andet køn. For at vise hvordan stillingerne fordeler sig mellem kønnene, når der i selve beslutningen om ansættelse har været muligt at ansætte enten en kvinde eller en mand, må analysen begrænses til stillinger med kvalificerede ansøgere af begge køn (se figur 3.7 og tabel 3.18).

Kønskonkurrencen i ansættelserne – eller hvem får stillingerne, når der er kvalificerede ansøgere af begge køn?

Af figur 3.7 og tabellerne 3.18 og 3.19 fremgår der, at i de 430 professor-, lektor og adjunktansættelser, der blev gennemført i 2001-2003, og hvor der samtidigt var både kvalificerede kvindelige og kvalificerede mandlige ansøgere, fik kvinderne 45 % af stillingerne.

Figur 3.7 Kønsfordeling blandt professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 2001-2003, ved stillingsbesættelser, hvor der var både kvalificerede kvindelige og mandlige ansøgere

Af de 65 professorater, der havde kvalificerede ansøgere af begge køn, gik 31 % til kvinderne. Af de 188 lektorater med kvalificerede ansøgere af begge køn gik 45 % til kvinderne og af de 177 adjunkturer, hvor kønnene konkurrerede om stillingerne, gik 51 % til de kvindelige ansøgere.

Inden for humaniora og samfundsvidenskab fik kvinderne lidt over halvdelen (51 %) af de professor-, lektor- og adjunktstillinger, der havde kvalificerede ansøgere af begge køn. Inden for naturvidenskab og teknik samt jordbrugs- og veterinærvidenskab var kvindeandelen 40-42 % og inden for sundhedsvidenskab 34 %.

Den lave kvindeandel inden for sundhedsvidenskab er en følge af en meget lav kvindeandel (7 %) i professorkategorien, hvor kun én ud af fjorten stillinger, som i 2001-2003 havde kvalificerede ansøgere af begge køn, blev besat med en kvinde. Det skal nævnes, at kvinderne i professorkategorien inden for sundhedsvidenskab i den forudgående treårsperiode fik halvdelen af de stillinger som havde både kvalificerede mandlige og kvindelige ansøgere. Den lave kvindeandel blandt professoraterne inden for sundhedsvidenskab i 2001-2003 er også kraftigt medvirkende til at kvinderne i denne periode kun opnåede en knap tredjedel af samtlige professorater, der havde kvalificerede ansøgere af begge køn.

Tabel 3.18 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der var kvalificerede ansøgere af begge køn. Opgjort på videnskabelige hovedområder og efter den ansattes køn

	Professorer			Lektorer			Adjunker		
	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
HUM	10	7	41 %	30	29	49 %	25	33	57 %
SAM	7	5	42 %	21	22	51 %	23	26	53 %
NAT	6	5	45 %	21	11	34 %	15	8	35 %
JORD	4	1	20 %	4	4	50 %	7	5	42 %
SUND	13	1	7 %	12	9	43 %	6	6	50 %
TEK	5	1	17 %	16	9	36 %	11	12	52 %
I alt	45	20	31 %	104	84	45 %	87	90	51 %

Resultaterne af "kønskonkurrencen" i ansættelserne, hvor stillingerne havde kvalificerede ansøgere af begge køn, skal også ses på baggrund af antallet af kvalificerede mandlige henholdsvis kvindelige ansøgere.

Af tabel 3.19 fremgår, at der til de 430 stillinger, der blev fordelt efter konkurrence mellem kvalificerede ansøgere af begge køn, var cirka 1 500 kvalificerede mandlige og cirka 700 kvalificerede kvindelige ansøgere. Det betyder, at der i gennemsnit var 3,5 kvalificerede mandlige og 1,6 kvalificerede kvindelige ansøgere til hver stilling.

Til de adjunkt- og lektorstillinger, der havde kvalificerede ansøgere af begge køn, var der dobbelt så mange kvalificerede mandlige som kvindelige ansøgere. Til trods for dette opnåede kvinderne 45 % af lektoraterne og 51 % af adjunkturene. Den betydeligt lavere kvindeandel på 31 % af stillingerne i professorkategorien

skal ses på baggrund af at der til de 65 professorater, som havde kvalificerede ansøgere af begge køn, kun var 81 kvalificerede kvindelige ansøgere, mens antallet af kvalificerede mandlige var næsten 200.

Tabel 3.19 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der var både kvalificerede mandlige og kvindelige ansøgere til stillingerne, fordelt efter den ansattes køn

	Antal stillinger efter den ansattes køn				Antal kvalificerede ansøgere i alt		Gennemsnitligt antal kvalificerede ansøgere per stilling	
	Mænd		Kvinder		Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	Antal	Andel	Antal	Andel				
Professor	45	69 %	20	31 %	198	81	3,0	1,2
Lektor	104	55 %	84	45 %	647	295	3,4	1,6
Adjunkt	87	49 %	90	51 %	656	332	3,7	1,9
I alt	236	55 %	194	45 %	1501	708	3,5	1,6

3.5 Det mandlige og kvindelige ansøgningstryk

Antal ansøgere per stilling

Når professor-, lektor- og adjunktstillingerne, der blev besat i 2001-2003 efter opslag, opdeles på køn efter antallet af ansøgere, fremgår det, at 59 % af de stillinger, der havde kvindelige ansøgere, kun havde én kvindelig ansøger (se tabel 3.20). Af de stillinger, som havde mandlige ansøgere, havde 41 % kun én mandlig ansøger (se tabel 3.21). Andelene af stillinger med kun én ansøger er for begge køns vedkommende et par procentpoint højere end i den forudgående treårsperiode.

Af de professorstillinger, som søgtes af kvinder, havde tre fjerdedel (74 %) kun én kvindelig ansøger. I lektorkategorien var tilsvarende andel 56 % og i adjunktkategorien 57 %. Af stillingerne med mandlige ansøgere havde 30 % af professoraterne, 43 % af lektoraterne og 45 % af adjunkturene kun én mandlig ansøger.

Både for kvindernes og mændenes vedkommende var andelen af professorater med kun én ansøger klart større i 2001-2003 end i 1998-2000. I lektorkategorien var andelen af stillinger med kun én ansøger for mændenes vedkommende syv procentpoint større i 2001-2003 end i 1998-2000, mens den for kvindernes vedkommende var stort set uforandret.

Af samtlige professor-, lektor- og adjunktstillinger, som søgtes af kvinder, havde en tiendedel flere end tre kvindelige ansøgere. Af de stillinger, som havde mandlige ansøgere, havde 29 % flere end tre ansøgere. Andelen af stillinger med flere end tre ansøgere er for kvindernes vedkommende faldet noget sammenlignet med perioden 1998-2000, mens den for mændenes vedkommende er uforandret.

Tabel 3.20 Professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort efter antal kvindelige ansøgere per stilling

	Antal stillinger efter antal kvindelige ansøgere per stilling			Stillinger i alt	Andel af stillinger med kvindelige ansøgere	
	Professor	Lektor	Adjunkt		2001-03	(1998-00)
0 kvindelige ansøgere	189	319	242	750	----	----
1 kvindelig ansøger	91	202	203	496	59 %	(56 %)
2 kvindelige ansøgere	23	83	65	171	20 %	(22 %)
3 kvindelige ansøgere	4	40	42	86	10 %	(10 %)
Mere end 3 kvindelige ansøgere	5	36	45	86	10 %	(12 %)
I alt (antal stillinger)	312	680	597	1589	100 %	(100 %)
Kvindelige ansøgere	170	673	722	1565	----	----
Stillinger med kvindelige ansøgere	123	361	355	839	----	----

Tabel 3.21 Professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort efter antal mandlige ansøgere per stilling

	Antal stillinger efter antal mandlige ansøgere per stilling			Stillinger i alt	Andel af stillinger med mandlige ansøgere	
	Professor	Lektor	Adjunkt		2001-03	(1998-00)
0 mandlige ansøgere	11	83	86	180	----	----
1 mandlig ansøger	89	256	228	573	41 %	(39 %)
2 mandlige ansøgere	53	111	96	260	18 %	(20 %)
3 mandlige ansøgere	44	60	62	166	12 %	(12 %)
Mere end 3 mandlige ansøgere	115	170	125	410	29 %	(29 %)
I alt (antal stillinger)	312	680	597	1589	100 %	(100 %)
Mandlige ansøgere	1040	2071	1619	4730	----	----
Stillinger med mandlige ansøgere	301	597	511	1405	----	----

Antal kvalificerede ansøgere per stilling

Af de stillinger, der efter bedømmelsesudvalgets vurdering havde kvalificerede kvindelige ansøgere, havde 71 % kun én kvalificeret kvindelig ansøger. I professor-kategorien var andelen af stillinger med kun én kvalificeret kvindelig ansøger 85 %, i lektorkategorien 71 % og i adjunktkategorien 68 % (se tabel 3.22). Det er

for adjunkt- og lektorstillingernes vedkommende en lidt højere og i professorkategorien en lidt lavere andel end i 1998-2000.

Tabel 3.22 Professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort efter antal kvalificerede kvindelige ansøgere per stilling

	Antal stillinger efter antal kvalif. kvind. ansøgere per stilling			Stillinger i alt	Andel af stillinger med kvalif. kvind. ansøgere	
	Professor	Lektor	Adjunkt		2001-03	(1998-00)
0 kval. kvind. ansøgere	221	379	298	898	----	----
1 kval. kvind. ansøger	77	213	202	492	71 %	(73 %)
2 kval. kvind. ansøgere	11	60	52	123	18 %	(17 %)
3 kval. kvind. ansøgere	3	17	24	44	6 %	(5 %)
Mere end 3 kvalificerede kvindelige ansøgere	0	11	21	32	5 %	(5 %)
I alt (antal stillinger)	312	680	597	1589	100 %	(100 %)
Kval. kvind. ansøgere	108	437	502	1047	----	----
Stillinger med kvalif. kvindelige ansøgere	91	301	299	691	----	----

Af de stillinger, som efter bedømmelsesudvalgets vurdering havde kvalificerede mandlige ansøgere, havde 57 % kun én kvalificeret mandlig ansøger. I professor-kategorien var andelen stillinger med kun én kvalificeret mandlig ansøger 48 %, i lektorkategorien 59 % og i adjunktkategorien 60 % (se tabel 3.24).

Tabel 3.23 Professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort efter antal kvalificerede mandlige ansøgere per stilling

	Antal stillinger efter antal kval. mandlige ansøgere per stilling			Stillinger i alt	Andel af stillinger med kval. mandl. ansøgere	
	Professor	Lektor	Adjunkt		2001-03	(1998-00)
0 mandlige ansøgere	26	113	122	261	----	----
1 kval. mandl. ansøger	136	333	284	753	57 %	(55 %)
2 kval. mandl. ansøgere	54	88	82	224	17 %	(23 %)
3 kval. mandl. ansøgere	39	56	47	142	11 %	(9 %)
Mere end 3 kvalificerede mandlige ansøgere	57	90	62	209	16 %	(13 %)
I alt (antal stillinger)	312	680	597	1589	100 %	(100 %)
Kval. mandl. ansøgere	671	1305	1105	3081	----	----
Stillinger med kvalif. mandlige ansøgere	286	567	475	1328	----	----

Sammenlignet med ansættelserne i 1998-2000 er andelen af stillinger med kun én kvalificeret mandlig ansøger steget med 4-5 procentpoint i både professor- og lektorkategorien.

Af stillingerne med kvalificerede kvindelige ansøgere, havde 11 % flere end to kvalificerede kvindelige ansøgere. Tilsvarende andel for mændene var 26 %.

Elleve professorstillinger havde to kvalificerede kvindelige ansøgere og tre havde tre, mens ingen havde flere end tre. De tilsvarende tal for mændene var 54 professorater med to kvalificerede ansøgere og 96 med tre eller flere. Det betyder, at blandt professorstillingerne med kvalificerede mandlige ansøgere havde 34 % tre eller flere kvalificerede mandlige ansøgere.

3.6 Sammenlægning om kønsfordelingen i forskerrekrutteringen

I 2001-2003 blev der besat 1 589 professor-, lektor- og adjunktstillinger efter opslag. Andelen af kvinder blandt de nyansatte var 29 %. Opgjort på stillingskategorier var kvindeandelen 15 % blandt professorerne, 29 % blandt lektorerne og 36 % blandt adjunkterne.

Kvindeandelen blandt de nyansatte har i alle tre stillingskategorier været højere i 2001-2003 end i 1998-2000. Kvindeandelen i rekrutteringen i 2001-2003 har også inden for de fleste hovedområder været højere end i bestanden. Det betyder, at kvindeandelen i det videnskabelige personale på universiteterne er stigende. Forskellen mellem kvindeandelen blandt de nyansatte og kvindeandelen i bestanden er imidlertid begrænset og stigningstakten i andelen af kvinder i det videnskabelige personale er derfor langsom.

Den vigtigste statistiske forklaring til kønsfordelingen i rekrutteringen er, at næsten halvdelen (47 %) af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser, der blev foretaget i 2001-2003, blev gennemført uden kvindelige ansøgere og godt en tiendedel (11 %) uden mandlige ansøgere. Det betyder, at tre ud af fem stillinger (59 %) blev fordelt mellem kønnene alene som følge af ansøgningsmønstret og uden mulighed for hverken bedømmelsesudvalg eller ansættende organer at påvirke fordelingen mellem kønnene.

Når der kun tages i betragtning ansøgere, der blev fundet kvalificerede, viser det sig, at 57 % af stillingerne ikke havde kvalificerede kvindelige ansøgere, mens 16 % manglede kvalificerede mandlige ansøgere. Det betyder, at næsten tre fjerdedele af de stillinger, der blev besat i 2001-2003, blev fordelt mellem kønnene som følge af, at der til stillingerne kun var kvalificerede ansøgere af det ene køn.

Syv ud af ti professorstillinger, næsten seks ud af ti lektorstillinger og hver anden adjunktstilling gik direkte til mandlige ansøgere, fordi der ikke var nogen kvalificeret kvindelig ansøger til stillingerne. Tilsvarende gik nær ved én ud af ti professorater og to ud af ti lektorater og adjunkturen direkte til kvindelige ansøgere, fordi der ikke var nogen kvalificeret mandlig ansøger.

Kun lidt over en fjerdedel (27 %) af de stillinger, der blev besat i 2001-2003, havde kvalificerede ansøgere af begge køn. Kun ved disse stillingsbesættelser var det ved beslutningen om ansættelse mulighed for at vælge mellem en kvindelig og en mandlig ansøger.

I disse 430 professor-, lektor- og adjunktansættelser, hvor der var konkurrence mellem kvalificerede ansøgere af begge køn, fik kvinderne 45 % af stillingerne. Af professoraterne fik kvinderne 31 %, af lektoraterne 45 % og af adjunkturene 51 %.

Når kønsfordelingen i de ansættelser i 2001-2003, hvor der var kvalificerede ansøgere af begge køn, sammenlignes med tilsvarende ansættelser i 1998-2000, fremgår det, at der samlet set kun er sket en marginal stigning på ét procentpoint i kvindeandelen blandt de nyansatte. Opdelt på stillingskategorier er billedet lidt mere varieret. I lektorkategorien er der sket en stigning i kvindeandelen fra 42 % i 1998-2000 til 45 % i 2001-2003 og i adjunktkategorien fra 50 % til 51 %, mens der i professorkategorien er sket et fald fra 36 % til 31 %.

Sammenfattende vises i tabel 3.24 antallet af ansøgere, kvalificerede ansøgere og ansatte samt kønsfordelingen blandt disse ved samtlige professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003. Tabellen viser, at kvinderne udgjorde en fjerdedel både af ansøgerne og af de ansøgere, der blev fundet kvalificerede. Også inden for de enkelte stillingskategorier var kvindeandelen den samme blandt de ansøgere, der blev fundet kvalificerede, som blandt samtlige ansøgere.

Tabel 3.24 Ansøgere, kvalificerede ansøgere og ansatte ved professor- lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003. Opgjort på stillingskategorier og køn

	Ansøgere			Kvalificerede ansøgere			Ansatte		
	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder
	Antal	Antal	Andel	Antal	Antal	Andel	Antal	Antal	Andel
Professor	1040	170	14 %	671	108	14 %	266	46	15 %
Lektor	2071	673	25 %	1305	437	25 %	483	197	29 %
Adjunkt	1619	722	31 %	1105	502	31 %	385	212	36 %
I alt	4730	1565	25 %	3081	1047	25 %	1134	455	29 %

Endelig var kvindeandelen i alle tre stillingskategorier højere blandt dem, der fik stillingerne, end blandt de kvalificerede ansøgere. Mens kvinderne udgjorde 25 % af de kvalificerede ansøgere, var kvindeandelen 29 % blandt dem, der fik stillingerne. I adjunkt- og lektorkategorien var kvindeandelen blandt de ansatte 4-5 procentpoint højere og i professorkategorien ét procentpoint højere end blandt de kvalificerede ansøgere.

4 Ansøgningsmønstret og konkurrencen om stillingerne

4.1 Ansøgerfeltets størrelse og sammensætning

Ansøgere og kvalificerede

Der var i alt 6 300 ansøgere¹ til de cirka 1 600 professor-, lektor og adjunktstillinger, der blev besat på de danske universiteter i 2001-2003. Af ansøgerne var cirka 4 700 (75 %) mænd og cirka 1 600 kvinder (25 %).

Af ansøgerne blev godt 4 100 (66 %) bedømt kvalificerede. Disse var fordelt på cirka 3 100 mænd (75 %) og 1 050 kvinder (25 %). Kønsfordelingen blandt de kvalificerede ansøgere var således den samme som blandt ansøgerne. Til professorstillingerne blev en marginalt større andel af de mandlige end af de kvindelige ansøgere bedømt kvalificeret. Til lektor- og adjunktstillingerne blev omvendt en lidt større andel af de kvindelige end af de mandlige ansøgere fundet kvalificeret. Ansøgernes og de kvalificerede ansøgers fordeling på stillingskategorier, hovedområder og køn fremgår af tabellerne 4.1-4.3.

Tabel 4.1 Ansøgere og kvalificerede ansøgere til professor- lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003

	Professorater			Lektorater			Adjunkture		
	Stillinger	Ansøgere	Kvalificerede	Stillinger	Ansøgere	Kvalificerede	Stillinger	Ansøgere	Kvalificerede
2001	125	437	281	228	760	485	207	634	397
2002	111	486	307	245	1012	611	190	591	424
2003	76	287	191	207	972	646	200	1116	786
I alt	312	1210	779	680	2744	1742	597	2341	1607
Heraf udlændinge		342	166	----	1180	583	----	918	601

Andelen af ansøgere, der blev fundet kvalificeret, var klart større i 2001-2003 end i både 1998-2000 og 1995-1997. Det gælder inden for alle tre stillingskategorier og for både de kvindelige og de mandlige ansøgere. Fra 1998-2000 til 2001-2003 er andelen af kvalificerede ansøgere i professorkategorien vokset fra 59 % til

¹ Det skal bemærkes, at der er tale om antallet af ansøgninger og ikke antallet af personer. Det totale antal ansøgere til stillingerne, der blev besat i treårsperioden, er betydeligt mindre end antallet af ansøgninger, fordi flere ansøgere har søgt flere af stillingerne.

64 %, i lektorkategorien fra 61 % til 63 % og i adjunktkategorien fra 61 % til 69 %.

I professor- og lektorkategorien er det især blandt de kvindelige ansøgere at andelen af kvalificerede ansøgere er vokset. I 1998-2000 blev 52 % af de kvindelige ansøgere til professorstillingerne og 56 % af de kvindelige ansøgere til lektorstillingerne fundet kvalificerede. I 2001-2003 var tilsvarende andele henholdsvis 64 % og 65 %. Andelen af kvalificerede blandt de mandlige ansøgere er samtidigt steget fra 59 % til 65 % i professorkategorien og fra godt 62 % til 63 % i lektorkategorien. I adjunktkategorien er andelen af kvalificerede blandt de mandlige ansøgere steget fra 60 % til 68 % og blandt de kvindelige ansøgere fra 63 % til 70 %.

Tabel 4.2 Ansøgere til professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort på videnskabelige hovedområder efter ansøgernes køn

	Professorer			Lektorer			Adjunkter		
	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
HUM	150	34	18 %	527	267	34 %	427	285	40 %
SAM	306	51	14 %	416	124	23 %	493	205	29 %
NAT	112	28	20 %	525	98	16 %	237	65	22 %
JORD	76	13	15 %	63	36	36 %	73	59	45 %
SUND	217	31	12 %	112	83	43 %	79	42	35 %
TEK	179	13	7 %	428	65	13 %	310	66	18 %
I alt	1040	170	14 %	2071	673	25 %	1619	722	31 %

Tabel 4.3 Kvalificerede ansøgere til professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort på videnskabelige hovedområder efter de kvalificerede ansøgernes køn

	Professorer			Lektorer			Adjunkter		
	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder	Mænd		Kvinder
	Antal	Antal		Antal	Antal		Antal	Antal	
HUM	96	25	21 %	263	159	38 %	234	172	42 %
SAM	174	25	13 %	292	85	23 %	365	148	29 %
NAT	82	19	19 %	339	65	16 %	176	54	23 %
JORD	46	7	13 %	41	22	35 %	44	45	51 %
SUND	149	24	14 %	88	60	41 %	68	33	33 %
TEK	124	8	6 %	282	46	14 %	218	50	19 %
I alt	671	108	14 %	1305	437	25 %	1105	502	31 %

Udenlandske ansøgere

Der var i alt godt 2 400 udlændinge blandt ansøgerne til de professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003. Af de udenlandske ansøgere blev 1 350 (55 %) bedømt kvalificerede. Udlændingene udgjorde 39 % af samtlige ansøgere og 33 % af de kvalificerede ansøgere.

Størst er andelen af udlændinge blandt ansøgerne til lektorstillingerne (43 %) og mindst blandt ansøgerne til professorstillingerne (28 %). Når det gælder de kvalificerede ansøgere er andelen af udlændinge størst blandt ansøgerne til adjunktstillingerne (37 %) og mindst blandt ansøgerne til professorstillingerne 21 % (se tabel 4.4 og 4.5)

Tabel 4.4 Udlændinge blandt ansøgerne til professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort på stillingskategorier og videnskabelige hovedområder

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge
HUM	184	32 %	794	38 %	712	20 %	1690	30 %
SAM	357	22 %	540	39 %	698	50 %	1595	40 %
NAT	140	27 %	623	53 %	302	48 %	1065	48 %
JORD	89	19 %	99	32 %	132	17 %	320	22 %
SUND	248	23 %	195	18 %	121	25 %	564	22 %
TEK	192	48 %	493	56 %	376	61 %	1061	56 %
I alt	1210	28 %	2744	43 %	2341	39 %	6295	39 %

Der er betydelige forskelle mellem hovedområderne i det udenlandske indslag i ansøgermassen. Det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige samt det sundhedsvidenskabelige område har det mindst "internationaliserede" ansøgerfelt, mens det mest "internationaliserede" findes inden for naturvidenskab og teknik. Inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab samt sundhedsvidenskab var kun omkring en femtedel af både ansøgerne og de kvalificerede ansøgere udlændinge, mens tilsvarende andele inden for teknik var omkring halvdelen.

Både inden for samfundsvidenskab og teknik tegnede udlændingene sig for halvdelen eller mere af både ansøgerne og de kvalificerede ansøgere til adjunktstillingerne. Inden for humaniora, jordbrugs- og veterinærvidenskab samt sundhedsvidenskab var udlændingenes andel blandt de kvalificerede ansøgere kun 15-20 %.

Der er en klart større andel af de udenlandske end af de danske ansøgere, der bliver bedømt ikke-kvalificeret. Det gælder stort set inden for alle hovedområder og uanset stillingskategori. Samlet blev 45 % af de udenlandske ansøgere, men kun

28 % af de danske, frasorteret i bedømmelsesprocessen. I professorkategorien blev 29 % af de danske og 51 % af de udenlandske ansøgere bedømt ikke-kvalificerede. I lektorkategorien var andelen henholdsvis 26 % og 51 %, og i adjunktkategorien henholdsvis 29 % og 35 %.

Tabel 4.5 Udlændinge blandt kvalificerede ansøgere til professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort på stillingskategorier og videnskabelige hovedområder

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge	Ansøgere i alt	Heraf udlændinge
HUM	121	26 %	422	25 %	406	18 %	949	22 %
SAM	199	15 %	377	32 %	513	51 %	1089	38 %
NAT	101	18 %	404	40 %	230	42 %	735	38 %
JORD	53	13 %	63	25 %	89	15 %	205	18 %
SUND	173	19 %	148	16 %	101	19 %	422	18 %
TEK	132	36 %	328	48 %	268	52 %	728	47 %
I alt	779	21 %	1742	33 %	1607	37 %	4128	33 %

4.2 Konkurrencen om stillingerne

Ansøgningstrykket

Når stillingsbesættelserne i 2001-2003 opdeles efter antallet af ansøgere per stilling fremgår det, at der i en tredjedel (34 %) af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser kun var én ansøger per stilling (se tabel 4.6). Andelen er den samme som i 1998-2000, men klart højere end i 1995-1997.

Tabel 4.6 Professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort efter antal ansøgere per stilling

	Antal stillinger efter antal ansøgere per stilling			Stillinger i alt	Andel af stillinger efter antal ansøgere per stilling	
	Professor	Lektor	Adjunkt		2001-03	(1998-00)
1 ansøger	70	250	226	546	34 %	(34 %)
2 ansøgere	65	109	92	266	17 %	(19 %)
3 ansøgere	41	88	86	215	14 %	(12 %)
Mere end 3 ansøgere	136	233	193	562	35 %	(35 %)
I alt stillinger	312	680	597	1589	100 %	(100 %)
Antal ansøgere	1210	2744	2341	6295	----	----

Af tabel 4.6 fremgår, at 70 professorstillinger, 250 lektorstillinger og 226 adjunktstillinger i 2001-2003 blev besat uden konkurrence fra flere ansøgere. Af professoraterne havde således 22 % kun én ansøger. I lektorkategorien var andelen 37 % og i adjunktkategorien 38 %. Andelen er i professorkategorien to procentpoint lavere og i lektor- og adjunktkategorien 1-2 procentpoint højere end i 1998-2000.

En opdeling på videnskabelige hovedområder viser, at en tredjedel af alle professor-, lektor- og adjunktstillinger inden for samfundsvidenskab og jordbrugs- og veterinærvidenskab samt 40-45 % af stillingerne inden for naturvidenskab, sundhedsvidenskab og teknik blev gennemført med kun én ansøger per stilling.

Humaniora adskiller sig klart fra øvrige hovedområder, idet andelen af stillinger med kun én ansøger kun var en knap femtedel (19 %) inden for humaniora. Desuden var andelen af stillinger med fire eller flere ansøgere klart større inden for humaniora end inden for øvrige hovedområder. Inden for humaniora havde halvdelen (49 %) af stillingerne mindst fire ansøgere, inden for øvrige hovedområder var andelen omkring en tredjedel eller mindre (se tabel 4.7).

Tabel 4.7 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 opgjort på videnskabelige hovedområder efter antal ansøgere per stilling. Andel af stillinger med henholdsvis 1, 2, 3 og flere ansøgere per stilling. Procent

	HUM	SAM	NAT	JORD	SUND	TEK	I alt
1 ansøger	19	32	43	32	39	45	34
2 ansøgere	20	20	13	20	17	18	17
3 ansøgere	12	13	11	14	16	10	14
Mere end 3 ansøgere	49	35	33	33	29	26	35
I alt	100	100	100	100	100	100	100

Konkurrencen blandt kvalificerede ansøgere

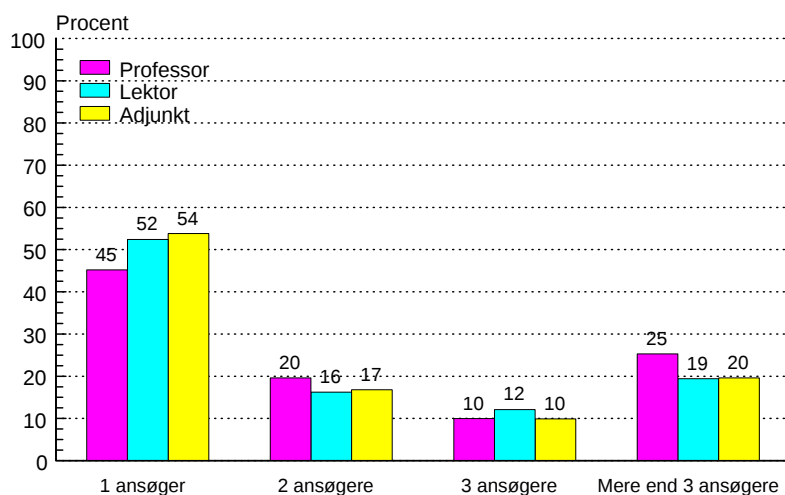
Den begrænsede konkurrence, som gælder for en stor del af universiteternes stillingsbesættelser, er endnu mere fremtrædende, når ansættelserne analyseres efter antallet af kvalificerede ansøgere. Godt halvdelen af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 blev gennemført med kun én kvalificeret ansøger per stilling. I disse stillingsbesættelser havde det ansættende organ i selve ansættelsesbeslutningen ingen reel valgmulighed mellem flere kvalificerede ansøgere (se tabel 4.8).

I professorkategorien havde 45 % af stillingsbesættelserne kun én kvalificeret ansøger. I lektorkategorien var andelen 52 % og i adjunktkategorien 54 %. Andelen af professorstillinger, der blev besat uden konkurrence, var fem procentpoint højere i 2001-2003 end i 1998-2000. I adjunktkategorien var der en stigning på to procentpoint i andelen af stillinger, der blev besat uden konkurrence, mens andelen i lektorkategorien var den samme i de to treårsperioder.

Tabel 4.8 Professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort efter antal kvalificerede ansøgere per stilling

	Antal stillinger efter antal kvalificerede ansøgere per stilling			Stillinger i alt	Andel af stillinger efter antal kvalificerede ansøgere per stilling	
	Professor	Lektor	Adjunkt		2001-03	(1998-00)
1 ansøger	141	356	321	818	51 %	(52 %)
2 ansøgere	61	110	100	271	17 %	(20 %)
3 ansøgere	31	82	59	172	11 %	(10 %)
Mere end 3 ansøgere	79	132	117	328	21 %	(18 %)
I alt stillinger	312	680	597	1589	100 %	(100 %)
Antal ansøgere	779	1742	2341	4128	---	---

Af tabel 4.8 fremgår, at 17 % af stillingerne, der blev besat i 2001-2003, havde to kvalificerede ansøgere og knap en tredjedel tre eller flere. I professorkategorien havde hver fjerde stilling flere end tre kvalificerede ansøgere. I lektor- og adjunktkategorien havde kun hver femte stilling flere end tre kvalificerede ansøgere (se figur 4.1).

Figur 4.1 Professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort efter antal kvalificerede ansøgere per stilling

Konkurrencen om stillingerne på hovedområdeniveau

Af tabel 4.9 fremgår, at omkring 60 % af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab samt teknik blev gennemført med kun én kvalificeret ansøger. Inden for samfundsvidenskab, natur-

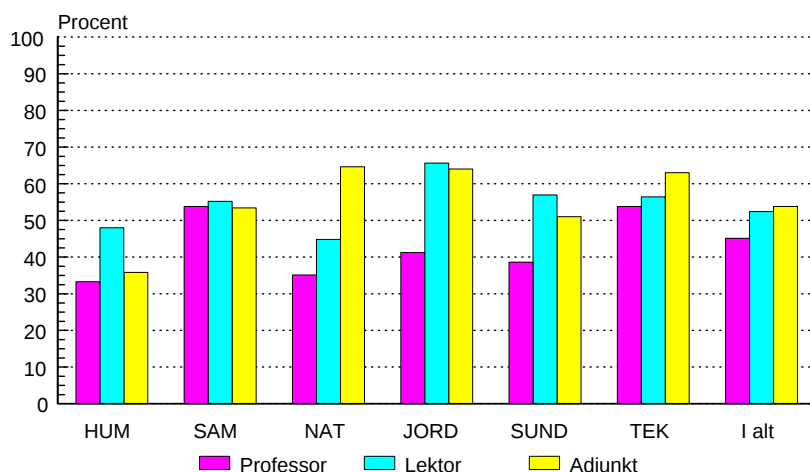
videnskab og sundhedsvidenskab var andelen omkring 50 % og inden for humaniora godt 40 %.

Tabel 4.9 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 opgjort på videnskabelige hovedområder efter antal kvalificerede ansøgere per stilling. Andel af stillinger med henholdsvis 1, 2, 3 og flere kvalificerede ansøgere. Procent

	HUM	SAM	NAT	JORD	SUND	TEK	I alt
1 kvalificeret ansøger	42	54	52	61	49	58	51
2 kvalificerede ansøgere	20	17	15	11	17	17	17
3 kvalificerede ansøgere	14	7	12	10	15	9	11
Mere end 3 kval. ansøgere	25	21	22	18	18	16	21
I alt	100	100	100	100	100	100	100

En opdeling af stillingsbesættelserne efter stillingskategori og hovedområde viser, at over halvdelen af *professorstillingerne* inden for samfundsvidenskab og teknik kun tiltrak én kvalificeret ansøger. Inden for sundhedsvidenskab og jordbrugs- og veterinærvidenskab var andelen med kun én kvalificeret ansøger omkring 40 % og inden for naturvidenskab og humaniora cirka en tredjedel (se figur 4.2).

Figur 4.2 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der kun var én kvalificeret ansøger per stilling, opgjort på videnskabeligt hovedområde og stillingskategori

I *lektorkategorien* havde nær ved syv ud af ti stillinger inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab samt nær ved seks ud af ti inden for samfundsvidenskab, sundhedsvidenskab og teknik kun én kvalificeret ansøger. Kun inden for humaniora og naturvidenskab havde en majoritet af lektorstillingerne flere end én kvalificeret ansøger. Inden for humaniora var andelen af stillinger med flere end én kvalificeret ansøger 52 % og inden for naturvidenskab 55 %.

I adjunktkategorien blev næsten to tredjedele af stillingerne inden for naturvidenskab, jordbrugs- og veterinærvidenskab samt teknik besat uden konkurrence. Inden for samfundsvidenskab og sundhedsvidenskab havde lidt over halvdelen af stillingerne kun én ansøger. Inden for humaniora gjaldt det for godt en tredjedel (36 %) af stillingerne.

Konkurrencen om stillingerne på institutionsniveau

Ved otte ud af tolv universitetsinstitutioner blev over halvdelen af stillingerne i 2001-2003 besat uden konkurrence mellem flere kvalificerede ansøgere (se tabel 4.10). Der var imidlertid betydelige forskelle mellem institutionerne i andelen af stillinger, der blev besat efter en ansøgningsproces med kun én kvalificeret ansøger. Ved Aalborg Universitet tiltrak to tredjedele (67 %) af stillingerne i 2001-2003 kun én kvalificeret ansøger. Ved Københavns Universitet var andelen lidt mindre end en tredjedel (29 %) og ved IT-Universitetet kun 17 %.

Tabel 4.10 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003 med kun én kvalificeret ansøger, fordelt på institutioner

	1998-2000			2001-2003		
	Ansættelser i alt		Stillinger med kun én kvalificeret ansøger	Ansættelser i alt		Stillinger med kun én kvalificeret ansøger
	Antal	Antal		Antal	Antal	Andel
KU	343	118	34 %	297	87	29 %
AU	294	164	56 %	239	140	59 %
SDU	162	67	41 %	200	117	58 %
RUC	99	39	39 %	91	37	41 %
AAU	198	134	68 %	244	163	67 %
DTU	169	98	58 %	138	74	54 %
KVL	83	63	76 %	99	60	61 %
DFU	23	19	83 %	39	21	54 %
HHK	81	49	60 %	113	64	57 %
HHÅ	40	23	57 %	44	27	61 %
DPU	26	10	38 %	55	23	42 %
ITU	----	----	----	30	5	17 %
I alt	1518	784	52 %	1589	818	51 %

Ved majoriteten af institutionerne er andelen af stillinger med flere end én kvalificeret ansøger vokset siden 1998-2000. Men ved fire institutioner (AU, RUC, HHÅ og DPU) var andelen af stillinger med kun én kvalificeret ansøger lidt højere i 2001-2003 end i 1998-2000, og ved én institution (SDU) var andelen markant højere.

4.3 Udenlandske ansøgers betydning

Næsten halvdelen (46 %) af alle professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, havde *udenlandske* ansøgere, og en tredjedel (34 %) havde *kvalificerede udenlandske* ansøgere. Andelen er henholdsvis fem procentpoint og to procentpoint højere end i 1998-2000.

Der var udenlandske ansøgere til godt halvdelen (52 %) af professorstillingerne, til 45 % af lektorstillingerne og til 43 % af adjunktstillingerne. Kvalificerede udenlandske ansøgere var der til 30 % af professorstillingerne og til 34-35 % af lektor- og adjunktstillingerne (se tabel 4.11).

Andelen af stillinger med udenlandske ansøgere var i alle tre stillingskategorier højere i 2001-2003 end i 1998-2000. Mest markant har stigningen været i adjunktkategorien, hvor andelen er steget med otte procentpoint. Også andelen med *kvalificerede* udenlandske ansøgere er steget noget i lektor- og adjunktkategorien. I professorkategorien er andelen af stillinger med kvalificerede udlændinge derimod faldet med seks procentpoint.

Udenlandske ansøgere og videnskabelige hovedområder

Inden for humaniora havde mere end to tredjedele (69 %) af alle professorstillinger, der blev besat i 2001-2003, udenlandske ansøgere og næsten halvdelen (47 %) kvalificerede udenlandske ansøgere. Lavest var andelen af professorstillinger med kvalificerede udenlandske ansøgere inden for samfundsvidenskab, hvor mindre end hver femte stilling havde kvalificerede udenlandske ansøgere (se tabel 4.11).

Tabel 4.11 Andel af professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, hvor der var udenlandske ansøgere henholdsvis kvalificerede udenlandske ansøgere. Procent

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	An-søgere	Kvalificerede ansøgere	An-søgere	Kvalificerede ansøgere	Ansøgere	Kvalificerede ansøgere	An-søgere	Kvalificerede ansøgere
HUM	69	47	46	30	37	26	46	31
SAM	43	18	37	28	43	32	41	27
NAT	43	27	56	48	55	48	54	45
JORD	53	24	34	25	26	18	33	21
SUND	51	33	31	24	27	27	36	28
TEK	57	37	53	48	52	42	53	44
I alt	52	30	45	35	43	34	46	34

Når der ses samlet på stillingsbesættelserne i alle tre stillingskategorier, er andelen af stillinger med udenlandske ansøgere og kvalificerede udenlandske ansøgere

størst inden for naturvidenskab og teknik og mindst inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab. Inden for naturvidenskab og teknik havde over halvdelen af stillingerne udenlandske ansøgere og cirka 45 % kvalificerede udenlandske ansøgere. Inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab havde en tredjedel af stillingerne udenlandske ansøgere og en femtedel kvalificerede udenlandske ansøgere.

Udenlandske ansøgere på institutionerne

Der er betydelige forskelle institutionerne imellem i andelen af stillinger med udenlandske ansøgere. I *professorkategorien* havde to tredjedele af stillingsbesættelserne på RUC og DTU udenlandske ansøgere, mens andelen på Aalborg Universitet var 30 %. Og mens cirka 60 % af professoraterne ved DFU og DPU samt omkring 40 % ved Københavns Universitet og DTU havde kvalificerede udenlandske ansøgere, var andelen kun 16-17 % ved handelshøjskolerne (se tabel 4.12).

Tabel 4.12 Andel af professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, hvor der var udenlandske ansøgere henholdsvis kvalificerede udenlandske ansøgere, opgjort på institution og stillingskategori

	Andel af stillinger med udenlandske ansøgere			Andel af stillinger med kvalificerede udenlandske ansøgere		
	Professor	Lektor	Adjunkt	Professor	Lektor	Adjunkt
KU	57 %	58 %	49 %	43 %	42 %	36 %
AU	47 %	40 %	44 %	25 %	36 %	40 %
SDU	44 %	52 %	44 %	25 %	44 %	35 %
RUC	67 %	39 %	41 %	29 %	18 %	31 %
AAU	30 %	35 %	35 %	23 %	29 %	30 %
DTU	67 %	49 %	63 %	39 %	46 %	50 %
KVL	53 %	34 %	26 %	24 %	25 %	18 %
DFU	60 %	21 %	25 %	60 %	14 %	25 %
HHK	47 %	33 %	51 %	16 %	25 %	33 %
HHÅ	50 %	26 %	42 %	17 %	16 %	32 %
DPU	100 %	42 %	26 %	62 %	12 %	13 %
ITU	----	93 %	93 %	----	79 %	79 %
I alt	52 %	45 %	43 %	30 %	35 %	34 %

I *lektorkategorien* var der mindst én udenlandsk ansøger til mere end hver anden stilling ved Københavns Universitet, Syddansk Universitet og IT-Universitetet, men kun til hver femte ved Danmarks Farmaceutiske Universitet. Og mens der var kvalificerede udenlandske ansøgere til 40-50 % af lektorstillingerne ved KU, SDU og DTU, var andelen kun 10-20 % ved RUC, DFU, HHÅ og DPU.

I *adjunktkategorien* var der udenlandske ansøgere til næsten to tredjedele af stillingerne ved DTU, men kun til en fjerdedel af stillingerne ved KVL, DFU og DPU. Der var kvalificerede udenlandske ansøgere til halvdelen af adjunktstillingerne ved DTU, men kun til henholdsvis 13 % og 18 % ved DPU og KVL.

Stillinger uden kvalificerede danske ansøgere

De udenlandske ansøgers betydning for stillingsbesættelserne kan belyses ved i statistikken at fjerne de udenlandske ansøgere fra ansøgerfeltet, og herefter fordele stillingerne efter antallet af kvalificerede danske ansøgere per stilling (se tabel 4.13).

Tabel 4.13 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 opgjort på videnskabelige hovedområder efter antal kvalificerede danske ansøgere per stilling. Andel af stillinger med henholdsvis 0, 1, 2, 3 og flere kvalificerede danske ansøgere. Procent

	HUM	SAM	NAT	JORD	SUND	TEK	I alt
0 kval. danske ansøgere	8	6	21	8	6	19	12
1 kval. dansk ansøger	46	56	46	55	51	57	52
2 kval. danske ansøgere	19	19	12	14	21	12	17
3 kval. danske ansøgere	10	8	7	10	9	6	8
Mere end 3 kval. danske ansøgere	16	11	14	13	14	5	12
I alt	100	100	100	100	100	100	100

Af tabellen fremgår, at 12 % af alle stillinger, der blev besat i 2001-2003, var helt uden kvalificerede danske ansøgere. Mere end en tiendedel af stillingerne blev således kun besat takket være, at der var kvalificerede udenlandske ansøgere. Andelen er steget successivt siden midten af 1990'erne.

Størst er de udenlandske ansøgers betydning inden for naturvidenskab og teknik, hvor omkring en femtedel af stillingsbesættelserne i 2001-2003 blev gennemført uden kvalificerede danske ansøgere.

4.4 Stillinger med internationalt opslag

Ved godt en fjerdedel (27 %) af alle stillinger, der blev besat i 2001-2003, blev stillingsopslagene offentliggjort internationalt. Andelen var 59 % for professoraternes vedkommende, 21 % for lektoraternes og 16 % for adjunkturernes (se tabel 4.14 og 4.15).

Andelen af stillinger med internationalt opslag varierer kraftigt både mellem videnskabelige hovedområder og mellem institutioner. Mens nær ved halvdelen (45 %) af samtlige stillinger inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab blev slået op internationalt, var andelen kun lidt over en femtedel (22 %) inden for humanio-

ra og naturvidenskab. Og mens halvdelen (51 %) af alle stillinger ved Københavns Universitet blev slået op internationalt, var andelen 15 % eller mindre ved halvdelen af institutionerne.

Tabel 4.14 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor stillingerne blev slået op internationalt. Opgjort på stillingskategori og hovedområde. Procent

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
HUM	36	58	30	24	6	7	21	22
SAM	48	51	26	18	16	18	25	26
NAT	61	41	41	27	30	11	39	22
JORD	50	94	21	41	13	32	19	45
SUND	48	63	5	1	5	14	19	24
TEK	32	71	11	20	11	22	15	32
I alt	44	59	23	21	13	16	23	27

Tabel 4.15 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor stillingerne blev slået op internationalt. Opgjort på stillingskategori og institution. Procent

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
KU	71	83	47	47	15	34	41	51
AU	32	14	12	7	18	4	17	7
SDU	44	25	38	24	21	12	32	20
RUC	0	67	0	8	3	3	1	20
AAU	35	27	5	13	8	11	10	15
DTU	30	97	13	17	15	30	18	41
KVL	50	94	21	41	13	32	19	45
DFU	50	40	8	0	12	20	13	15
HHK	46	73	50	11	6	10	31	32
HHÅ	29	67	5	5	7	5	10	14
DPU	0	100	14	0	0	0	4	14
ITU	--	--	--	7	--	21	--	13
I alt	44	59	23	21	13	16	23	27

Af tabellerne 4.14 og 4.15 fremgår, at der har været en markant stigning fra 1998-2000 til 2001-2003 i andelen af professorater med internationalt opslag. Andelen er steget inden for alle videnskabelige hovedområder, med undtagelse af det naturvidenskabelige, hvor andelen er faldet fra cirka 60 % i 1998-2000 til cirka 40 % i 2001-2003. Også inden for lektorkategorien og adjunktkategorien er andelen af stillinger med internationalt opslag faldet mærkbart inden for naturvidenskab.

Stigningen i andelen af professorater med internationalt opslag skal ses på baggrund af, at der ved en revision af universiteternes ansættelsesbekendtgørelse i slutningen af 1990'erne blev fastsat, at offentliggørelse af professorater normalt skal ske internationalt. Af tabel 4.15 fremgår, at andelen af professorater med internationalt opslag er vokset kraftigt ved majoriteten af institutionerne og at stort set samtlige professorater ved Danmarks Tekniske Universitet og Landbohøjskolen samt mere end otte ud af ti ved Københavns Universitet blev slået op internationalt. Ved tre institutioner, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet og Aalborg Universitet, blev imidlertid kun en fjerdedel eller mindre af professoratopslagene offentliggjort internationalt. Ved alle tre institutioner var andelen af professorater med internationalt opslag desuden klart lavere i 2001-2003 end i 1998-2000.

Der er en klar sammenhæng mellem andelen af stillinger med udenlandske ansøgere og omfanget af stillinger med internationalt opslag. Der skal imidlertid bemærkes, at også stillinger uden internationalt opslag tiltrækker udenlandske ansøgere. Af de professorstillinger, der i 2001-2003 havde udenlandske ansøgere, havde 27 % ikke været slået op internationalt. For lektoraternes vedkommende var andelen 64 % og for adjunkturenes 75 %.

Betydningen af internationale opslag for at tiltrække udenlandske ansøgere fremgår imidlertid af, at når 64 % af de professorstillinger, der blev slået op internationalt, havde udenlandske ansøgere, var andelen kun 34 % af stillingerne uden internationalt opslag. I lektorkategorien tiltrak 76 % af stillingerne med internationalt opslag udenlandske ansøgere, mens andelen kun var 37 % af stillingerne uden internationalt opslag. I adjunktkategorien var andelen henholdsvis 67 % og 38 %.

4.5 Sammendrag om konkurrencen om stillingerne

Ansøgere og kvalificerede

Der var i alt cirka 6 300 ansøgere til de cirka 1 600 professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat på de danske universiteter i 2001-2003. Af ansøgerne var 75 % mænd og 25 % kvinder. Cirka 66 % af ansøgerne blev fundet kvalificerede. Kønsfordelingen blandt de kvalificerede var den samme som blandt ansøgerne.

Til professorstillingerne blev en lidt større andel af de mandlige end af de kvindelige ansøgere bedømt kvalificerede. Til lektor- og adjunktstillingerne blev omvendt en lidt større andel af de kvindelige end af de mandlige ansøgere fundet kvalificerede.

Andelen af ansøgere, der blev fundet kvalificeret, var klart større i 2001-2003 end i 1998-2000. Stigningen gælder i alle tre stillingskategorier og for både kvinder og mænd. I professorkategorien er andelen af kvalificerede ansøgere vokset fra 59 % til 64 %, i lektorkategorien fra 61 % til 63 % og i adjunktkategorien fra 61 % til 69 %.

Faldende konkurrence om stillingerne

I godt en tredjedel (34 %) af professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 var der kun én ansøger per stilling. I professorkategorien havde 22 % af stillingerne kun én ansøger. I lektorkategorien var andelen 37 % og i adjunktkategorien 38 %.

Lidt over halvdelen (51 %) af alle professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003 blev gennemført med kun én kvalificeret ansøger per stilling. Inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab samt teknik tiltrak omkring 60 % af alle stillinger kun én kvalificeret ansøger. Inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab og sundhedsvidenskab var andelen omkring 50 % og inden for humaniora godt 40 %.

I professorkategorien havde 45 % af stillingsbesættelserne kun én kvalificeret ansøger. I lektorkategorien var andelen 52 % og i adjunktkategorien 54 %. Andelen af professorater, som blev besat uden konkurrence, var fem procentpoint højere i 2001-2003 end i 1998-2000. Andelen af adjunkture, der blev besat uden konkurrence, var to procentpoint højere, mens andelen af lektorater besat uden konkurrence var stort set den samme i de to perioder.

Udenlandske ansøgers betydning

Næsten halvdelen af de professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, havde mindst én *udenlandsk ansøger*, og en tredjedel havde mindst én *kvalificeret udenlandsk ansøger*.

Der var udenlandske ansøgere til lidt over halvdelen af professorstillingerne og til over 40 % af både lektor- og adjunktstillingerne. Kvalificerede udenlandske ansøgere var der til 30 % af professoraterne og til omkring 35 % af lektor- og adjunktstillingerne.

Inden for humaniora havde syv ud af ti professorater udenlandske ansøgere og næsten fem ud af ti kvalificerede udenlandske ansøgere. Andelen af professorater med kvalificerede udenlandske ansøgere var mindst inden for samfundsvidenskab, hvor knap to ud af ti stillinger havde kvalificerede udenlandske ansøgere.

Mere end en tiendedel af professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 blev gennemført uden kvalificerede danske ansøgere. Inden for naturvidenskab og teknik havde hver femte stilling ingen kvalificeret dansk ansøger. Stillingerne blev besat takket være, at der var kvalificerede udenlandske ansøgere.

Internationalt stillingsopslag

Ved lidt over en fjerdedel af professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 blev stillingsopslagene offentliggjort internationalt. Internationalt opslag blev brugt ved næsten 60 % af professoransættelserne, cirka 20 % af lektoransættelserne og 16 % af adjunktansættelserne.

Andelen af stillinger med internationalt opslag var størst inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab, hvor nær ved halvdelen af stillingerne blev slået op internationalt, og mindst inden for humaniora og naturvidenskab, hvor kun lidt over en femtedel blev slået op internationalt.

På institutionsniveau blev internationalt opslag brugt hyppigst på Københavns Universitet, hvor godt halvdelen af stillingerne blev slået op internationalt. Ved majoriteten af institutionerne blev internationalt stillingsopslag brugt ved højst en femtedel af ansættelserne.

Andelen af professorater med internationalt opslag er vokset markant fra 1998-2000 til 2001-2003. Andelen er steget inden for alle videnskabelige hovedområder, med undtagelse af det naturvidenskabelige, hvor andelen er faldet mærkbart.

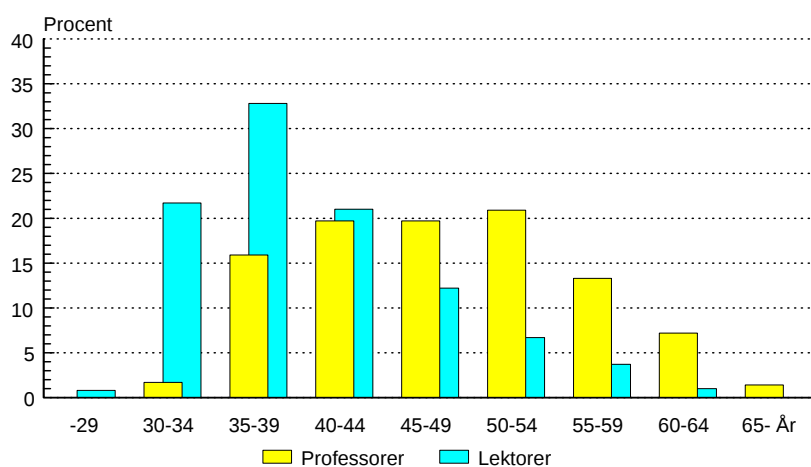
5 Rekrutteringsalder og mobilitet blandt nyansatte universitetsforskere

5.1 Alder ved ansættelsen

Professorer

Den gennemsnitlige rekrutteringsalder for de næsten 350 professorer, der blev ansat i 2001-2003, var 48 år. Godt 40 % af professorerne var ved ansættelsen 45-54 år, 37 % var yngre end 45 år og 22 % var 55 år eller ældre. Lidt mere end fire ud af ti professorer var ved ansættelsen 50 år eller ældre og lidt mindre end to ud af ti var yngre end 40 år. Næsten hver tiende professor – i alt 30 professorer – var ved ansættelsen 60 år eller ældre (se figur 5.1 og tabel 5.1). Den yngste af de nyansatte professorer var ved ansættelsen 32 år og den ældste 69 år.

Figur 5.1 Rekrutteringsalder for professorer og lektorer, der blev ansat i 2001-2003

Der er mærkbare og systematiske forskelle mellem de videnskabelige hovedområder i professorernes rekrutteringsalder. Mens professorernes gennemsnitlige ansættelsesalder i 2001-2003 var 50 år inden for humaniora, var den 45 år inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab (se tabel 5.2).

Lektorer

Den gennemsnitlige rekrutteringsalder for de godt 700 lektorer, der blev ansat i 2001-2003, var 40 år. Lidt over halvdelen (54 %) af lektorerne var ved ansættelsen 35-44 år. En fjerdedel (24 %) var 45 år eller ældre og en stort set lige så stor

andel (23 %) yngre end 35 år. Seks lektorer var ved ansættelsen yngre end 30 år og fem ældre end 60. Den yngste lektor var ved ansættelsen 27 år og den ældste 63 år.

Tabel 5.1 Rekrutteringsalder for professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 2001-2003, fordelt på alderskategorier

	Professorer		Lektorer		Adjunkter	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
20-24 år	—	—	—	—	1	0,1
25-29 år	—	—	6	0,8	69	9,7
30-34 år	6	1,7	155	21,7	363	51,1
35-39 år	55	15,9	234	32,8	155	21,8
40-44 år	68	19,7	150	21,0	74	10,4
45-49 år	68	19,7	87	12,2	34	4,8
50-54 år	72	20,9	48	6,7	11	1,5
55-59 år	46	13,3	26	3,6	4	0,6
60-64 år	25	7,2	7	1,0	—	—
65-69 år	5	1,4	—	—	—	—
I alt	345	100,0	713	100,0	711	100,0

Tabel 5.2 Gennemsnitlig rekrutteringsalder ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, opgjort på videnskabelige hovedområder

	Professorer		Lektorer		Adjunkter	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
HUM	51,8	50,0	43,1	42,0	38,2	38,6
SAM	46,3	47,7	39,6	39,3	34,5	34,5
NAT	45,6	45,7	39,4	38,3	32,6	32,5
JORD	49,5	44,9	39,8	38,6	34,3	34,8
SUND	49,8	49,3	41,1	41,7	35,9	34,5
TEK	49,0	47,5	38,4	39,5	32,5	33,6
I alt	48,7	48,0	40,5	40,1	34,9	34,7

Også i lektorkategorien er rekrutteringsalderen som regel klart højere inden for humaniora end inden for øvrige hovedområder. Mens gennemsnitsalderen for de nyansatte lektorer var 42 år inden for humaniora, var den 38-39 år inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab, teknik og jordbrugs- og veterinærvidenskab.

Adjunkter

Den gennemsnitlige rekrutteringsalder for de godt 700 adjunkter, der blev ansat i 2001-2003, var 35 år. Godt halvdelen af adjunkterne var ved ansættelsen 30-34 år. Lidt over en femtedel (22 %) var 35-39 år, mens 17 % var 40 år eller ældre og 10 % yngre end 30 år (se tabel 5.1). Den yngste adjunkt var ved ansættelsen 24 år og den ældste 58 år.

Ligesom ved rekrutteringen til professor- og lektorstillingerne er der ved adjunktansættelserne markante forskelle mellem hovedområderne i rekrutteringsalderen. Mens gennemsnitsalderen for de nyansatte adjunkter inden for humaniora var næsten 39 år, var den 32-33 år inden for naturvidenskab og teknik (se tabel 5.2).

Udviklingen i rekrutteringsalderen

Rekrutteringsalderen for universitetsforskerne har siden begyndelsen af 1980'erne været stigende i alle tre stillingskategorier, hvilket har vist sig både som forandringer i aldersfordelingen blandt de nyansatte og som en successiv stigning i den gennemsnitlige rekrutteringsalder. Af tabel 5.2 fremgår imidlertid, at gennemsnitsalderen ved ansættelsen i alle tre stillingskategorier var lidt lavere i 2001-2003 end i 1998-2000. I den seneste treårsperiode var professorerne ved ansættelsen i gennemsnit 0,7 år yngre end i 1998-2000. De nyansatte lektorer var 0,4 år yngre og adjunkterne 0,2 år yngre.

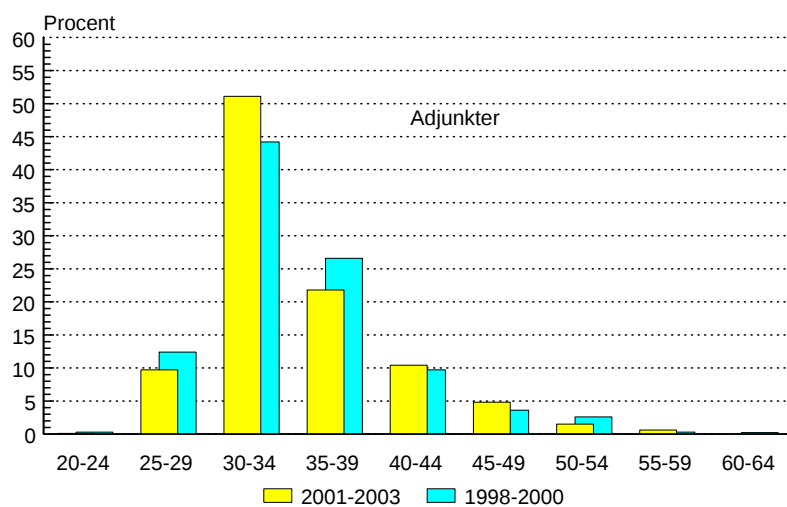
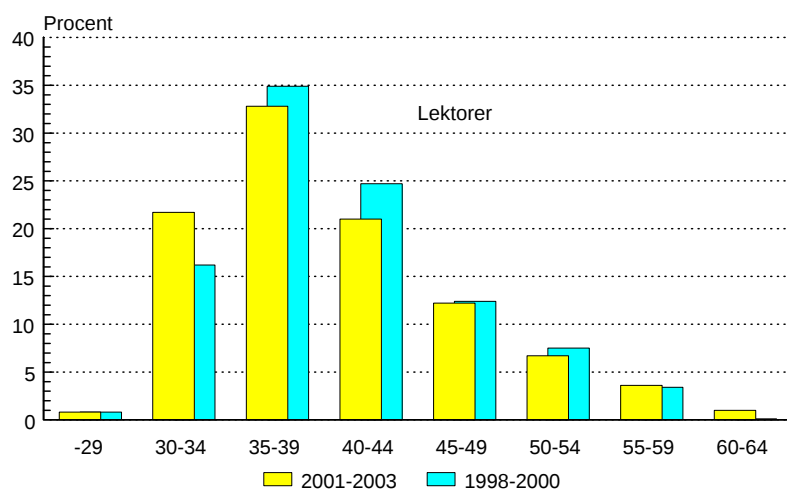
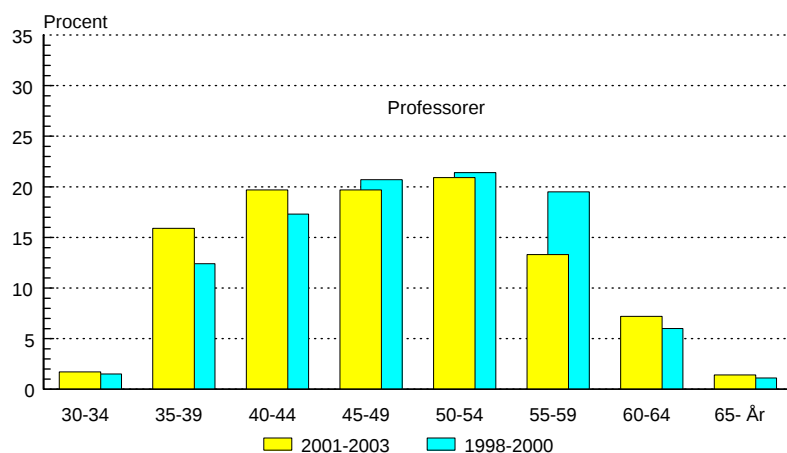
Forandringen må imidlertid læses med forsigtighed, da der har været betydelige svingninger i den gennemsnitlige rekrutteringsalder mellem de forskellige år i den seneste treårsperiode. Faldet i rekrutteringsalderen gælder heller ikke for alle hovedområder. Der har således været en klar stigning i den gennemsnitlige rekrutteringsalder i professorkategorien inden for samfundsvidenskab og i både lektor- og adjunktkategorien inden for teknik, hvor gennemsnitsalderen ved ansættelsen i 2001-2003 var mere end et år højere end i 1998-2000.

Faldet i rekrutteringsalderen fremgår også af en sammenligning af aldersprofilerne for de nyansatte i henholdsvis 1998-2000 og 2001-2003. I professorkategorien er andelen af nyansatte vokset mærkbart i alderskategorierne 35-39 og 40-44 år, mens andelen nyansatte 55-59-åringer er faldet kraftigt. Der har dog samtidigt været en lille stigning i andelen af nyansatte 60-64-åringer (se figur 5.2).

I lektorkategorien er andelen af nyansatte i aldersintervallet 30-34 år vokset med seks procentpoint, mens der har været et fald med syv procentpoint i andelen af nyansatte 35-44-åringer (se figur 5.2).

Også i adjunktkategorien ses en klar stigning i andelen af nyansatte i intervallet 30-34 år og et fald i andelen af nyansatte 35-39-åringer. Der skal imidlertid bemærkes, at forskydningen i de nyansatte adjunkters aldersprofil ikke er entydig, idet andelen af nyansatte, som ved ansættelsen var yngre end 30 år, samtidigt er faldet (se figur 5.2).

Figur 5.2 Rekrutteringsalder for professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 1998-2000 og 2001-2003

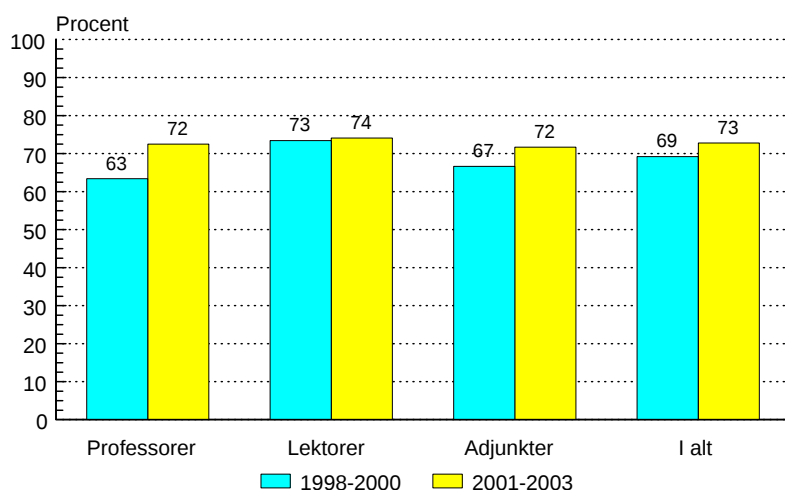
5.2 De ansattes mobilitet og baggrund

Intern og ekstern rekruttering

Næsten tre fjerdedele (73 %) af de omkring 1 800 forskere, der i årene 2001-2003 blev ansat i professor-, lektor- og adjunktstillinger på universitetsinstitutionerne, blev internt rekrutteret, dvs. de nyansatte var i forvejen ansat ved samme institution. Forskellene mellem de tre stillingskategorier er ubetydelige. Både blandt de nyansatte professorer og adjunkter var andelen internt rekrutterede 72 %, mens andelen blandt lektorerne var 74 %.

Omfanget af internrekruttering er i bådets professor- og adjunktkategorien steget betydeligt fra perioden 1998-2000 til 2001-2003. I lektorkategorien er internrekrutteringsandelen kun steget marginalt (se figur 5.3).

Figur 5.3 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor den ansatte forud for ansættelsen var ansat ved den samme institution

Der er især for professorernes vedkommende forholdsvis store forskelle mellem de videnskabelige hovedområder i andelen af internt rekrutterede (se tabel 5.3). Mens omkring otte ud af ti nyansatte professorer inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab og teknik umiddelbart før ansættelsen var tilknyttet den samme institution, blev kun fem ud af ti nyansatte professorer inden for jordbrugs og veterinærvidenskab, samt seks ud af ti inden for humaniora og sundhedsvidenskab, internt rekrutteret.

Af tabellen fremgår også, at andelen af internt rekrutterede er steget kraftigt blandt professorerne inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab og humaniora, samt i adjunktkategorien inden for sundhedsvidenskab og teknik. Samlet set er andelen af internt rekrutterede vokset mest inden for naturvidenskab, hvor andelen er steget mærkbart inden for alle tre stillingskategorier.

Tabel 5.3 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor den ansatte forud for ansættelsen var ansat ved den samme institution. Opgjort efter stillingskategori og hovedområde. Procent

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
HUM	51	61	71	76	64	64	66	69
SAM	64	82	72	72	69	69	69	73
NAT	62	82	65	72	63	70	63	73
JORD	50	53	80	78	74	76	78	73
SUND	60	59	82	82	71	84	72	75
TEK	75	78	76	71	67	77	73	75
I alt	63	72	73	74	67	72	69	73

Tabel 5.4 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor den ansatte forud for ansættelsen var ansat ved den samme institution. Opgjort efter stillingskategori og institution. Procent

	Professorer		Lektorer		Adjunkter		I alt	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
KU	55	69	75	72	73	70	70	71
AU	67	86	74	80	67	76	70	80
SDU	55	58	52	67	57	64	55	64
RUC	88	71	82	74	61	59	75	68
AAU	50	80	75	74	67	82	68	79
DTU	84	73	76	75	68	83	77	77
KVL	50	53	80	78	74	76	78	73
DFU	100	60	92	79	100	80	96	77
HHK	71	82	65	83	69	77	68	81
HHÅ	71	83	79	79	57	58	70	70
DPU	0	38	43	71	41	57	37	60
ITU	—	100	—	50	—	32	—	43
I alt	63	72	73	74	67	72	69	73

På institutionerne forekommer intern rekruttering hyppigst ved Aarhus Universitet, Aalborg Universitet og Handelshøjskolen i København. På alle tre institutioner blev otte ud af ti forskere, der blev ansat i 2001-2003, internt rekrutteret. Lavest var internrekrutteringen på Syddansk Universitet og Danmarks Pædagogiske Universitet, hvor seks ud af ti nyansatte kom fra egne led.

De eksternt rekrutteredes seneste ansættelsessted

Af afsnittet oven fremgik, at mindre end hver tredje forsker, der blev ansat ved universiteterne i 2001-2003, blev rekrutteret udefra, dvs. fra en stilling ved en anden institution. Af tabel 5.5 fremgår, at mindre end hver tiende forskeransættelse på universiteterne inkluderede en mobilitet mellem universiteterne. Samlet kom kun 9 % af universiteternes nyansatte professorer, lektorer og adjunkter fra et andet dansk universitet. Mobiliteten mellem universiteterne var et par procentpoint højere i professorkategorien (11 %) end i lektor- og adjunktkategorien, hvor 9 % af de nyansatte kom fra et andet dansk universitet.

Tabel 5.5 Ansættelser i professor-, lektor- og adjunktstillinger i 2001-2003 fordelt efter den ansattes seneste ansættelsessted forud for den aktuelle ansættelse

	Samme universitet		Andet dansk universitet		Dansk sektorforskningsinst.		Anden off. el. privat virks.		Udenlandsk univ. eller forskn.inst.		Andet		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Prof.	250	72	37	11	4	1	22	6	27	8	5	1	345	100
Lektor	528	74	66	9	24	3	28	4	60	8	7	1	713	100
Adjunkt	510	72	63	9	6	1	35	5	78	11	19	3	711	100
I alt	1288	73	166	9	34	2	85	5	165	9	31	2	1769	100

Af tabellen fremgår, at kun et par procent af de nyansatte forskere på universiteterne kom fra stillinger i danske sektorforskningsinstitut. Andelen har ligget stort set konstant siden 1997, da den første samlede undersøgelse af mobiliteten blev foretaget. Af tabellen fremgår også, at 5 % af de næsten 1 800 nyansatte kom fra stillinger i en anden offentlig eller privat virksomhed og 9 % fra ansættelser ved et universitet eller forskningsinstitut i udlandet.

Mobiliteten fra udenlandske universiteter og forskningsinstitutioner var af samme omfang som mobiliteten mellem de danske universiteter. Opgjort på stillingskategorier var der dog lidt flere adjunkter, som blev rekrutteret fra udlandet end fra andre danske universiteter, mens det omvendte gælder for professorerne og lektorerne.

De ansattes seneste stillingskategori – vertikal og horisontal mobilitet

Et vigtigt aspekt af forskermobiliteten er spørgsmålet om forskernes karriereudvikling og omfanget af den vertikale og den horisontale mobilitet, dvs. om der i ansættelsen er tale om overgang fra et stillingsniveau til et andet eller om mobilitet mellem stillinger i samme stillingskategori. Den skematiske karrierestige i universiteterne omfatter i princippet hovedtrinene ph.d.-stipendiatstilling, adjunktstilling, lektorstilling og professorstilling, hvor en væsentlig del af forskerrekrutte-

ringen i hver stillingskategori traditionelt ofte forventes ske fra den nærmest lavere stillingskategori.

Af tabel 5.6 fremgår, at 62 % af de professorer, der blev ansat i 2001-2003, kom fra lektorstillinger, inkluderende både ordinære lektorater og forskningslektorater. Af lektorerne kom næsten halvdelen (48 %) fra adjunktstillinger, inkluderende både ordinære adjunkture og forskningsadjunkture. Af de nyansatte adjunkter havde cirka en fjerdedel været ansat i en ph.d.-stipendiatstilling umiddelbart før adjunktansættelsen.

Tabel 5.6 Ansættelser i professor-, lektor- og adjunktstillinger i 2001-2003 fordelt efter de ansattes seneste stillingskategori forud for ansættelsen. Procent

	Den ansattes seneste stillingskategori					I alt	
	Professor	Lektor	Adjunkt	Ph.d.-stip.	Andet	Pct.	Antal
Professorer	20 %	62 %	1 %	0 %	17 %	100 %	342
Lektorer	1 %	31 %	48 %	2 %	19 %	100 %	713
Adjunkter	0 %	2 %	40 %	24 %	34 %	100 %	709

Det skal imidlertid bemærkes, at 20 % af de nyansatte professorer også tidligere havde været ansat som professorer, hvoraf knap halvdelen som forskningsprofessorer. Af de nyansatte lektorer havde godt 30 % senest været ansat i stillinger i lektorkategorien, herunder også forskningslektorater. Og af de nyansatte adjunkter kom 40 % fra adjunktstillinger, hvoraf en stor del forskningsadjunkture. Samlet set var det for cirka en tredjedel af de ansattes vedkommende tale om en horisontal mobilitet mellem to stillinger eller ansættelser i samme stillingskategori.

5.3 Sammendrag om de nyansattes alder og baggrund

Alder ved ansættelsen

Den gennemsnitlige alder for forskere, der blev ansat i 2001-2003, var 48 år for professorer, 40 år for lektorer og 35 år for adjunkter. Fire ud af ti professorer var ved ansættelsen 50 år eller ældre, mens to ud af ti var yngre end 40. Af lektorerne var fire ud af ti ved ansættelsen 40 år eller ældre, mens to ud af ti var yngre end 35. Af adjunkterne var godt halvdelen ved ansættelsen 30-34 år, mens knap to ud af ti var 40 år eller ældre og en ud af ti yngre end 30.

I alle tre stillingskategorier varierer den gennemsnitlige rekrutteringsalder mellem de videnskabelige hovedområder. Mens gennemsnitsalderen for de nyansatte inden for humaniora var 50 år for professorer, 42 år for lektorer og 39 år for adjunkter, var den inden for naturvidenskab henholdsvis 46, 38 og 32 år.

Den gennemsnitlige rekrutteringsalder for universitetsforskerne er steget succesivt gennem de seneste to decennier, men i treårsperioden 2001-2003 ser udvik-

lingen ud til at være vendt. Gennemsnitsalderen ved ansættelsen var i alle tre stillingskategorier lidt lavere i 2001-2003 end i 1998-2000. I professorkategorien var de nyansatte i gennemsnit 0,7 år yngre, i lektorkategorien 0,4 år yngre og i adjunktkategorien 0,2 år yngre end i 1998-2000.

Intern og ekstern rekruttering

Næsten tre fjerdedele af de professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat i 2001-2003, blev rekrutterede internt, dvs. de var i forvejen ansat ved den samme institution. Blandt professorerne og adjunkterne var andelen 72 % og blandt lektorerne 74 %.

Omfanget af internrekrutteringen er steget mærkbart fra 1998-2000 til 2001-2003. Størst har stigningen været i professorkategorien, hvor internrekrutteringsandelen i den seneste treårsperiode var ni procentpoint højere end i 1998-2000.

Andelen af internt rekrutterede varierer betydeligt mellem de videnskabelige hovedområder. Mens omkring otte ud af ti nyansatte professorer inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab og teknik blev internt rekrutterede, gjaldt det samme kun for fem ud af ti inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab samt for seks ud af ti inden for humaniora og sundhedsvidenskab.

Knap én ud af ti professorer, lektorer og adjunkter, der blev ansat på universiteterne i 2001-2003, kom fra et andet dansk universitet. Ligeså kom én ud af ti fra en ansættelse ved et universitet eller forskningsinstitut i udlandet.

6 Bedømmelsesudvalgene og tidsforbruget i ansættelserne

6.1 Bedømmelsesudvalgets sammensætning

Institutionsinterne og institutionseksterne medlemmer

Ved ansættelse af videnskabelige medarbejdere på universiteterne skal institutionens ledelse, ifølge gældende bekendtgørelse, senest ved ansøgningsfristens udløb nedsætte et sagkyndigt bedømmelsesudvalg bestående af tre eller fem personer.

Af de 1 640 bedømmelsesudvalg, der blev nedsat i forbindelse med professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003, bestod 93 % af tre personer, mens 5 % havde fem medlemmer. I et par procent af udvalgene afveg antallet af medlemmer fra det foreskrevne antal. Udvalg på fem personer forekom oftest ved professoransættelser, hvor 13 % af udvalgene havde fem medlemmer. Ved lektoransættelserne havde 3 % og ved adjunktansættelserne 2 % af udvalgene fem medlemmer.

Ansættelsesbekendtgørelsen foreskriver, at mindst ét medlem af et bedømmelsesudvalg på tre personer og mindst to medlemmer af et udvalg på fem personer skal være personer, der ikke er ansat ved den pågældende institution. Dette krav har været opfyldt for 97 % af bedømmelsesudvalgene i 2001-2003. I 57 bedømmelsesudvalg (3,5 %) var der ingen institutionseksterne udvalgsmedlemmer.

Tabel 6.1 Bedømmelsesudvalg med tre medlemmer ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, fordelt efter antal institutionseksterne medlemmer

	Antal institutionseksterne medlemmer i bedømmelsesudvalget									
	0		1		2		3		I alt	
	Antal udvalg	Pct.	Antal udvalg	Pct.	Antal udvalg	Pct.	Antal udvalg	Pct.	Antal udvalg	Pct.
Professor	2	1	40	14	229	79	19	7	290	100
Lektor	7	1	273	42	359	55	14	2	653	100
Adjunkt	22	4	327	56	230	40	2	0	581	100
I alt	31	2	640	42	818	54	35	2	1524	100

Af de 1 524 bedømmelsesudvalg, som bestod af tre medlemmer, havde godt halvdelen (56 %), mindst to medlemmer, som ikke var ansat ved den pågældende institution (se tabel 6.1). Af trepersonersudvalgene ved professoransættelser havde

86 % mindst to institutionseksterne medlemmer. Af udvalgene ved lektoransættelser var andelen 57 % og af udvalgene ved adjunktansættelser 40 %.

Af udvalgene med fem medlemmer havde næsten ni ud af ti (86 %) mindst tre institutionseksterne medlemmer. Af fempersonersudvalgene ved professoransættelser havde 27 % tre institutionseksterne medlemmer og godt 60 % fire.

Udlændinge i bedømmelsesudvalgene

Der var udenlandske medlemmer i 40 % af alle bedømmelsesudvalg i 2001-2003. Det er syv procentpoint mere end i 1998-2000. Ved professoransættelserne var der udenlandske medlemmer i 82 % af udvalgene. Ved lektoransættelserne var andelen 33 % og ved adjunktansættelserne 24 %. I alle tre stillingskategorier var andelen af bedømmelsesudvalg med udenlandske medlemmer klart højere end i 1998-2000.

Af samtlige bedømmelsesudvalgsmedlemmer i 2001-2003 var cirka 18 % udlændinge. Det er en stigning på tre procentpoint fra 1998-2000. Af medlemmerne i udvalgene for professoransættelser var 40 % udlændinge (se tabel 6.2).

Kønsfordelingen i bedømmelsesudvalgene

Ifølge universiteternes ansættelsesbekendtgørelse skal der ved nedsættelsen af bedømmelsesudvalgene "tages hensyn til en afbalanceret sammensætning af kvinder og mænd".

Kønsfordelingen i bedømmelsesudvalgene kan belyses dels med andelen af mandlige og kvindelige bedømmelsesudvalgsmedlemmer, dels med andelen af udvalg med henholdsvis kun mandlige, kun kvindelige og både mandlige og kvindelige medlemmer.

Ved professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 var der i alt næsten 5 100 bedømmelsesudvalgsmedlemmer. Af disse var godt 83 % mænd og knap 17 % kvinder (se tabel 6.2).

Tabel 6.2 Medlemmer af bedømmelsesudvalgene ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort på stillingskategorier og medlemmernes køn og nationalitet

	Mænd		Kvinder		I alt		Heraf udlændinge	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Professor	995	89 %	117	11 %	1112	100 %	441	40 %
Lektor	1719	82 %	389	18 %	2108	100 %	307	15 %
Adjunkt	1493	81 %	348	19 %	1841	100 %	176	10 %
I alt	4207	83 %	854	17 %	5061	100 %	924	18 %

Ved professoransættelserne var der godt 1 100 bedømmelsesudvalgsmedlemmer. Af disse var 89 % mænd og knap 11 % kvinder. Andelen af kvindelige udvalgsmedlemmer var i professorkategorien et par procentpoint højere og i lektor- og adjunktkategorien marginalt lavere end i 1998-2000.

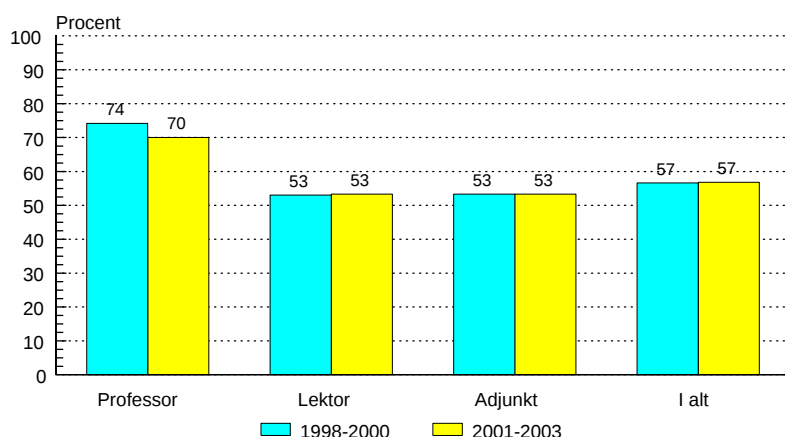
Seks ud af ti bedømmelsesudvalg har kun mandlige medlemmer

Ved professor-, lektor- og adjunktansættelserne i 2001-2003 havde over halvdelen (57 %) af bedømmelsesudvalgene udelukkende mandlige medlemmer, 42 % havde både mandlige og kvindelige medlemmer og knap én procent kun kvindelige medlemmer (se tabel 6.3 og figur 6.1).

Tabel 6.3 Bedømmelsesudvalg for professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 2001-2003, opgjort på stillingskategorier efter udvalgsmedlemmernes køn

	Kun mænd i udvalgene		Kun kvinder i udvalgene		Både M og K i udvalgene		Bedømmelsesudvalg i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Professor	238	70 %	2	0,6 %	100	29 %	340	100 %
Lektor	369	53 %	7	1,0 %	316	46 %	692	100 %
Adjunkt	324	53 %	5	0,8 %	279	46 %	608	100 %
I alt	931	57 %	14	0,9 %	695	42 %	1640	100 %

Figur 6.1 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor der kun var mænd i bedømmelsesudvalgene

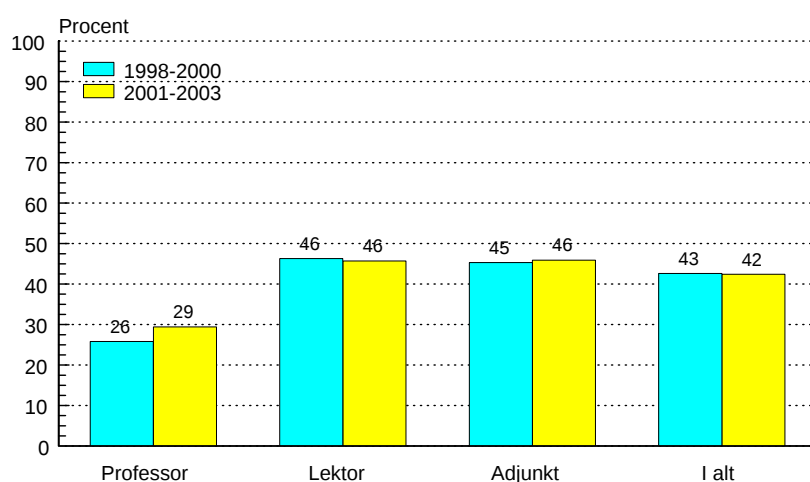

Bedømmelsesudvalg med både mandlige og kvindelige medlemmer

Ved professoransættelserne havde 29 % af bedømmelsesudvalgene både mandlige og kvindelige medlemmer. Ved lektor- og adjunktansættelserne var andelen 46 %. I professorkategorien var andelen af udvalg med både mandlige og kvindelige medlemmer knap fire procentpoint højere i 2001-2003 end i 1998-2000.

I lektorkategorien var andelen af udvalg med medlemmer af begge køn i 2001-2003 godt et halvt procentpoint lavere og i adjunkt-kategorien godt et halvt procentpoint højere end i 1998-2003, og samlet set var andelen af udvalg med både mandlige og kvindelige medlemmer stort set den samme i begge perioder (se figur 6.2).

Figur 6.2 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor der var både mænd og kvinder i bedømmelsesudvalgene

Tabel 6.4 Bedømmelsesudvalg for professor-, lektor- og adjunktstillinger, der blev besat i 1998-2003, hvor der var medlemmer af begge køn, opgjort på stillingskategori og ansættelsesår

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
1998	24	27 %	103	45 %	87	44 %	214	42 %
1999	21	26 %	111	45 %	91	45 %	223	42 %
2000	22	24 %	125	48 %	85	47 %	232	44 %
<i>I alt 98-00</i>	<i>67</i>	<i>26 %</i>	<i>339</i>	<i>46 %</i>	<i>263</i>	<i>45 %</i>	<i>669</i>	<i>43 %</i>
2001	37	26 %	102	44 %	99	48 %	238	41 %
2002	37	32 %	108	43 %	86	44 %	231	41 %
2003	26	31 %	106	50 %	94	46 %	226	45 %
<i>I alt 01-03</i>	<i>100</i>	<i>29 %</i>	<i>316</i>	<i>46 %</i>	<i>279</i>	<i>46 %</i>	<i>695</i>	<i>42 %</i>

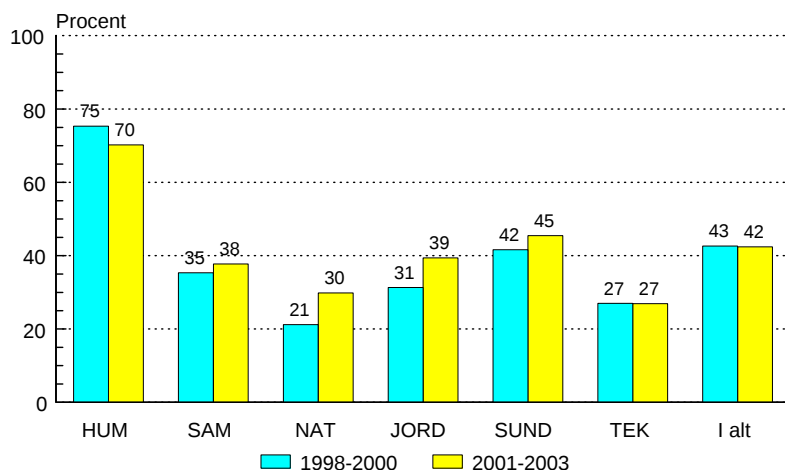
Forandringerne mellem de enkelte år i andelen af udvalg med medlemmer af begge køn har i de seneste år været begrænset og nogen klart stigende trend over tid har der ikke været tale om. Det skal dog bemærkes, at i professorkategorien har andelen af udvalg med både mandlige og kvindelige medlemmer i 2002 og 2003

været lidt større end tidligere. Det samme gælder udvalgene for lektoransættelserne i 2003 (se tabel 6.4).

Forskelle mellem videnskabelige hovedområder

En opdeling af bedømmelsesudvalgene på videnskabelige hovedområder viser, at der er betydelige forskelle mellem områderne i udvalgenes kønsfordeling (se figur 6.3 og tabel 6.5). Mens der i 2001-2003 var medlemmer af begge køn i syv ud af ti udvalg inden for humaniora, gjaldt det samme i kun tre ud af ti udvalg inden for teknik og naturvidenskab og i fire ud af ti inden for samfundsvidenskab samt jordbrugs- og veterinærvidenskab.

Figur 6.3 Andel af bedømmelsesudvalg ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor der var både mænd og kvinder i udvalgene, opgjort på videnskabelige hovedområder

Af figuren fremgår også, at andelen af udvalg med medlemmer af begge køn er steget inden for alle hovedområder med undtagelse af humaniora og teknik. Inden for humaniora er andelen af udvalg med både kvinder og mænd faldet med fem procentpoint fra niveauet i 1998-2000. Inden for teknik er andelen forblevet stort set uforandret.

Ved professoransættelserne var der medlemmer af begge køn i fire ud af ti bedømmelsesudvalg inden for sundhedsvidenskab og humaniora, men kun i to ud af ti udvalg inden for teknik og jordbrugs- og veterinærvidenskab (se tabel 6.5).

Ved lektoransættelserne var der både mandlige og kvindelige medlemmer i godt syv ud af ti udvalg inden for humaniora, men kun i tre til fire ud af ti inden for øvrige områder. Ved adjunktansættelserne var der både mænd og kvinder i otte ud af ti udvalg inden for humaniora, men kun i to ud af ti inden for naturvidenskab.

Tabel 6.5 Bedømmelsesudvalg ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, hvor der var både mænd og kvinder i udvalgene, opgjort på videnskabelige hovedområder og stillingskategorier

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	Antal udvalg	Heraf med M og K	Antal udvalg	Heraf med M og K	Antal udvalg	Heraf med M og K	Antal udvalg	Heraf med M og K
HUM	49	37 %	177	73 %	137	79 %	363	70 %
SAM	93	28 %	143	38 %	146	43 %	382	38 %
NAT	48	29 %	128	36 %	113	23 %	289	30 %
JORD	17	18 %	32	38 %	50	48 %	99	39 %
SUND	62	40 %	74	45 %	51	53 %	187	45 %
TEK	71	20 %	138	30 %	111	28 %	320	27 %
I alt	340	29 %	692	46 %	608	46 %	1640	42 %

Forskelle mellem institutionerne

Af tabel 6.6 fremgår, at der er betydelige forskelle mellem institutionerne i bedømmelsesudvalgenes sammensætning. Mens godt seks ud af ti udvalg ved Københavns Universitet i 2001-2003 havde medlemmer af begge køn, var andelen ved DTU kun to ud af ti. Tabellen viser også, at ved ni ud af de tolv institutioner bestod mere end halvdelen af udvalgene udelukkende af mænd.

Tabel 6.6 Andel af bedømmelsesudvalg ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor der var både mænd og kvinder i udvalgene. Opgjort på institutioner og stillingskategorier. Procent

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
KU	35	53	60	59	64	77	56	62
AU	17	20	46	45	29	28	35	35
SDU	43	11	54	29	39	24	46	24
RUC	50	29	64	53	67	72	64	54
AAU	15	29	40	49	40	36	37	40
DTU	9	19	29	22	55	13	29	19
KVL	50	18	33	38	26	48	31	39
DFU	0	0	46	29	38	55	39	38
HHK	29	32	29	50	35	38	32	40
HHÅ	14	0	21	37	29	16	22	26
DPU	67	25	100	75	100	78	96	69
ITU	--	50	--	7	--	11	--	11
I alt	26	29	46	46	45	46	43	42

Ved de fleste institutioner var andelen af udvalg med medlemmer af begge køn i en eller flere af stillingskategorierne lavere ved ansættelserne i 2001-2003 end i 1998-2000. Mest markant har nedgangen været ved Syddansk Universitet, hvor andelen er faldet kraftigt i alle tre stillingskategorier. I 2001-2003 havde kun hvert fjerde bedømmelsesudvalg ved SDU medlemmer af begge køn. I 1998-2000 havde næsten hvert andet udvalg både mandlige og kvindelige medlemmer.

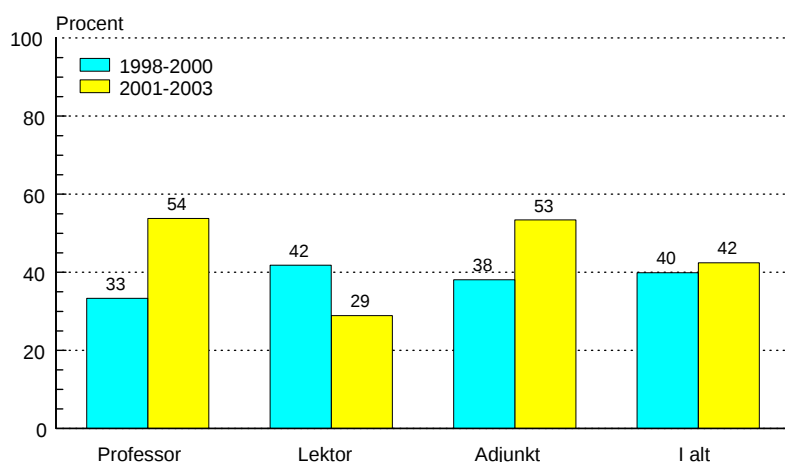
Også ved RUC og ved DTU er der sket en mærkbar nedgang i andelen af udvalg med kvinderepræsentation. Ved RUC gælder nedgangen først og fremmest udvalgene ved professoransættelser og ved DTU udvalgene ved adjunktansættelser.

Kun ved Handelshøjskolen i København er andelen af bedømmelsesudvalg med både mandlige og kvindelige medlemmer steget i alle tre stillingskategorier.

Bedømmelsesudvalgenes sammensætning og kønsfordelingen blandt ansøgerne

Forskellene mellem de videnskabelige hovedområder og mellem institutionerne i bedømmelsesudvalgenes kønsfordeling skal ses i sammenhæng med at også kønsfordelingen blandt ansøgerne varierer mellem hovedområderne og mellem institutionerne. Andelen af udvalg med medlemmer af begge køn er klart større ved stillingsbesættelser, hvor der er kvindelige ansøgere, end ved stillingsbesættelser med kun mandlige ansøgere. Det skal imidlertid bemærkes, at ved de cirka 850 stillingsbesættelser i 2001-2003, som havde kvindelige ansøgere, havde 42 % af bedømmelsesudvalgene kun mandlige medlemmer. Andelen var fem procentpoint højere end i 1998-2000. Også ved de 184 stillingsbesættelser, hvor der i 2001-2003 kun var kvindelige ansøgere, havde 42 % af bedømmelsesudvalgene udelukkende mandlige medlemmer (se figur 6.4).

Figur 6.4 Andel af professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, hvor der kun var kvindelige ansøgere til stillingerne, men kun mænd i bedømmelsesudvalgene

Både ved professor- og adjunktstillingerne med udelukkende kvindelige ansøgere var andelen af rent mandlige bedømmelsesudvalg markant større i 2001-2003 end i 1998-2000. Ved lektoransættelserne gjaldt det omvendte forhold (se figur 6.4).

Når det gælder de godt 660 stillingsbesættelser, hvor der i 2001-2003 var både mandlige og kvindelige ansøgere, viser statistikken, at 57 % af bedømmelsesudvalgene havde både mandlige og kvindelige medlemmer (se tabel 6.7). Det er et fald på otte procentpoint i forhold til 1998-2000.

Ved de professor- og lektoransættelser, hvor der var både mandlige og kvindelige ansøgere, havde halvdelen af bedømmelsesudvalgene for professorstillinger og 54 % af udvalgene for lektorstillinger medlemmer af begge køn. Det er et fald i forhold til 1998-2000, da andelen var henholdsvis 56 % ved professoransættelserne og 68 % ved lektoransættelserne.

I adjunktkategorien havde 63 % af de 269 stillingsbesættelser, som havde både mandlige og kvindelige ansøgere, bedømmelsesudvalg med medlemmer af begge køn.

Tabel 6.7 viser også, at ved de næsten 800 stillingsbesættelser, hvor der kun var mandlige ansøgere, havde lidt mere end en fjerdedel (27 %) af bedømmelsesudvalgene medlemmer af begge køn, mens næsten tre fjerdedele kun havde mandlige.

Tabel 6.7 Bedømmelsesudvalgenes sammensætning ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort efter kønsfordelingen blandt ansøgerne

		Udvalg med kun mænd		Udvalg med kun kvinder		Udvalg med både M o K		I alt	
		Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Stillinger med kun mandlige ansøgere	Professor	176	82 %	1	0,5 %	37	17 %	214	100 %
	Lektor	221	67 %	1	0,3 %	106	32 %	328	100 %
	Adjunkt	181	72 %	0	0,0 %	70	28 %	251	100 %
	<i>I alt</i>	578	73 %	2	0,3 %	213	27 %	793	100 %
Stillinger med kun kvindelige ansøgere	Professor	7	54 %	0	0,0 %	6	46 %	13	100 %
	Lektor	24	29 %	1	1,2 %	58	70 %	83	100 %
	Adjunkt	47	53 %	2	2,3 %	39	44 %	88	100 %
	<i>I alt</i>	78	42 %	3	1,6 %	103	56 %	184	100 %
Stillinger med ansøgere af begge køn	Professor	55	49 %	1	0,9 %	57	50 %	113	100 %
	Lektor	124	44 %	5	1,8 %	152	54 %	281	100 %
	Adjunkt	96	36 %	3	1,1 %	170	63 %	269	100 %
	<i>I alt</i>	275	41 %	9	1,4 %	379	57 %	663	100 %

6.2 Tidsforbruget i ansættelserne

Der har siden midten af 1990'erne været en klart faldende trend i tidsforbruget ved ansættelserne af professorer, lektorer og adjunkter, og den gennemsnitlige tid fra ansøgningsfristens udløb til beslutning om ansættelse har også i 2001-2003 været lidt kortere end i den forudgående treårsperiode. En noget større andel af stillingerne end tidligere blev i 2001-2003 besat inden for højst seks måneder efter ansøgningsfristens udløb, som siden sommeren 2000 er fastsat i ansættelsesbekendtgørelsen som den tidsramme, inden for hvilken beslutning om ansættelse skal træffes. Der er dog fortsat betydelige variationer i tidsforbruget både imellem hovedområderne og imellem institutionerne. Og i 2001-2003 strakte to tredjedele af professoransættelserne sig stadig over mere end seks måneder, mens godt hver femte krævede mere end et år.

Den gennemsnitlige tid fra ansøgningsfristens udløb til den endelige beslutning om ansættelse var ved stillingsbesættelserne i 2001-2003 godt otte og en halv måned for professorer, cirka fire måneder for lektorer og godt tre og en halv måned for adjunkter. Mediantiden var 7,6 måneder for professorer, 3,7 måneder for lektorer og 3,2 måneder for adjunkter (se tabel 6.8).

Tabel 6.8 Nøgletal om tidsforbruget fra ansøgningsfristens udløb til beslutning om ansættelse ved professor- lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003. Antal måneder

	Professorer		Lektorer		Adjunkter	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
Gennemsnitligt tidsforbrug	9,6	8,6	4,3	4,1	3,7	3,6
Mediantid	7,9	7,6	3,8	3,7	3,0	3,2
Minimumstid	0,2	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1
Maksimumstid	41,4	32,0	22,4	16,9	15,5	15,1
Hurtigste 25 % ("brugte mindre end")	5,0	5,3	2,5	2,5	1,9	2,0
Langsommeligste 25 % ("brugte over")	12,4	10,9	5,4	5,2	4,9	4,6

De hurtigste stillingsbesættelser blev i 2001-2003 gennemført på omkring én uge. De mest tidskrævende professoransættelser strakte sig over mere end to og et halvt år (32 mdr.) fra ansøgningsfristens udløb til beslutningen om ansættelse. De længste lektor- og adjunktansættelser krævede henholdsvis 17 og 15 måneder.

Den hurtigste fjerdedel af professoransættelserne blev gennemført på højst 5,3 måneder, mens den mest tidskrævende fjerdedel krævede mindst 11 måneder. Af lektor- og adjunktstillingerne blev den hurtigste fjerdedel gennemført på højst 2-2½ måneder, mens den mest tidskrævende fjerdedel tog mindst 4,6 måneder.

Mere end otte ud af ti lektorstillinger og næsten ni ud af ti adjunktstillinger blev besat inden for et halvt år efter ansøgningsfristens udløb. Omvendt var næsten syv ud af ti professorstillinger stadig ubesat seks måneder efter ansøgningsfristens udløb.

Tabel 6.9 Tidsforbrug fra ansøgningsfristens udløb til beslutning om ansættelse ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003. Ansættelserne opgjort på stillingskategorier efter ansættelsesprocessens varighed

Måneder	Professorer		Lektorer		Adjunkter	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-2	11	4 %	100	15 %	145	25 %
2-4	32	10 %	276	41 %	238	40 %
4-6	64	20 %	192	28 %	135	23 %
6-8	65	21 %	67	10 %	52	9 %
8-12	76	24 %	33	5 %	17	3 %
12-16	43	14 %	10	1 %	3	1 %
16 el. flere	23	7 %	1	0 %	0	--
I alt	314	100 %	679	100 %	590	100 %

Ansættelsesprocessens længde og videnskabelige hovedområder

Tidsforbruget i ansættelserne varierer mærkbart mellem de videnskabelige hovedområder. Inden for sundhedsvidenskab var det gennemsnitlige tidsforbrug fra ansøgningsfristens udløb til beslutning om ansættelse i 2001-2003 både ved professor- og lektoransættelserne klart længere end inden for øvrige hovedområder. Mens professoransættelserne inden for sundhedsvidenskab i gennemsnit krævede næsten et år, blev professoraterne inden for øvrige hovedområder i gennemsnit besat på 7-9 måneder. Hurtigst blev professoransættelserne gennemført inden for teknik og naturvidenskab, hvor det gennemsnitlige tidsforbrug var cirka syv måneder.

Lektoransættelserne blev inden for sundhedsvidenskab i gennemsnit gennemført på fem måneder, mens de inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab i gennemsnit krævede cirka to og en halv måned.

I adjunktansættelserne var det gennemsnitlige tidsforbrug i 2001-2003 størst inden for samfundsvidenskab og humaniora (henholdsvis 4,4 og 4,2 måneder) og mindst inden for naturvidenskab og jordbrugs- og veterinærvidenskab (cirka 2½ måned). Afvigende fra mønstret ved professor- og lektoransættelser lå det gennemsnitlige tidsforbrug for adjunktansættelserne inden for sundhedsvidenskab lidt under gennemsnittet for alle adjunktansættelser (se tabel 6.10).

Tabel 6.10 Gennemsnitligt tidsforbrug fra ansøgningsfristens udløb til beslutning om ansættelse ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, opgjort på stillingskategori og videnskabeligt hovedområde. Tidsforbruget i måneder

	Professorer		Lektorer		Adjunkter	
	Antal an-sættelser	Tids-forbrug	Antal an-sættelser	Tids-forbrug	Antal an-sættelser	Tids-forbrug
HUM	46	9,2	176	4,4	134	4,2
SAM	86	8,3	142	4,2	143	4,4
NAT	38	7,1	123	4,4	107	2,5
JORD	17	8,1	32	2,5	49	2,4
SUND	58	11,4	72	5,0	48	3,3
TEK	69	6,9	134	3,3	109	3,3
I alt	314	8,6	679	4,1	590	3,6

Ansættelsesprocessen og institutionerne

Også mellem institutionerne er der betydelige forskelle i ansættelsesprocessens længde (se tabel 6.11). Tabellen viser også, at der samlet set er sket et fald i det gennemsnitlige tidsforbrug selv om tidsforbruget ved flere institutioner er vokset.

Tabel 6.11 Gennemsnitligt tidsforbrug fra ansøgningsfristens udløb til beslutning om ansættelse ved professor-, lektor- og adjunktansættelser i 1998-2000 og 2001-2003, opgjort på stillingskategori og institution. Tidsforbruget i måneder

	Professorer		Lektorer		Adjunkter	
	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2000	2001-2003
KU	13,8	12,0	6,8	5,5	5,8	4,9
AU	9,2	8,2	4,0	4,6	3,1	3,1
SDU	7,2	7,1	3,9	3,7	3,3	3,4
RUC	10,1	10,7	3,7	3,9	4,2	4,6
AAU	7,6	6,5	3,3	3,9	2,8	3,6
DTU	6,6	6,7	3,2	3,3	3,6	3,3
KVL	8,9	8,1	3,4	2,5	2,4	2,4
DFU	3,4	6,0	2,1	2,4	1,4	2,3
HHK	8,6	9,2	4,2	4,2	4,8	4,1
HHÅ	9,7	9,1	3,3	2,7	3,0	3,0
DPU	6,4	5,8	5,2	3,8	3,0	3,3
ITU	--	6,9	--	4,1	--	3,3
I alt	9,6	8,6	4,3	4,1	4,9	3,6

Af tabellen fremgår, at ansættelserne ved Københavns Universitet i alle tre stillingskategorier i 2001-2003 har været markant mere tidskrævende end ved øvrige institutioner. Mens professoransættelserne ved Københavns Universitet i gennemsnit har strakt sig over tolv måneder og lektor- og adjunktansættelserne over cirka fem måneder, er ansættelserne ved flere af de andre institutioner blevet gennemført på halvt så lang tid. Ved Danmarks Farmaceutiske Universitet gjaldt dette i alle tre stillingskategorier. Men også ved Danmarks Pædagogiske Universitet, Aalborg Universitet og DTU blev professoransættelserne i gennemsnit gennemført på et halvt år, mens det tilsvarende tidsforbrug ved RUC lå på næsten elleve måneder og ved handelshøjskolerne på ni måneder.

6.3 Sammenlægning om forhold i ansættelsesprocessen

Bedømmelsesudvalgene

Ved professor-, lektor- og adjunktansættelserne på universiteterne i 2001-2003 blev der nedsat 1 640 bedømmelsesudvalg med i alt godt 5 000 medlemmer. Af medlemmerne var 83 % mænd og 17 % kvinder. Cirka 18 % af medlemmerne var udlændinge. Andelen af kvindelige udvalgsmedlemmer var et par procentpoint højere i 2001-2003 end i 1998-2000.

Ved professoransættelserne var der godt 1 100 medlemmer i bedømmelsesudvalgene. Af disse var 11 % kvinder. Cirka 40 % af udvalgsmedlemmerne var udlændinge. Ved lektoransættelserne var der cirka 2 100 bedømmelsesudvalgsmedlemmer og ved adjunktansættelserne cirka 1 800. I begge tilfælde var godt otte ud af ti udvalgsmedlemmer mænd.

Af bedømmelsesudvalgene med tre medlemmer havde 56 % mindst to medlemmer, som ikke var ansat ved den pågældende institution, og af udvalgene med fem medlemmer havde ni ud af ti mindst tre institutionseksterne medlemmer. Af trepersonersudvalgene for professorer havde 86 % mindst to institutionseksterne medlemmer. I lidt mere end tre procent af alle bedømmelsesudvalg i 2001-2003 var der kun institutionsinterne medlemmer.

Der var udenlandske medlemmer i 40 % af alle bedømmelsesudvalg. Ved professoransættelserne var andelen 82 %, ved lektoransættelserne 33 % og ved adjunktansættelserne 24 %.

Fire ud af ti bedømmelsesudvalg havde både mandlige og kvindelige medlemmer, næsten seks ud af ti havde kun mandlige og en knap procent kun kvindelige. Fordelingen var stort set den samme i 2001-2003 som i 1998-2000.

Ved stillingsbesættelser, hvor der i 2001-2003 var kvindelige ansøgere, havde 58 % af bedømmelsesudvalgene kvindelige medlemmer. Det er et fald på fem procentpoint i forhold til 1998-2000.

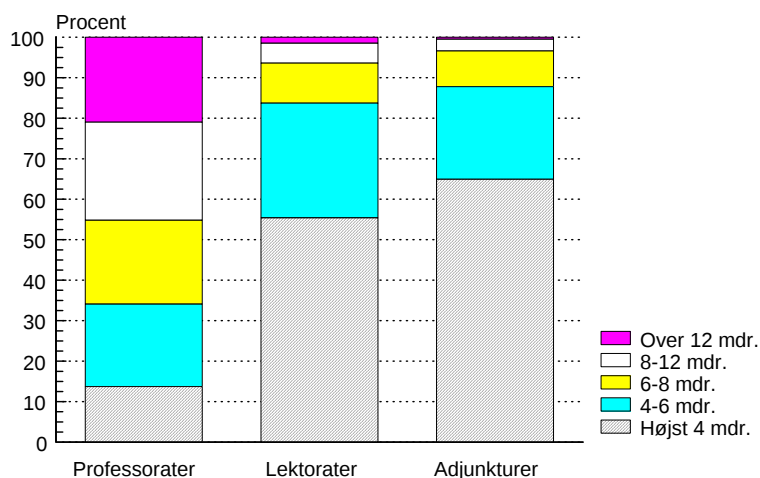
Ved stillingsbesættelser, hvor der udelukkende var kvindelige ansøgere, havde 42 % af bedømmelsesudvalgene kun mandlige medlemmer. Andelen er siden 1998-2000 steget markant i professor- og adjunktkategorien, men faldet i lektor-kategorien.

Tidsforbruget i ansættelsesprocessen

Den gennemsnitlige tid fra ansøgningsfristens udløb til den endelige beslutning om ansættelse var i 2001-2003 knap ni måneder for professorer, godt fire måneder for lektorer og cirka tre og en halv måned for adjunkter. Det er i alle tre stillingskategorier et fald i forhold til det gennemsnitlige tidsforbrug i 1998-2000.

En tredjedel af professoransættelserne blev gennemført inden for højst seks måneder, mens den mest tidskrævende femtedel strakte sig over mindst tolv måneder. Af lektorerne blev over halvdelen og af adjunkterne to tredjedele ansat inden for fire måneder efter ansøgningsfristens udløb. Kun to ud af ti lektoransættelser og én ud af ti adjunktansættelser krævede mere end et halvt år (se figur 6.5).

Figur 6.5 Professor-, lektor- og adjunktansættelser i 2001-2003, opgjort på stillingskategorier efter tidsforbruget i ansættelserne, målt fra ansøgningsfristens udløb til beslutning om ansættelse

Variationerne i tidsforbruget i ansættelserne er betydelige mellem de videnskabelige hovedområder. Tidsforbruget i ansættelserne var i 2001-2003 i både professor- og lektoransættelserne klart større inden for sundhedsvidenskab end inden for øvrige hovedområder. Også mellem institutionerne var der stor spredning i tidsforbruget ved ansættelserne, og ved institutionen med de længste ansættelsesprocesser krævede ansættelserne i alle tre stillingskategorier i gennemsnit mindst dobbelt så lang tid som ved institutionerne med de hurtigst gennemførte ansættelser.

Datagrundlaget og forkortelser

Undersøgelsens datagrundlag omhandler det videnskabelige personale ved de nedenfor nævnte tolv universitetsinstitutioner, som er omfattet af Universitetsloven. I rapportens tabeller og figurer benyttes de nedenfor angivne forkortelser:

Københavns Universitet	KU
Aarhus Universitet	AU
Syddansk Universitet	SDU
Roskilde Universitetscenter	RUC
Aalborg Universitet	AAU
Danmarks Tekniske Universitet	DTU
Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	KVL
Danmarks Farmaceutiske Universitet	DFU
Handelshøjskolen i København	HHK
Handelshøjskolen i Århus	HHÅ
Danmarks Pædagogiske Universitet	DPU
IT-Universitetet i København	ITU

Det nyindsamlede datamateriale, som præsenteres i rapporten, dækker treårsperioden 2001-2003. Undersøgelsen benytter sig desuden af data fra de tilsvarende tidligere forskerrekutteringsundersøgelser. Rapportens datamateriale inkluderer hermed oplysninger dels om universitetspersonalets størrelse og sammensætning i 1993-2003, dels om stillingsbesættelserne i 1995-2003.

I undersøgelsen indgår alle forskere i professor-, lektor- og adjunktstillinger, herunder også professorer med særlige opgaver og lektorer og adjunkter, som primært er ansat for forsknings- og udviklingsopgaver, inklusive forskere med de gamle stillingsbetegnelser forskningsprofessor, forskningslektor og forskningsadjunkt. Materialet omfatter både personale aflønnet med basismidler og personale aflønnet med eksterne midler.

Oplysningerne om stillingsbesættelser omfatter samtlige ansættelser i både varige og tidsbegrænsede fuldtidsstillinger, hvor beslutning om ansættelse blev truffet i årene 1995-2003. Vikariat og rene undervisningsstillinger indgår ikke, og for de tidsbegrænsede stillinger gælder, at ansættelserne er af mindst ét års varighed.

I rapporten anvendes følgende opdeling på videnskabelige hovedområder. I rapportens tabeller og figurer benyttes de nedenfor nævnte forkortelser.

Humaniora	HUM
Samfundsvidenskab	SAM
Naturvidenskab	NAT
Jordbrugs- og veterinærvidenskab	JORD
Sundhedsvidenskab	SUND
Teknisk-videnskab	TEK

Bestandsoplysningerne er indberettet af institutionerne fakultetsvist eller med en tilsvarende opdeling på videnskabelige hovedområder. Stillinger inden for de sundhedsvidenskabelige fakulteter og ved Danmarks Farmaceutiske Universitet er derfor i sin helhed henregnet til sundhedsvidenskab, mens alle stillinger ved Landbohøjskolen er henregnet til jordbrugs- og veterinærvidenskab, og alle stillinger ved Danmarks Tekniske Universitet til teknik, på trods af at der i alle tre tilfælde er stillinger, der i stedet kunne henregnes til naturvidenskab. Teologi er inkluderet i humaniora og jura i samfundsvidenskab.

Stillingsbesættelserne er i undersøgelsens database registreret efter såvel hovedområde som institut og fagområde. I rapporten er tabeller og analyser dog begrænset til hovedområde- og institutionsniveau.

For stillingsbesættelserne har institutionerne for hver ansættelse udfyldt et skema som belyser dels stillingsopslag, stillingens finansiering, den ansattes køn, alder, statsborgerskab, tidligere stillingskategori og ansættelsessted, dels antallet af mandlige og kvindelige ansøgere henholdsvis kvalificerede ansøgere, dels antallet af udlændinge blandt ansøgerne henholdsvis de kvalificerede. Herudover er der også oplyst bedømmelsesudvalgets sammensætning, datoerne for de forskellige beslutninger i ansættelsesprocessen samt forekomsten af indsigelser mod bedømmelsesudvalgets sammensætning og indstilling.

Der er gennemført en detaljeret datakontrol og verificering af materialet. Efter datarensningen er oplysningerne om bestanden og stillingsbesættelserne efter projektets bedste overbevisning korrekte for alle de centrale variabler. Med korrekte oplysninger menes, at materialet er konsistent, og i alle tvivlstilfælde er oplysningerne blevet verificeret hos institutionerne.